

Årsredovisning 2017 för Solna stad

Sammanfattning

Staden bedöms uppfylla kommunfullmäktiges övergripande mål och merparten av nämndmålen samt alla finansiella mål. Stadens resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl uppfyller resultatmålet för 2017. De ekonomiska resultaten är fortsatt goda. Solna har de senaste fem åren lyckats upprätthålla en hållbar utveckling mellan intäkter och kostnader, vilket fortsätter under år 2017. Sammantaget innebär detta att staden bedöms uppfylla lagkravet om god ekonomisk hushållning.

Årets resultat är negativt med 371,3 mkr, vilket är ett underskott mot budget på 456,3 mkr. Åtagandet att medfinansiera en utbyggnad av en tunnelbanestation i Hagalund belastar årets resultat med 647,2 mkr.

Årets resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl uppgår till 310,9 mkr, vilket är 225,9 mkr högre än budget. Det innebär att staden har uppfyllt lagens krav på balans i ekonomin.

Av årets resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl som överstiger resultatmålet föreslås 50,0 mkr reserveras för att täcka framtida kostnadsökningar till följd av omstruktureringar.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen överlämnar årsredovisningen till kommunfullmäktige och revisorerna.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att

- godkänna årsredovisningen för år 2017
- besluta om att synnerliga skäl föreligger vid bedömningen av årets resultat enligt balanskravet
- reservera 50,0 mkr av årets resultat enligt balanskravet för att täcka framtida kostnadsökningar till följd av omstruktureringar.

Kristina Tidestav
Stadsdirektör

Christer Lindberg
Förvaltningschef/ekonomichef

Bakgrund

Stadsledningsförvaltningen har efter att ha inhämtat nämndernas redovisningar upprättat förslag till årsredovisning. Årsredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om kommunal redovisning. Årsredovisningen skickas ut med handlingarna som ett separat dokument.

Viktiga händelser

Solna stad och Stockholms läns landsting har träffat en överenskommelse om utbyggnad av en ny tunnelbanestation i Hagalund på den gula tunnelbanelinjen till Arenastaden. Överenskommelsen innebär att staden bidrar med 850 mkr och landstinget med 350 mkr till finansieringen av den nya stationen. Därefter har en överenskommelse träffats om att staten bidrar med 200 mkr, som minskar stadens ekonomiska insats till 650 mkr.

Enligt bostättningslagen ska Solna bosätta 307 nyanlända med uppehållstillstånd under 2017, vilket också har skett. För att klara bostadsförsörjningen beslutade kommunstyrelsen i januari att bygga cirka 60 nya lägenheter på före detta Stenbackaskolans tomt och ytterligare 60 lägenheter vid Förvaltarvägen i Frösunda. I februari beslutade kommunstyrelsen också om ett avtal med Signalisten om förvaltningen av de tillfälliga bostäderna.

En samverkansöverenskommelse mellan Solna stad och polisen har slutits innehållandes fyra åtgärdsområden för samverkan: Trygg och säker offentlig miljö, Trygghet i hemmet, Barn och unga och Trafik, samt medborgarlöfte om fler synliga poliser och gemensamma trygghetsvandringar i Hagalund.

Kommunstyrelsen har fattat beslut om ett exploateringsavtal med Terminal Real Estate Sweden AB (TRES) och AB Storstockholms Lokaltrafik (SL) med tillhörande detaljplan för ny bussdepå vid Tomtebodas terminalanläggning. Avtalet innebär extern finansiering av ett cykelstråk som knyter ihop Solna och Stockholm och en ny port till Solna.

Kommunfullmäktige har under året antagit riktlinjer för bostadsförsörjning och en strategi mot radikaliserings och våldsbejakande extremism. Med strategin har stadens verksamheter ett åtgärds paket att arbeta utifrån för att förhindra att människor radikaliserar och begår våldshandlingar för ett ideologiskt extremistiskt syfte.

En översyn avseende antalet valkretsar inför valet 2018 till riksdag, kommun och landsting har genomförts och kommunfullmäktige har beslutat att Solna stad ska bestå av en valkrets istället för två som vid 2014 års val. Solnas valdistrikt, vallokaler, har utökats från 42 till 45.

Kommunfullmäktige har beslutat, efter förslag från kommunstyrelsen, att inrätta ett naturreservat kring Råstasjön. Under 2017 har också kommunfullmäktige beslutat om en ny detaljplan som möjliggör 200 nya hyresrätter, speciallägenheter, två förskolor och en vårdcentral i centrala Råsunda.

Kommunstyrelsen har beslutat om en principöverenskommelse om den framtida utvecklingen av det nya bostadsområdet vid Pampas i Ekelundsområdet i Huvudsta. Inriktningen är att skapa förutsättningar för 300 nya lägenheter, en ny förskola samt utrustning och utveckling av parkstråket mot vattnet.

Den 24 maj genomfördes UEFA Europa League finalen på Friends Arena i Solna. Staden bistod Stockholm i värdskapet kring evenemanget med insatser från framför allt tekniska förvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen. Evenemanget hade en turistekonomisk omsättning på mer än 290 miljoner kr.

Höstterminen 2017 öppnade Raoul Wallenbergskolan i Järvastaden. I den nya skolan etablerades fritidsverksamhet, kulturskola och föreningsidrott i inhyrda lokaler. Byggnationen av en ny ishall på Ulriksdals Idrottsplats och renoveringen av Råsundagårdens förskola avslutades före årsskiftet. Före detta Fridhemsskolans lokaler renoverades och anpassades till förskola, grundskola och kulturskola. Inflyttning av förskolan och skolan skedde höstterminen 2017 och av kulturskolan efter årsskiftet. Ett planeringsarbete pågick under året för en ny simhall på Ulriksdals Idrottsplats samt för en allmän badplats vid Huvudsta strand.

Under 2017 har staden fått nya förvaltningschefer för omvårdnadsförvaltningen, tekniska förvaltningen och miljö- och byggnadsförvaltningen.

Stadens mål och uppdrag

Kommunfullmäktige har beslutat om stadens styr- och uppföljningssystem som innehåller vision, övergripande mål, nämndmål, uppdrag samt finansiella mål.

Bedömningen är att staden uppfyller kommunfullmäktiges fyra övergripande mål samt alla de finansiella målen. Merparten av nämndmålen, 25 av 40, bedöms vara uppfyllda och övriga 15 nämndmål bedöms vara till stor del uppfyllda eller delvis uppfyllda. Beträffande årets 20 uppdrag bedöms 19 vara slutförda och ett kommer att fortsätta och slutföras under 2018.

Stadens resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl uppfyller resultatmålet för 2017. De ekonomiska resultaten är fortsatt goda. Solna har de senaste fem åren lyckats upprätthålla en hållbar utveckling mellan intäkter och kostnader, vilket fortsätter under år 2017. Sammantaget innebär detta att staden bedöms uppfylla lagkravet om god ekonomisk hushållning under 2017.

Medborgarnas och företagarnas nöjdhet med stadens service ligger på en god nivå. Medborgarnas nöjdhet med att bo och arbeta i Solna ligger på en hög nivå jämfört med länet och riket. Bland verksamhetsmått och nyckeltal är bilden blandad, som vid en sammanvägd bedömning ger Solna en genomsnittlig placering i länet och riket. Arbetslösheten och försörjningsstödet ligger fortsatt på låga nivåer.

Ekonomiskt utfall

Årets resultat är negativt med 371,3 mkr, vilket är ett underskott mot budget på 456,3 mkr. Förra året var resultatet negativt med 92,9 mkr. Resultatförändringen mellan åren förklaras främst av att åtagandet att medfinansiera en utbyggnad av en tunnelbanestation i Hagalund belastar årets resultat med 647,2 mkr. Förra årets resultat påverkades negativt av nedskrivningen med 488,9 mkr i samband med överlåtelsen av Arenabolaget i Solna KB och Sweden Arena management KB.

Intentionen är att stadens åtaganden för tunnelbaneutbyggnaden ska medfinansieras genom exploateringsverksamhet och bidrag från externa intressenter. Nettoeffekten för stadens resultat förväntas klargöras successivt under kommande år. Kostnader

och intäkter för tunnelbaneåtagandet redovisas som extraordinära kostnader och extraordinära intäkter.

Skatter, generella statsbidrag och utjämning redovisar ett positivt budgetöverskott medan finansnettot uppvisar ett negativt budgetunderskott.

Årets resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl uppgår till 310,9 mkr, vilket är 225,9 mkr högre än budget. Det innebär att staden har uppfyllt lagens krav på balans i ekonomin.

Av årets resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl som överstiger resultatmålet föreslås 50,0 mkr reserveras för att täcka framtida kostnadsökningar till följd av omstruktureringar.

Nämndernas utfall, inklusive kommunstyrelsens medelsreserv på 15,0 mkr, visar sammantaget en positiv budgetavvikelse på 18,0 mkr (34,6 mkr år 2016). Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen, revisionen, byggnadsnämnden, kompetensnämnden, socialnämnden, omvårdnadsnämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden visar överskott, medan tekniska nämnden, kultur- och fritidsnämnden, barn- och utbildningsnämnden och familjerättsnämnden visar underskott.

Nettoinvesteringarna exklusive exploateringsverksamheten uppgår till 333,0 mkr, vilket innebär att utfallet är 19,3 mkr lägre än budgeterat. I årets budget ingår även ett tilläggsanslag för tillfälliga bostäder på 125,0 mkr. Den positiva budgetavvikelsen beror huvudsakligen på att 78,4 mkr av kommunstyrelsens investeringsbudget på 140,4 mkr inte har förbrukats under året. Orsaken till detta är främst att utfallet för tillfälliga bostäder är 71,0 mkr lägre än budgeterat och uppgår till 54,0 mkr. Detta beror på att det totala antalet tillfälliga bostäder som planerades inte har behövt byggas eftersom Bostadsstiftelsen Signalisten kunnat bidra med bostäder. Nettoinvesteringarna för tekniska nämndens skattefinansierade verksamhet uppgår till 256,8 mkr, vilket innebär att tilldelad budgetram därmed överskrids med 59,4 mkr. Några investeringsprojekt som kan nämnas är byggnationen av den tredje ishallen på Ulriksdals idrottsplats, ombyggnaden av f.d. Fridhemsskolan och upprustningen av Råsundagårdens förskola.

Nettoinvesteringarna avseende exploateringsverksamheten uppgår till 27,2 mkr jämfört med 49,6 mkr 2016.

Medarbetare

Antalet tillsvidareanställda i staden ökade under året från 2 074 till 2 087. Stadens totala sjukfrånvaro uppgick till 6,8 procent år 2017, vilket är en ökning jämfört med 2016 då sjukfrånvaron var 6,0 procent. I den årliga medarbetarundersökningen blev utfall ett HME-index på 80, vilket är en ökning jämfört med 2016 (HME 78).

Stadens företag och sammanställd redovisning

Årets resultat för koncernen är negativt och uppgår till minus 233,0 mkr (81,6 mkr år 2016). Resultatet före extraordinära poster uppgår till 416,2 mkr år 2017 mot 20,2 mkr år 2016. I årets resultat 2017 ingår extraordinära kostnader om 654,2 mkr samt extraordinära intäkter om 5,0 mkr. De extraordinära posterna avser stadens åtagande att medfinansiera en utbyggnad av tunnelbanestation i Hagalund enligt

avtalet om Sverigeförhandlingen som belastar resultatet med 647,2 mkr och övriga extraordinära kostnader avser fördyring inom ram gällande medfinansiering av tunnelbanan enligt Stockholmsförhandlingen. Extraordinära intäkter om 5,0 mkr består av träffade avtal gällande bidrag till medfinansiering till tunnelbanan.

Koncernbolagen visar positiva resultat. Norrenergi & Miljö AB (inklusive dotterbolaget Norrenergi AB) redovisar ett positivt resultat efter finansnetto på 196,2 mkr (227,4 mkr år 2016). Bostadsstiftelsen Signalisten (inklusive Solnabostäder AB) redovisar ett resultat efter finansiella poster på 19,7 mkr (58,2 mkr år 2016). För koncernen Råsunda Förstads AB (inklusive dotterbolaget Överjärva Gård AB) är resultatet efter finansnetto positivt med 3,3 mkr (2,6 mkr år 2016). Solna Vatten AB redovisar ett positivt resultat efter finansiella poster på 4,1 mkr (0,8 mkr år 2016).

Årsredovisning 2017

SOLNA STAD

Behandlas på kommunstyrelsen 26 mars och på kommunfullmäktige 9 april 2018.

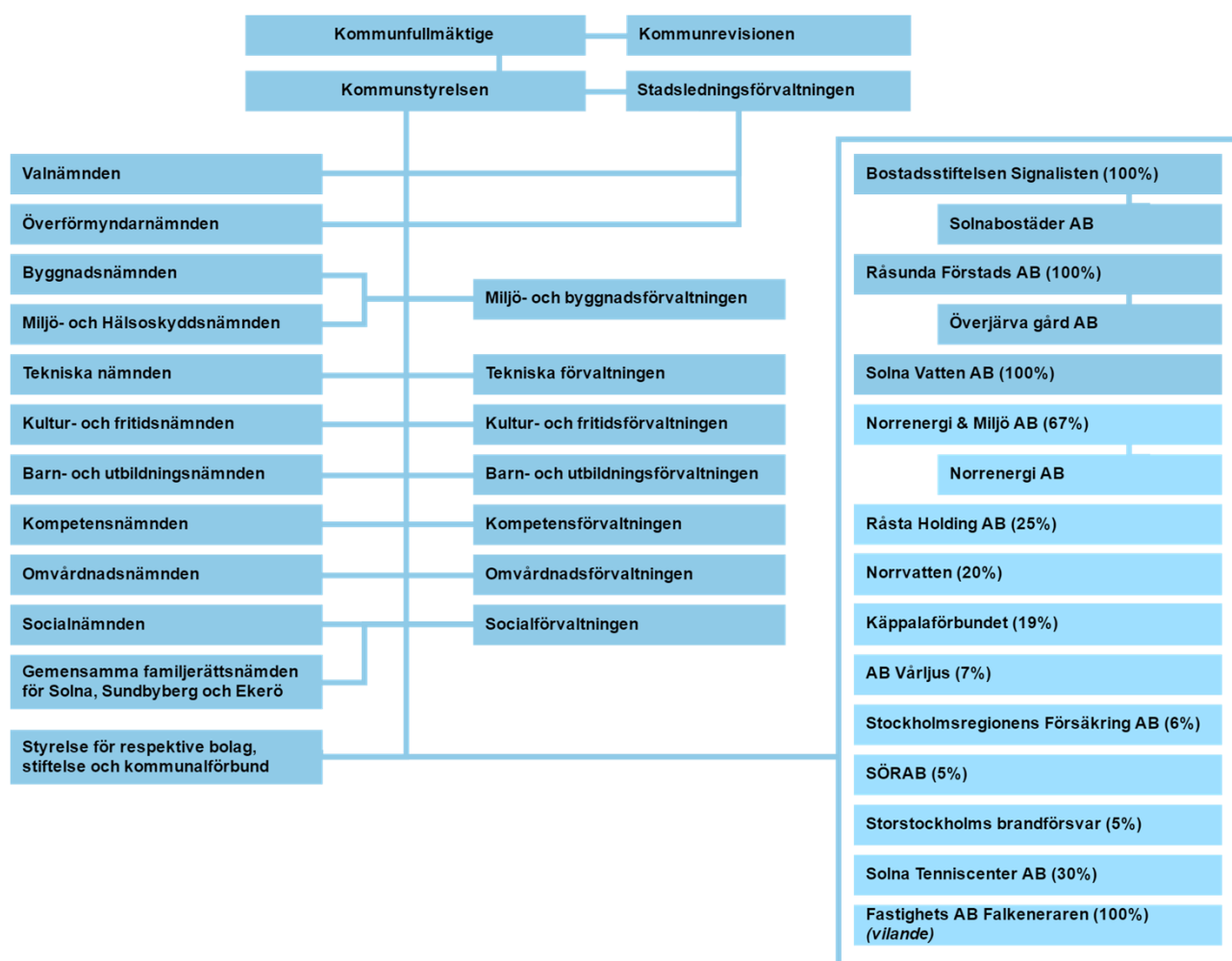
KS/2016:17

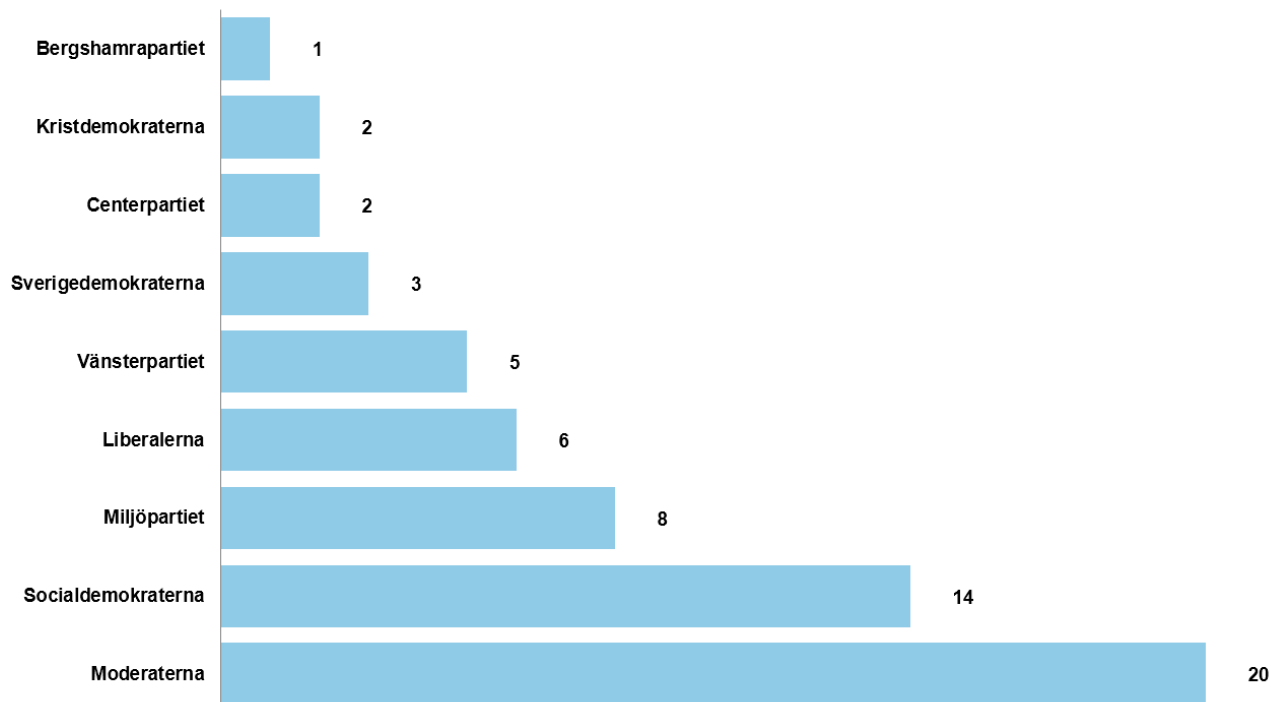
Innehållsförteckning

Solna stads organisation.....	3
Kommunstyrelsens ordförande har ordet	4
Sammanfattning	4
Viktiga händelser	5
Förvaltningsberättelse	6
Solna stads styrning	6
Mål och uppdrag	7
Ekonomisk analys av utfall.....	41
Kvalitet, verksamhetsutveckling och effektivisering.....	57
Tvärsektoriella frågor	58
Medarbetare	61
Framtida utmaningar och förändringar.....	63
Konkurrensutsättning	65
Internkontroll	65
Stadens nämnder	66
Sammanställd redovisning och företagen.....	68
Ekonomi och noter	73

Solna stads organisation

Mandatfördelning i kommunfullmäktige, antal (totalt 61)

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

År 2017 var ett turbulent år. Nya terroråd fortsatte att skaka världen och drabbade även Sverige. Dådet på Drottninggatan var ett fruktansvärt attentat, riktat mot oss alla och vårt öppna samhälle. Samtidigt som tankarna givetvis går till de drabbade och deras anhöriga, måste vi fortsätta att arbeta för att förhindra att folk radikaliserar och begår våldshandlingar i ett ideologiskt extremistiskt syfte. Staden har genom den strategi mot radikalisering och våldsbejakande extremism, som arbetades fram under 2017, lagt en grund för detta viktiga arbete. Staden har också fattat beslut om att ta fram en strategi för att motverka hedersrelaterat våld.

I övrigt präglas det gångna året av att Solna växer och utvecklas. Det gäller inte minst inom infrastrukturens område. Förslaget om en tunnelbanestation i Hagalund kvalificerade sig inte initialt i Sverigeförhandlingen, men staden tog sig in i förhandlingen med förslaget och bestämde sedan tillsammans med landstinget att den gula tunnelbanelinjen till Arenastaden ska få ytterligare en station i Hagalund. Därefter har en överenskommelse träffats om att staten bidrar med 200 mkr, som minskar stadens ekonomiska insats.

Förutom nya kommunikationer behöver en stad som växer nya bostäder och nya skolor. Under 2017 färdigställdes 789 nya bostäder och samråd genomfördes för ytterligare 1 800 nya bostäder. Arbetet med att omdana Solnavägen till en levande stadsgata fortsatte och en utvecklingsplan för att göra detsamma med Enköpingsvägen togs fram. Det öppnades två nya skolor i Solna - Parkskolan i Hagalund och Raoul Wallenbergskolan i Järvastaden - och det stod också klart att en ny högstadieskola öppnar mitt i centrala Solna till höstterminen 2018.

Under 2017 byggde också staden vidare på arbetslinjen. För tionde året i rad utsågs Solna till Sveriges mest näringslivsvänliga kommun och antalet arbetsplatser i staden ökade med drygt 7 000 (9 %). Arbetslösheten och försörjningsstödet fortsatte att ligga på låga nivåer. Staden startade även projektet ”Solnamodellen Extra” för att hjälpa gruppen långtidsarbetslösa till jobb genom matchning mot näringslivet. Av deltagarna har två tredjedelar nu jobb. Ett bra företagsklimat och arbetstillfällen är en förutsättning för fler i arbete, fungerande integration och säkrad välfärd.

I takt med att Solna växer är det viktigt att utveckla Solnas natur- och rekreationsområden. Det är därför glädjande att staden under året gick i mål med att inrätta ett naturreservat kring Råstasjön. Det blir Solnas tredje naturreservat vid sidan om Igelbäckens naturreservat och Ulriksdals naturreservat. Naturreservatet bildar tillsammans med det naturreservat som Sundbyberg bildar för Lötsjön och Golfängarna, ett gemensamt natur- och rekreationsområde kring de båda sjöarna.

Sammanfattning

Stadens mål och uppdrag

Kommunfullmäktige har beslutat om stadens styr- och uppföljningssystem som innehåller vision, övergripande mål, nämndmål, uppdrag samt finansiella mål.

Bedömningen är att staden uppfyller kommunfullmäktiges fyra övergripande mål samt alla de finansiella målen. Merparten av nämndmålen, 25 av 40, bedöms vara uppfyllda och övriga 15 nämndmål bedöms vara till stor del uppfyllda eller delvis uppfyllda. Beträffande årets 20 uppdrag bedöms 19 vara slutförda och ett kommer att fortsätta och slutföras under 2018.

Stadens resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl uppfyller resultatmålet för 2017. De ekonomiska resultaten är fortsatt goda. Solna har de senaste fem åren lyckats upprätthålla en hållbar utveckling mellan intäkter och kostnader, vilket fortsätter under år 2017. Sammantaget innebär detta att staden bedöms uppfylla lagkravet om god ekonomisk hushållning under 2017.

Medborgarnas och företagarnas nöjdhet med stadens service ligger på en god nivå. Medborgarnas nöjdhet med att bo och arbeta i Solna ligger på en hög nivå jämfört med länet och riket. Bland verksamhetsmått och nyckeltal är bilden blandad, som vid en sammanvägd bedömning ger Solna en genomsnittlig placering i länet och riket. Arbetslösheten och försörjningsstödet ligger fortsatt på låga nivåer.

Ekonomiskt utfall

Årets resultat är negativt med 371,3 mkr, vilket är ett underskott mot budget på 456,3 mkr. Förra året var resultatet negativt med 92,9 mkr. Resultatförändringen mellan åren förklaras främst av att åtagandet att medfinansiera en utbyggnad av en tunnelbanestation i Hagalund belastar årets resultat med 647,2 mkr. Förra årets resultat påverkades negativt av nedskrivningen med 488,9 mkr i samband med överlåtelsen av Arenabolaget i Solna KB och Sweden Arena management KB.

Intentionen är att stadens åtaganden för tunnelbaneutbyggnaden ska medfinansieras genom exploateringsverksamhet och bidrag från externa intressenter. Nettoeffekten för stadens resultat förväntas klargöras successivt under kommande år. Kostnader och intäkter för tunnelbaneåtagandet redovisas som extraordinära kostnader och extraordinära intäkter.

Skatter, generella statsbidrag och utjämning redovisar ett positivt budgetöverskott medan finansnettot uppvisar ett negativt budgetunderskott.

Årets resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl uppgår till 310,9 mkr, vilket är 225,9 mkr högre än budget. Det innebär att staden har uppfyllt lagens krav på balans i ekonomin.

Av årets resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl som överstiger resultatmålet föreslås 50,0 mkr reserveras för att täcka framtida kostnadsökningar till följd av omstruktureringar.

Nämndernas utfall, inklusive kommunstyrelsens medelsreserv på 15,0 mkr, visar sammantaget en positiv budgetavvikelse på 18,0 mkr (34,6 mkr år 2016). Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen, revisionen, byggnadsnämnden, kompetensnämnden, socialnämnden, omvårdnadsnämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden visar överskott, medan tekniska nämnden, kultur- och fritidsnämnden, barn- och utbildningsnämnden och familjerättsnämnden visar underskott.

Nettoinvesteringarna exklusive exploateringsverksamheten uppgår till 333,0 mkr, vilket innebär att utfallet är 19,3 mkr lägre än budgeterat. I årets budget ingår även ett tilläggsanslag för tillfälliga bostäder på 125,0 mkr. Den positiva budgetavvikelsen beror huvudsakligen på att 78,4 mkr av kommunstyrelsens investeringsbudget på 140,4 mkr inte har förbrukats under året. Orsaken till detta är främst att utfallet för tillfälliga bostäder är 71,0 mkr lägre än budgeterat och uppgår till 54,0 mkr. Detta beror på att det totala antalet tillfälliga bostäder som planerades inte har behövt byggas eftersom Bostadsstiftelsen Signalisten kunnat bidra med bostäder. Nettoinvesteringarna för tekniska nämndens skattefinansierade verksamhet uppgår till 256,8 mkr, vilket innebär att tilldelad budgettram därmed överskrids med 59,4 mkr. Några investeringsprojekt som kan nämnas är byggnationen av den tredje ishallen på Ulriksdals idrottsplats, ombyggnaden av f.d. Fridhemsskolan och upprustningen av Råsundagårdens förskola.

Nettoinvesteringarna avseende exploateringsverksamheten uppgår till 27,2 mkr jämfört med 49,6 mkr 2016.

Medarbetare

Antalet tillsvidareanställda i staden ökade under året från 2 074 till 2 087. Stadens totala sjukfrånvaro uppgick till 6,8 procent år 2017, vilket är en ökning jämfört med 2016 då sjukfrånvaron var 6,0 procent. I den årliga medarbetarundersökningen blev utfallet ett HME-index på 80, vilket är en ökning jämfört med 2016 (HME 78).

Stadens företag och sammanställd redovisning

Årets resultat för koncernen är negativt och uppgår till minus 233,0 mkr (81,6 mkr år 2016). Resultatet före extraordinära poster uppgår till 416,2 mkr år 2017 mot 20,2 mkr år 2016. I årets resultat 2017 ingår extraordinära kostnader om 654,2 mkr samt extraordinära intäkter om 5,0 mkr. De extraordinära posterna avser stadens åtagande att medfinansiera en utbyggnad av tunnelbanestation i Hagalund enligt avtalet om Sverigeförhandlingen som belastar resultatet med 647,2 mkr och övriga extraordinära kostnader avser fördyring inom ram gällande medfinansiering av tunnelbanan enligt Stockholmsförhandlingen. Extraordinära intäkter om 5,0 mkr består av träffade avtal gällande bidrag till medfinansiering till tunnelbanan.

Koncernbolagen visar positiva resultat. Norrenergi & Miljö AB (inklusive dotterbolaget Norrenergi AB) redovisar ett positivt resultat efter finansnetto på 196,2 mkr (227,4 mkr år 2016). Bostadsstiftelsen Signalisten (inklusive Solnabostäder AB) redovisar ett resultat efter finansiella poster på 19,7 mkr (58,2 mkr år 2016). För koncernen Råsunda Förstads AB (inklusive dotterbolaget Överjärva Gård AB) är resultatet efter finansnetto positivt med 3,3 mkr (2,6 mkr år 2016). Solna Vatten AB redovisar ett positivt resultat efter finansiella poster på 4,1 mkr (0,8 mkr år 2016).

Viktiga händelser

Solna stad och Stockholms läns landsting har träffat en överenskommelse om utbyggnad av en ny tunnelbanestation i Hagalund på den gula tunnelbanelinjen till Arenastaden. Överenskommelsen innebär att staden bidrar med 850 mkr och landstinget med 350 mkr till finansieringen av den nya stationen. Därefter har en överenskommelse träffats om att staten bidrar med 200 mkr, som minskar stadens ekonomiska insats till 650 mkr.

Enligt bosättningslagen ska Solna bosätta 307 nyanlända med uppehållstillstånd under 2017, vilket också har

skett. För att klara bostadsförsörjningen beslutade kommunstyrelsen i januari att bygga cirka 60 nya lägenheter på före detta Stenbackaskolans tomt och ytterligare 60 lägenheter vid Förvaltarvägen i Frösunda. I februari beslutade kommunstyrelsen också om ett avtal med Signalisten om förvaltningen av de tillfälliga bostäderna.

En samverkansöverenskommelse mellan Solna stad och polisen har slutits innehållandes fyra åtgärdsområden för samverkan: Trygg och säker offentlig miljö, Trygghet i hemmet, Barn och unga och Trafik, samt medborgarlöfte om fler synliga poliser och gemensamma trygghetsvandringar i Hagalund.

Kommunstyrelsen har fattat beslut om ett exploateringsavtal med Terminal Real Estate Sweden AB (TRES) och AB Storstockholms Lokaltrafik (SL) med tillhörande detaljplan för ny bussdepå vid Tomtebodas terminalanläggning. Avtalet innebär extern finansiering av ett cykelstråk som knyter ihop Solna och Stockholm och en ny port till Solna.

Kommunfullmäktige har under året antagit riktlinjer för bostadsförsörjning och en strategi mot radikaliserings- och våldsbejakande extremism. Med strategin har stadens verksamheter ett åtgärdsprogram att arbeta utifrån för att förhindra att människor radikaliserar och begår våldshandlingar för ett ideologiskt extremistiskt syfte.

En översyn avseende antalet valkretsar inför valet 2018 till riksdag, kommun och landsting har genomförts och kommunfullmäktige har beslutat att Solna stad ska bestå av en valkrets istället för två som vid 2014 års val. Solnas valdistrikt, vallokaler, har utökats från 42 till 45.

Kommunfullmäktige har beslutat, efter förslag från kommunstyrelsen, att inrätta ett naturreservat kring Råstasjön. Under 2017 har också kommunfullmäktige beslutat om en ny detaljplan som möjliggör 200 nya hyresrätter, speciallägenheter, två förskolor och en vårdcentral i centrala Råsunda.

Kommunstyrelsen har beslutat om en principöverenskommelse om den framtida utvecklingen av det nya bostadsområdet vid Pampas i Ekelundsområdet i Huvudsta. Inriktningen är att skapa förutsättningar för 300 nya lägenheter, en ny förskola samt upprustning och utveckling av parkstråket mot vattnet.

Den 24 maj genomfördes UEFA Europa League finalen på Friends Arena i Solna. Staden bistod Stockholm i värdskapet kring evenemanget med insatser från framför allt tekniska förvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen. Evenemanget hade en turistekonomisk omsättning på mer än 290 miljoner kr.

Höstterminen 2017 öppnade Raoul Wallenbergsskolan i Järvastaden. I den nya skolan etablerades fritidsverksamhet, kulturskola och föreningsidrott i inhyrda lokaler. Byggnationen av en ny ishall på Ulriksdals Idrottsplats och renoveringen av Råsundagårdens förskola avslutades före årsskiftet. Före detta Fridhemsskolans lokaler renoverades och anpassades till förskola, grundskola och kulturskola. Inflyttning av förskolan och skolan skedde höstterminen 2017 och av kulturskolan efter årsskiftet. Ett planeringsarbete pågick under året för en ny simhall på Ulriksdals Idrottsplats samt för en allmän badplats vid Huvudsta strand.

Under 2017 har staden fått nya förvaltningschefer för omvårdnadsförvaltningen, tekniska förvaltningen och miljö- och byggnadsförvaltningen.

Förvaltningsberättelse

Solna stads styrning

Styrningen i Solna stad utgår från ett system för samlad ekonomi- och verksamhetsstyrning samt gällande lagstiftning, föreskrifter och nationella mål för den kommunala verksamheten. Utgångspunkten är en sammanhållen målstyrning, där kommunfullmäktige anger inriktning och ekonomiska ramar för styrelse och nämnder. Det sker i Solna stads verksamhetsplan och budget, som är stadens främsta styrdokument. Den årliga verksamhetsplanen och budget kompletteras inom vissa områden med andra styrande dokument som policyer, strategier, riktlinjer, planer och program.

Styrelse och nämnder ska, med utgångspunkt från kommunfullmäktiges inriktning, precisera och fastställa en verksamhetsplan och budget utifrån föreslagna ekonomiska ramar. Hänsyn ska tas till viktiga förändringar i omvärlden såsom ändringar i lagstiftningen och förändringar i befolkningsstrukturen. Styrelse och nämnder ska till sin verksamhetsplan och budget besluta om internkontrollplan och konkurrensplan för verksamheten.

Utifrån styrelsens och nämndernas mål samt ekonomiska ramar ska förvaltningsledningen utarbeta verksamhetsplan och budget i dialog med sina enheter. Enheterna ska arbeta fram sina mål/aktiviteter, vilka i sin tur ska brytas ned till individuella mål/aktiviteter för varje medarbetare. Målen/aktiviteterna tydliggör medarbetarens ansvar och befogenhet i det gemensamma arbetet med att uppnå enhetens, nämndens och stadens mål.

I Solna stads styr- och uppföljningssystem ingår uppföljning och utvärdering. Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten följs upp och utvärderas i den omfattning som krävs för att ha en god kontroll. Befarade avvikelser, som inte är ringa, ska omgående informeras om till kommunstyrelsen som har uppsikt över nämndernas verksamhet, uppföljning och utvärdering. Uppföljning och utvärdering lämnas till kommunfullmäktige vid två tillfällen under året, per 30 april och 31 augusti. Dessutom lämnas en årsredovisning per 31 december.

Mål och uppdrag

Kommunfullmäktige har beslutat om stadens styr- och uppföljningssystem som innehåller vision, övergripande mål, nämndmål, uppdrag samt finansiella mål.

Enligt kommunallagen ska en kommun ha en god ekonomisk hushållning. I Solna görs bedömningen av god ekonomisk hushållning årligen i samband med delårsrapport och årsredovisning. Bedömningen görs genom att följa upp stadens övergripande mål, nämndmål och uppdrag samt stadens finansiella mål inklusive balanskravsutredningen enligt kommunallagen.

Bedömningen är att staden uppfyller kommunfullmäktiges fyra övergripande mål och de tre finansiella målen. Merparten av nämndmålen, 25 av 40, bedöms vara uppfyllda och övriga 15 nämndmål bedöms vara till stor del uppfyllda eller delvis uppfyllda. Beträffande årets 20 uppdrag bedöms 19 vara slutförda och ett kommer att fortsätta och slutföras under 2018. Resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl uppfyller resultatmålet för 2017. De ekonomiska resultaten är även fortsatt goda.

Sammantaget innebär detta att staden bedöms uppfylla lagkravet om god ekonomisk hushållning under 2017.

Övergripande mål

Kommunfullmäktige har i stadens verksamhetsplan och budget för 2017 beslutat om följande övergripande mål. De övergripande målen följs i första hand upp i delårsrapporten per augusti samt i årsredovisningen.

I en sammanvägd bedömning bedöms måluppfyllelsen enligt följande skala:

- Målet uppfylls i år.
- Målet uppfylls till stor del i år.
- Målet uppfylls delvis i år.
- Målet uppfylls inte i år.

Bedömningen är att de fyra övergripande målen är uppfyllda.

Övergripande mål

- Solna stads verksamheter ska hålla god kvalitet och hushålla med stadens resurser.
 - Solna stad ska vara en stad som kännetecknas av mångfald, kreativitet och upplevelser.
 - Solna ska vara en attraktiv och trygg stad att leva och verka i.
 - Solna ska växa ihop och utvecklas på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt.
-

Solna stads verksamheter ska hålla god kvalitet och hushålla med stadens resurser.

- Målet uppfylls i år.

Merparten av nämndmålen och uppdragen är uppfyllda under året. Jämfört med tidigare år är uppfyllnadsgraden högre under 2017. Detta innebär sammantaget med att de tre finansiella målen (resultatmål, investeringstak samt skattesats) är uppfyllda, att Solna uppfyller kravet för god ekonomisk hushållning under 2017.

Medborgarnas och företagarnas nöjdhet med stadens service ligger på en god nivå. Medborgarnas nöjdhet med att bo och arbeta inom staden ligger på en hög nivå jämfört med länet och riket. Bland verksamhetsmått och nyckeltal är bilden blandad, som vid en sammanvägd bedömning ger Solna en genomsnittlig placering i länet och riket. Arbetslösheten och försörjningsstödet ligger fortsatt på låga nivåer.

Det finns en fortsatt god balans mellan utvecklingen av stadens intäkter och kostnader. En förutsättning för att

behålla Solnas låga skattesats, är att intäkterna utvecklas i minst samma takt som kostnaderna. Solna har de senaste fem åren lyckats upprätthålla en hållbar utveckling, vilket fortsätter under år 2017. Solna hade år 2016 kommunsveriges högsta kostnadseffektivitet, som tillsammans med goda verksamhetsresultat, lägger en grund för en hållbar och god ekonomisk hushållning. Den goda effektiviteten har fortsatt under 2017.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Införandet av ett nytt styr- och uppföljningssystem.
- Analys av kort- och långsiktigt ekonomiska hållbara förutsättningar inför framtagandet av stadens planeringsförutsättningar. Förutom ekonomiska kalkyler görs prognos och uppföljningar av bostadsbyggandet, befolkningsförändringar per åldersgrupp och stadsdel samt omvärldsanalyser. Utifrån dessa underlag justeras årligen nämndernas förutsättningar och ekonomiska ramar enligt stadens finansiella mål och riktlinjer.
- Samordning av behoven av nya förskolor, skolor, LSS-boenden och äldreboende i en övergripande lokalplanering. Under året färdigställs bl.a. en ny ishall, en ny skola i Järvastaden samt en ombyggnad av Fridhemsskolan (Parkskolan) för att möta behoven. Samarbetet med Bostadsstiftelsen Signalisten har också under året möjliggjort goda lösningar inom LSS-boenden, bostäder för nyanlända samt andra behov av sociala lägenheter.
- Utveckla processer och införa systemstöd för det systematiska kvalitetsarbetet inom barn- och utbildningsförvaltningen och omvårdnadsförvaltningen.
- Stadens systematiska arbete med att få solnabor att gå från bidrag till egen försörjning inom ramen för Solnamodellen.
- Stärkt entreprenörsstyrning och avtalsuppföljning inom stadens verksamheter.

Solna stad ska vara en stad som kännetecknas av mångfald, kreativitet och upplevelser.

● Målet uppfylls i år.

I Solna finns en dynamisk marknad med över 9 000 unika företag i olika storlekar och branscher. Det handlar om allt från multinationella företag till små nystartade och från högteknologiska företag till tjänstesektorn. Bland de större företagsetableringarna under året finns SEB, Siemens, Ambea, Roche och Elite Hotel Carolina Tower i Solna. Under kommande år kan nämnas bl. a. Telenor, Grow hotel, Arbetsförmedlingen, Net Insight, Arla, Knightec Skolverket.

Solna är en av Sveriges mest expansiva entreprenörspplatser. Här fortsätter antalet nyföretagsamma medborgare och nyregistrerade företag att öka till skillnad från många andra kommuner. I Solna fanns 2016 cirka 7 600 företagssamma personer. Efter Stockholm och Nacka var Solna den kommun som hade flest nyföretagsamma invånare i länet. 1 516 personer beslöt sig för att starta, driva eller utveckla ett företag under 2016. Under samma period startades 776 nya företag i Solna enligt Nyföretagarbarometern, vilket motsvarar en ökning med 6 procent jämfört med år 2015.

Solna är ett besöksmål att räkna med enligt den årliga mätningen av den turistekonomiska omsättningen (TEM). Sedan 2012 har TEM ökat med 300 procent, från 1 miljard till 4 miljarder kronor samtidigt som sysselsättningen har fördubblats jämfört med 2015 till 2 000 årsarbetskrafter. Solna är nu Sveriges femte största hotellkommun och bara Stockholm har fler restauranger i länet. Det är besöksdragarna Mall of Scandinavia, Friends Arena, Hagaparken samt de senaste årens stora företagsetableringar, som drar besökare till Solna. Detaljhandels omsättning har också haft en rekordartad utveckling. Mellan 2015 och 2016 ökade detaljhandeln med 69 procent. Evenemanget UEFA Europa League finalen den 24 maj hade en turistekonomisk omsättning på mer än 290 miljoner kronor.

Solna utsågs 2017 till Sveriges mest företagsvänliga kommun för tionde året i rad av Svenskt Näringsliv.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Den tredje ishallen invigdes under hösten 2017. Planeringen för en ny simhall pågår med planerad byggstart under 2018.
- Under perioden har staden genomfört 40 företagsbesök och deltagit på ett fyrtiotal företagarföreningsmöten i Arenastaden och Hagastaden. Staden har haft kontakt med cirka 1 600 företagare genom frukostbrickor, seminarier, företagsmässor m.m. Staden har främjat nyföretagande och stöttat soloföretagare genom att arrangera 34 Boffice-möten samt ett draknäste för UF-elever på Solna gymnasium.

- Under perioden januari-november har totalt 455 nyanlända bosatt sig i Solna. I detta antal ingår både de som staten aviserat och de som bosatt sig på egen hand. Av dessa är 147 personer under 18 år. Under året har 217 personer slutfört samhällsorientering för nyanlända. Här är också den stora ökningen av antalet nyanlända som har anvisats till Solna av Migrationsverket under 2016 och 2017 tydlig. Brukarundersökningar visar att majoriteten, över 80 procent, av de nyanlända som erhåller praktiskt bosättningsstöd är nöjda med stödet. Samarbetet med Bostadsstiftelsen Signalisten om mottagning och praktiskt bosättningsstöd har utvecklats till följd av deras övertagande av förvaltningen av de tillfälliga bostäderna.
- En integrationscoach har anställts med syfte att öka de nyanländas kunskap om hur den svenska bostadsmarknaden fungerar och hur man söker bostad på egen hand. Rutiner har utvecklats för att säkerställa mottagandet och det praktiska bosättningsstödet till kvotfamiljer. Genom projekten VIDA och Startkompis har samarbetet med civilsamhället utvecklats med syfte att snabba på etableringen. Många nyanlända har deltagit i aktiviteter tillsammans med etablerade solnabor.
- Nationaldagsfirandet med Operan i Haga genomfördes i samarbete med Kungliga Operan och Ståthållarämbetet. Cirka 30 000 besökare tog del av konsert och familjeaktiviteter i Hagaparken.
- Uppdraget att koordinera de stadsövergripande insatserna kring UEFA Europa League finalen den 24 maj genomfördes arrangemang och öppningsceremonin inför drygt 46 000 åskådare och 180 miljoner tv-tittare.
- Inkludering av nyanlända ungdomar i stadens verksamheter har bland annat lett till att dessa ungdomar tagit egna initiativ till aktiviteter som exempelvis konstutställning, teaterföreställning och fotbollsturnering och deltagit i internationella utbyten.
- En strategisk inriktning på profilerad tonårsverksamhet har påbörjats för att nå fler ungdomar på fritidsgården i Järvastaden och Q-lan i Bergshamra. Filmverksamheten, Solna UnCut, har flyttat till Black Sheep för ökad kapacitet. Black Sheeps profil på ungdomskultur har resulterat i flera vernissager, ungdomsutställningar och festivalen Fagra Haga.
- Kulturskolan har färdigställt en plan för etablering i Järvastadens nya skola med dans, teater och musik.

Solna ska vara en attraktiv och trygg stad att leva och verka i.

- Målet uppfylls i år.

Årets brukarundersökning visar att föräldrarna i ungefär samma utsträckning som tidigare år upplever att deras barn är trygga på förskolan. Nio av tretton förskoleområden har ett resultat över det genomsnittliga medan två förskoleområden har ett lägre resultat än övriga.

Under perioden har 82 procent av *Solnamodellens* deltagare gått vidare till arbete eller utbildning, jämfört med 68 procent föregående år. 71 procent av deltagarna i Solnamodellen extra och två personer från *Solnamodellen nyanlända* har gått vidare till arbete eller utbildning. Förvaltningen har erbjudit 377 sommarjobb/feriepraktikplatser.

Arbetslösheten totalt i Solna, 4,5 procent, var något högre jämfört med årsskiftet 2016 (4,1 %), men är lägre jämfört med både Stockholms län (6,1 %) och riket (7,5 %). Arbetslösheten bland ungdomar 18-24 år, har ökat från 4,2 procent i Solna 2016 till 5 procent 2017, men är fortsatt lägre jämfört med Stockholms län (6,5 %) och riket (10,2 %). Arbetslösheten bland utrikesfödda i Solna har ökat till 9,6 procent, men är lägre jämfört med Stockholms län (14,6 %) och riket (22,2 %).

Kostnaderna för försörjningsstöd har sjunkit från 19,5 mkr 2016 till 17,3 mkr 2017. Antal hushåll med ekonomiskt bistånd har ökat från 574 till 656. Ökningen består främst av hushåll i form av flyktingar och etableringsärenden som under perioden från det att dagersättning från Migrationsverket (LMA) upphör till dess att etableringsersättning utbetalas söker ekonomiskt bistånd. Medelbiståndet per månad har minskat till 7 456 kr (9 288 kr, år 2016).

Under året har 102 personer varit inskrivna i åtgärder hos arbetsmarknadsgruppen. I åtgärder räknas både arbetsträning och anställning i olika former, i huvudsak OSA. 18 personer har under året avslutats hos arbetsmarknadsgruppen och av dessa har 15 personer blivit självförsörjande.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Solna stad och Stockholms läns landsting träffade under perioden en överenskommelse om utbyggnad av en ny tunnelbanestation i Hagalund längs den gula tunnelbanelinjen till Arenastaden. Avtalet mellan staten, Stockholms läns landsting och berörda kommuner om finansiering och medfinansiering avseende

- utbyggnaden av tunnelbanan inom ramen för Sverigeförhandlingen, stod klart för beslut i maj.
- Byggnadsnämnden har under året gett planuppdrag, som möjliggör cirka 950 nya bostäder i både Järvastaden och Ekelund/Pampas, samt ett planuppdrag för utbyggnad av ett hotell i Arenastaden. Byggnadsnämnden har även beslutat om samråd i tio detaljplaner som möjliggör cirka 1 800 nya bostäder, arbetsplatser, speciällägenheter, förskolor, idrottsanläggning samt utveckling av värdshusverksamheten vid Stallmästargården. Under perioden har fem olika bygglov beviljats för totalt 708 nya bostäder. Loven avser forskarbostäder inom Karolinska institutets område, bostäder i kv Slingan i Råsunda, stadshus i Järvastaden samt trygghetsboende i Huvudsta. Nämnden har även givit lov för 150 elevrum på Karlberg.
- En samverkansöverenskommelse mellan Solna stad och polisen har slutits innehållandes fyra åtgärdsområden för samverkan: *Trygg och säker offentlig miljö*, *Trygghet i hemmet*, *Barn och unga* och *Trafik*, samt medborgarlöfte om fler synliga poliser och gemensamma trygghetsvandringar i Hagalund.
- En strategi mot radikaliserings och våldsbejakande extremism har antagits. Med strategin har stadens verksamheter ett åtgärds paket att arbeta utifrån för att förhindra att människor radikaliserats och begår våldshandlingar för ett ideologiskt extremistiskt syfte. Ett flertal föreläsningar och genomgångar av informationsmaterial har genomförts i olika forum för chefer, medarbetare och politiker.
- I januari startade kompetensnämnden och Arbetsförmedlingen ett samverkansprojekt i syfte att stödja långtidsarbetslösa solnabor att komma ut på arbetsmarknaden. Då projektet redan har visat goda resultat startade även ytterligare ett projekt: *Solnamodellen nyanlända*.
- Grundskolorna påbörjade arbetet med Friends treårsprogram för att förebygga mobbing på skolorna.
- Stadens blomsterutsmäckning har utvecklats och insatser för att förstärka renhållningen har gjorts.

Solna ska växa ihop och utvecklas på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt.

● Målet uppfylls i år.

Måluppfyllelsen mäts dels genom ett antal nyckeltal, dels genom skriftliga beskrivningar av genomförda aktiviteter. Under året ökar antalet solnabor från 78 129 till 79 707, vilket motsvarar en befolkningstillväxt på 2,0 procent.

Antalet arbetstillfällen i Solna uppgår i början av år 2017 till 87 838. Ökningen på årsbasis är cirka 7 300, vilket motsvarar 9 procent. Denna ökning är den klart högsta ökningen i Solna någonsin, vilket innebär Solna befäster sin position som tillväxtmotor och den mest arbetsplatstäta kommunen i riket. Ökningen har även fortsatt under 2017.

Antal färdigställda bostäder under året är 789, vilket ligger i linje med översiktsplanens intention om cirka 800 nya bostäder per år.

SKL och Kolada har utformat ett kommunindex, som successivt mäter kommunernas ekonomiska, sociala och miljömässiga hållbarhet. I denna sammanställning per december 2017 tillhör Solna den översta kvartilen i kommunsverige i 15 av de 28 kriterierna. Det är ett högt resultat på samma nivå som år 2016. I 6 av kriterierna tillhör Solna den lägsta kvartilen.

Bland de ekonomiska kriterierna, där Solna hamnar i den översta kvartilen, ingår bl.a. att invånarnas utbildningsnivå, demografiska försörjningskvot och andelen nyregistrerade företag är hög, samt att skattesatsen är låg (17,12 per skattekrona) och att soliditeten för kommunkoncernen är hög (52,1 %). I de sociala kriterierna ingår bl.a. att andelen långtidsarbetslösa är låg (1,9 %), hög andel behöriga till yrkesprogram i årskurs 9, en hög medellivslängd och högt skattat hälsoläge bland stadens invånare samt en liten andel barn i ekonomiskt utsatta hushåll. I de miljömässiga kriterierna ingår bl.a. låga utsläpp av växthusgaser per invånare och lite hushållsavfall per invånare. Sammantaget innebär detta att Solna tillhör toppskiktet bland hållbara kommuner i denna sammanställning.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Analys av kort- och långsiktigt ekonomiska hållbara förutsättningar inför framtagandet av stadens planeringsförutsättningar inför 2018-2020. Förutom ekonomiska kalkyler görs prognos och uppföljningar av bostadsbyggandet, befolkningsförändringar per åldersgrupp och stadsdel samt omvärldsanalyser som kan komma förändra förutsättningar i framtiden. Utifrån dessa underlag justeras årligen nämndernas förutsättningar och ekonomiska ramar enligt stadens finansiella mål och riktlinjer.
- Samordning av behoven av nya förskolor, skolor, LSS-boenden och äldreboende i en övergripande lokalplanering. Under 2017 färdigställs en ny ishall, en ny skola i Järvastaden, Råsundagården och en

ombyggnad av Fridhemsskolan (Parkskolan). Därutöver har ett avtal tecknats om inhyrning av lokaler för ett nytt högstadium, förskola och LSS-bostäder i centrala Solna. Planering för en ny simhall pågår.

- Implementering av de fyra strategierna i den nya översiktsplanen som ska möjliggöra att Solna ska fortsätta att växa hållbart pågår.
- Samordningen av arbetet med miljöpolicy med tillhörande miljöstrategi i staden fortgår
- Solnamodellens arbete med att få solnabor att gå från bidrag till egen försörjning genom ett individanpassat arbetssätt med vägledning, utbildning och tillsammans med arbetsgivare, samarbetspartners och utbildningsleverantörer.

Nämndmål

Kommunfullmäktige har i stadens verksamhetsplan och budget för 2017 beslutat om följande nämndmål. Nämndmål följs i första hand upp i delårsrapporten per augusti samt i årsredovisningen.

I en sammanvägd bedömning bedöms måluppfyllelsen enligt följande skala:

- Målet uppfylls i år.
- Målet uppfylls till stor del i år.
- Målet uppfylls delvis i år.
- Målet uppfylls inte i år.

Bedömningen är att 25 av 40 nämndmål är uppfyllda samt att övriga 15 nämndmål är uppfyllda till stor del eller delvis under året.

Kommunstyrelsen

Nämndmål

- Kommunstyrelsen ska ta tillvara Solnas intressen i Stockholmsregionen.
- Kommunstyrelsen ska säkerställa att Solna stad kan möta tillväxt och utbyggnad på ett hållbart sätt för dagens och morgondagens solnabor.
- Solna ska vara en serviceinriktad stad som tar tillvara solnabornas och företagarnas engagemang i stadens utveckling.
- Solna stad ska säkra kompetensförsörjningen genom att vara en bra arbetsgivare med engagerade medarbetare.
- Solna stad ska tillvarata digitaliseringsmöjligheter i välfärdstjänsterna.
- Kommunstyrelsen ska säkerställa att nyanlända ges goda förutsättningar för att starta sina nya liv i Solna.

Kommunstyrelsen ska ta tillvara Solnas intressen i Stockholmsregionen.

- Målet uppfylls i år.

Måluppfyllelsen mäts genom beskrivningar av ett antal genomförda aktiviteter. Det handlar om aktiviteter för att driva viktiga infrastrukturfrågor, etablering av företag, samverkan med regionala aktörer och intressebevakning i allmänhet. På infrastrukturens sida har staden lyckats träffa en överenskommelse med landstinget och staten om en fortsatt utbyggnad av den gula linjen med en ny tunnelbanestation i Hagalund. Däremot har landstinget dragit ner på turtätheten i pendeltågstrafiken till Ulriksdals station inför 2018, men efter stadens omfattande protester har landstinget meddelat att turtätheten i pendeltågstrafiken kommer att återställas senast 2019. Andra viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- *Samarbete med Trafikverket om utredning av Huvudstaleden i tunnel och planering för Mälärbanan:* I enlighet med principöverenskommelsen med Trafikverket pågår arbete med att utreda Huvudstaleden i tunnel och planera för Mälärbanan. Inriktningen är att samordnat genomföra utrednings- och planläggningsarbetet, eftersom båda projekten berör Solna och får direkta konsekvenser för stadens fortsatta utveckling.
- *Företagsetableringar:* Under året hälsades SEB välkomna till Solna. En rad större nyetableringar är annonserade för kommande år som t.ex. Siemens, Ambea, Roche, Telenor, Elite Hotell Carolina Tower, Grow hotell, Arbetsförmedlingen, Net Insight, Knightec och Arla.
- *Samverkan med Käppalas medlemskommuner om förbundets utveckling:* Käppalaförbundets förslag till utökad

låneram och ändrad förbundsordning utifrån förbundets kommande investeringsbehov har beretts i samverkan övriga medlemskommuner och beslut har fattats om att medge en utökning av låneramen med 400 mkr. Käppalaförbundets förslag om att ansluta Vaxholm och Österåker till förbundet kommer att diskuteras mellan medlemskommunerna.

- *Påverkan på nationella och regionala förslag:* Under året har staden svarat på ett antal centrala remisser, som innehåller förslag som påverkar stadens och regionens utveckling. Det handlar exempelvis om nationell plan för transportsystemets utveckling, länsplan för regional transportinfrastruktur, och ”Klimatfärdplan 2050 för Stockholmsregionen”, som anknyter till RUFSS.
- *Samverkan kring flyktningmottagning och etablering av nyanlända personer:* Norrortskommunerna samverkar i frågor som rör flyktningmottagning och etablering av nyanlända personer.
- *Hantering av särskilda händelser:* Inom ramen för samverkan Stockholmsregionen har stadens arbete med den centrala krisledningen utvecklats. Utvärderingar har visat att kriskommunikation- och ledning fungerar väl. En stor POSOM-övning (Psykiskt Och Socialt Omhändertagande) har genomförts med Solna stads och Sundbybergs stads POSOM-grupper.

Kommunstyrelsen ska säkerställa att Solna stad kan möta tillväxt och utbyggnad på ett hållbart sätt för dagens och morgondagens solnabor.

● Målet uppfylls i år.

Måluppfyllelsen mäts dels genom ett antal nyckeltal, dels genom skriftliga beskrivningar av genomförda aktiviteter. Under året ökar antalet solnabor från 78 129 till 79 707, vilket motsvarar en befolkningstillväxt på 2,0 procent.

Antalet arbetstillfällen i Solna uppgick i början av 2017 till 87 838. På årsbasis har arbetstillfällena ökat med cirka 7 300, vilket motsvarar 9 procent. Det är den största ökningen i Solna någonsin, vilket innebär att Solna befäster sin position som tillväxtmotor och som den mest arbetsplatstäta kommunen i riket. Ökningen har även fortsatt under 2017.

Antal färdigställda bostäder under året är 789, vilket ligger i linje med översiktsplanens intention om cirka 800 nya bostäder per år.

SKL och Kolada har utformat ett kommunindex, som successivt mäter kommunernas ekonomiska, sociala och miljömässiga hållbarhet. I denna sammanställning per december 2017 tillhör Solna den översta kvartilen i kommunsverige i 15 av de 28 kriterierna. Det är ett högt resultat och på samma nivå som år 2016. I 6 av kriterierna tillhör Solna den lägsta kvartilen.

Bland de ekonomiska kriterierna, där Solna hamnar i den översta kvartilen, ingår bl.a. att invånarnas utbildningsnivå, demografiska försörjningskvoten och andelen nyregistrerade företag är hög, att skattesatsen är låg (17,12 per skattekrona) samt att soliditeten för kommunkoncernen är hög (52,1 %). I de sociala kriterierna ingår bl.a. att andelen långtidsarbetslösa är låg (1,9 %), hög andel behöriga till yrkesprogram i årskurs 9, en hög medellivslängd och högt skattat hälsoläge bland stadens invånare samt en liten andel barn i ekonomiskt utsatta hushåll. I de miljömässiga kriterierna ingår bl.a. låga utsläpp av växthusgaser per invånare och lite hushållsavfall per invånare. Sammantaget innebär detta att Solna tillhör toppskiktet bland hållbara kommuner i denna sammanställning.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Analys av kort- och långsiktigt ekonomiska hållbara förutsättningar inför framtagandet av stadens planeringsförutsättningar inför 2018-2020. Förutom ekonomiska kalkyler görs prognos och uppföljningar av bostadsbyggandet, befolkningsförändringar per åldersgrupp och stadsdel samt omvärldsanalyser som kan komma förändra förutsättningar i framtiden. Utifrån dessa underlag justeras årligen nämndernas förutsättningar och ekonomiska ramar enligt stadens finansiella mål och riktlinjer.
- Samordning av behoven av nya förskolor, skolor, LSS-boenden och äldreboende i en övergripande lokalplanering. Under 2017 färdigställs en ny ishall, en ny skola i Järvastaden, Råsundagården och en ombyggnad av Fridhemsskolan (Parkskolan). Därutöver har ett avtal tecknats om inhyrning av lokaler för ett nytt högstadium, förskola och LSS-bostäder i centrala Solna. Planering för en ny simhall pågår.
- Implementering av de fyra strategierna i den nya översiktsplanen som ska möjliggöra att Solna ska fortsätta att växa hållbart pågår.
- Samordningen av arbetet med miljöpolicy med tillhörande miljöstrategi i staden fortgår.

Solna ska vara en serviceinriktad stad som tar tillvara solnabornas och företagarnas engagemang i stadens utveckling.

 Målet uppfylls i år.

Måluppfyllelsen mäts dels genom ett antal nyckeltal, dels genom skriftliga beskrivningar av genomförda aktiviteter. Under året har totalt 102 000 ärenden registrerats i staden, varav 64 procent inkom via telefon, 23 procent via webbformulär och 13 procent var besök i receptionen. Av alla ärenden som inkom löstes 55 procent direkt av kontaktcenter. 92 procent av de inkomna ärendena fick svar inom 3 dagar. Den generella kundnöjdheten uppmättes till 82 procent.

Den årliga utvärderingen av stadens service- och myndighetsutövning till företagare visar att stadens service får godkänt. Exkluderat brandskydd uppgår NKI för Solna stad till totalt 65 (73). Det är ett lägre värde än föregående år, men ändå ett godkänt resultat. Nedbrutet per myndighetsområden ges brandtillsyn högst betyg 80 (77), följt av serveringstillstånd NKI 74 (84), miljö- och hälsoskydd NKI 70 (76), livsmedelskontroll NKI 68 (73), bygglov NKI 63 (53) och markupplåtelse NKI 61 (72).

Solna har i år ett högre NKI värde för bygglov än genomsnittligt NKI värde för kommunerna inom Stockholm Business Alliance, NKI 58. Den förbättrade kundnöjdheten inom bygglov är en följd av ett utvecklingsarbete, som miljö- och byggnadsförvaltningen har drivit under de senaste åren. Exempel på insatser som har gjorts är att större bygglovsansökningar får byggnadsinspektör utsedd direkt, ärenden gällande inglasning av balkong har standardiserats och utbildning om bygglovsprocessen för kontaktcenters medarbetare sker löpande.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Medborgardialoger och möjlighet till påverkan: Ett sätt att ta tillvara solnabornas och företagarnas engagemang i stadens utveckling är att genomföra olika typer av medborgardialoger eller enkätundersökningar. Ett arbete med att utveckla medborgardialoger med fokus på samrådsprocessen har pågått under året. Ett nytt tydligare och mer lättbegripligt kommunikationsmanér har tagits fram. Möjligheten att komma in med synpunkter digitalt har förbättrats. Det nya arbetssättet har använts vid samrådet kring naturreservatet vid Råstasjön och vid samrådet angående nya hyresrätter i Hagalund, kv. Flundran.
- Kommunikation: Under året har kommunikationen till solnaborna utvecklats inom områden såsom vilka beslut som fattas och om saker som sker i närområdet som påverkar den enskilde. Staden arbetar aktivt med sociala medier, där tillgängligheten och servicegraden är hög, och där de sociala mediekanalerna kan avlasta trycket på andra kanaler såsom telefon och mejl.
- Service i samverkan: För att förbättra servicen har nätverket för medarbetare i staden som har kontakt med företag i sin yrkesroll fortsatt att träffas. Syftet är att öka kunskapen om näringslivet och dess behov och villkor samt öka kunskapen om varandras olika roller för att säkra partnerskap och förbättra stadens service och bemötande. Under 2017 har utbildningstillfällen för nyanställda handläggare genomförts.
- Solnamodellen: Solnamodellen grundar sig i ett individanpassat arbetssätt, coachning, matchning, studie- och yrkesvägledning, utbildning, god omvärldsbevakning samt på goda relationer med arbetsgivare, samarbetspartners och utbildningsleverantörer, som kommer utifrån stadens näringslivsarbete. Sammantaget bidrar stadens näringslivsarbete och stadens arbetsmarknadsarbete till att ta tillvara företagarnas engagemang i stadens utveckling.

Solna stad ska säkra kompetensförsörjningen genom att vara en bra arbetsgivare med engagerade medarbetare.

 Målet uppfylls till stor del i år.

Måluppfyllelsen mäts dels genom ett antal nyckeltal, dels genom skriftliga beskrivningar av genomförda aktiviteter.

I februari genomfördes stadens medarbetarundersökning. Det totala HME-indexet (medarbetarengagemanget) uppgick i årets mätning till 80. Förra årets index för staden uppgick till 78. Resultatet är således fortsatt bra och står sig även bra i relation till andra kommuner.

Sjukfrånvaron i staden för 2017 är 6,8 procent (6,1 % år 2016). Trots ökningen från 2016 är sjukfrånvaron något lägre i Solna jämfört med både kommunerna i Stockholmsregionen och i riket.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Genomförande av årets medarbetarundersökning. Resultatet har presenterats, analyserats och handlingsplaner har tagits fram inom stadens förvaltningar.
- Genomförandet av utbildningssatsningen Medarbetarskap i partnerskap avslutas och läggs in som en del i introduktionen och som en del i verksamheten.
- Genomförandet av förbättrad kvalitet vid rekrytering och introduktion.
- Genomförandet av satsningen på Hållbar arbetshälsa för att minska den upprepade korttidssjukfrånvaron (medarbetare med 6 eller fler sjuktillfällen), med särskilt fokus på barn- och utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och omvårdnadsförvaltningen samt stadens ordinarie arbete för att sänka stadens totala sjukfrånvaro.

Solna stad ska tillvarata digitaliseringens möjligheter i välfärdstjänsterna.

● Målet uppfylls i år.

Måluppfyllelsen mäts genom nyckeltal och skriftliga beskrivningar av genomförda aktiviteter. Nyckeltalen mäts på årsbasis.

Insatser för att stärka grunden för digitalisering har genomförts parallellt med framtagandet av en digital agenda som anger riktning för stadens digitalisering. Tillsammans med stadens förvaltningar har nuläget kartlagts och en övergripande handlingsplan för den fortsatta digitaliseringen har tagits fram. Arbetet med att införa och säkerställa en stabil och ändamålsenlig internetuppkoppling, som motsvarar verksamheternas behov, har fortsatt.

Införande av verktyg som datorer, surfplattor och mobiltelefoner har skett i flera delar av stadens verksamheter framför allt inom skola och omvårdnad. Dessutom har arbetet med att automatisera rutinmässiga beställningar och processer fortsatt. IT-kompetensen har utvecklats för att både kunna ge tekniskt stöd på plats i verksamheterna och fånga in behov och kravställning kopplat till digitaliseringens möjlighet i välfärdstjänsterna.

Kommunstyrelsen ska säkerställa att nyanlända ges goda förutsättningar för att starta sina nya liv i Solna.

● Målet uppfylls i år.

Kommunstyrelsen beslutade under året om bostadsförsörjningen av de nyanlända med uppehållstillstånd som Solna stad ska ta emot under 2017 enligt den nya bostättningslagen. Kommunstyrelsen beslutade att bygga cirka 60 nya lägenheter på före detta Stenbackaskolans tomt och ytterligare 60 lägenheter vid Förvaltarvägen i Frösunda. Kommunstyrelsen beslutade också om ett avtal med Signalisten om förvaltningen av de tillfälliga bostäderna.

Solna har under 2017 tagit emot 307 nyanlända. I syfte att stödja nyanländas etablering på arbetsmarknaden har kompetensnämnden tillsammans med olika samarbetspartners kartlagt behov och utvecklat lösningar som kommer att erbjudas till nyanlända framöver. Tjänsterna handlar om olika kombinationer av utbildning, språkträning, praktik, nyföretagarrådgivning samt coachning och matchning. Solna har under hösten erbjudit nyanlända Solnamodellen bl.a. i samarbete med Arbetsförmedlingen.

Antalet nyanlända som studerar på kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) har dubblerats och deltagandet på samhällsorienteringen har fyrdubblats jämfört med 2016. Brukarundersökningar visar att majoriteten, över 80 procent, av de nyanlända som erhåller praktiskt bostättningsstöd är nöjda med stödet. Under 2017 har barn- och utbildningsförvaltningen tagit emot cirka 185 nyanlända elever i grundskolan.

Byggnadsnämnden

Nämndmål

● Byggnadsnämnden ska planera för nya bostäder, arbetsplatser och service samt åstadkomma en sammanhållen, levande och hållbar stadsmiljö med ett modernt transportsystem.

◆ Byggnadsnämnden ska förbättra dialogen med solnabor och andra intressenter med inriktningen att skapa en öppen och inkluderande planprocess.

● Byggnadsnämnden ska öka nöjdheten hos solnabor och företagare med nämndens service och myndighetsutövning.

Byggnadsnämnden ska planera för nya bostäder, arbetsplatser och service samt åstadkomma en sammanhållen, levande och hållbar stadsmiljö med ett modernt transportsystem.

● Målet uppfylls i år.

Under perioden har fem olika bygglov har beviljats för totalt 708 nya bostäder. Loven avser forskarbostäder inom Karolinska institutets område, bostäder i kv Slingan i Råsunda, enbostadshus i Järva del av Grankällan samt trygghetsboende i Huvudsta. Nämnden har även givit lov för 150 elevrum på Karlberg.

Nämnden har gett förvaltningen planuppdrag som möjliggör cirka 950 nya bostäder i både Järvastaden och Ekelund/Pampas, samt planuppdrag för utbyggnad av ett hotell vid Friends Arena.

Nämnden har beslutat om samråd i tio detaljplaner som möjliggör cirka 1 680 nya bostäder, arbetsplatser, speciällägenheter, förskolor, idrottsanläggning samt utveckling av vårdshusverksamheten vid Stallmästargården. Under året har slutbesked givits för att möjliggöra för inflyttning i 1 031 bostäder.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- I planeringen av nya bostäder och service har nämnden godkänt detaljplan för kvarteret Bollen i Råsunda. Planen möjliggör 250 nya hyresrätter, 10 speciällägenheter, vårdcentral samt förskola.
- I planeringen för service har bygglov givits för en skola och förskola i Järvastaden samt för en skola och förskola i kv Lagern.
- I planeringen för nya arbetsplatser har bygglov beviljats för två kontorsbyggnader vid Järva krog, en byggnad i Solna strand och en byggnad i Nya Ulriksdal. Nämnden har beslutat om granskning av kvarteret Farao, som innebär cirka 600 nya bostäder, en ny förskola och 40 000 kvadratmeter för nya kontor.
- I planeringen för en hållbar stadsmiljö har arbetet med gula linjens tunnelbana fortsatt och nämnden har beslutat om granskning.
- I planeringen för en sammanhållen, levande och hållbar stadsmiljö har program för del av fastigheten Huvudsta 3:1 och kvarteret Krukmakaren m.fl. godkänts av nämnden. Programmets syfte är att pröva möjligheten att förtäta med nya bostäder i sydvästra Huvudsta samt möjligheten för det intilliggande Solnaverket att utveckla sin verksamhet. I programförslaget möjliggörs 800-900 nya bostäder och Solnaverkets utbyggnad är också ett led i att Norrenergis strävan att frångå fossila bränslen. Planuppdrag har också givits för att utveckla ett nytt bostadsområde vid Pampas i Ekelund, där planer finns för 300 nya lägenheter, en ny förskola och en upprustning av stråket längs med vattnet.

Byggnadsnämnden ska förbättra dialogen med solnabor och andra intressenter med inriktningen att skapa en öppen och inkluderande planprocess.

◆ Målet uppfylls delvis i år.

Under perioden har följande tio samråd hållits:

- Ändring av detaljplan för att möjliggöra bostäder i Dallasskrapan (kvarteret Lagern)
- Nya bostäder i kvarteret Flundran
- Utbyggnad av Stallmästargården med hotellbyggnad
- Nytt kontor och simhall
- Bostäder och kontor vid Dalvägen (Farao m.fl.)
- Bostäder i kv Banken, vid Solna centrum
- Nya bostäder vid Solnavägen/Fogdevreten (kvarteret Tomtebodan 1 m.fl.)

- Del av Nationalarenan (Arena Gate)
- Trygghetsboende i Bergshamra (kvarteret Torsken)
- Nya bostäder i Bagartorps centrum

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Utvecklat dialogen och möjligheten att komma med synpunkter i stadens digitala kanaler såsom Facebook, Instagram och på Solna stads hemsida. Under samrådet för detaljplanen för kvarteret Flundran lyftes särskilt möjligheten att tycka till via Solna stads hemsida.
- Kontinuerlig förbättring av informationen på hemsidan som bl.a. innebär att information läggs upp på www.solna.se/pagaendeplaner när kommunstyrelsen fattat beslut om att påbörja planarbete. Information och material om de olika planarbetena byggs sedan på kontinuerligt under hela processen.
- Grafisk och språklig bearbetning av annonser för publicering i lokaltidningen och på de affischer som inbjuder grannar och intresserade till samråd har skett under året. Syftet med arbetet är att skapa en enhetlig utformning som skapar igenkänning som gör att budskapet når ut bättre och således väcker ett intresse av att delta.
- Vid samråd av de mer omfattande detaljplaneprogrammen görs en sammanfattning av de viktigaste delarna av programmet i syfte att göra förslaget mer tillgängligt för kringboende och andra intresserade medborgare.
- Användning av två olika alternativ i samråds- eller programskedet, där så är möjligt och lämpligt, för att skapa större engagemang och delaktighet.

Byggnadsnämnden ska öka nöjdheten hos solnabor och företagare med nämndens service och myndighetsutövning.

 Målet uppfylls i år.

Målet gällande effektivitet av handläggningen av bygglov uppnås under 2017. Från januari till sista december inkom 342 ansökningar gällande bygglov. Från att ett ärende är komplett har det i genomsnitt tagit åtta dagar till beslut är fattat. Det är en förbättring mot föregående år då motsvarande handläggningstid låg på 2-3 veckor. Av beslutade bygglovsärenden var 42 procent kompletta vid den första kontakten och beslut i dessa ärenden fattas direkt. Andelen kompletta ansökningar under föregående år var 20 procent.

I arbetet med handläggning av större bygglov sker ofta en tidig kontakt med förvaltningen, där sökande presenterar sitt projekt. Beroende på projektets storlek och utformning sker ett arbete tillsammans med att ta fram ett förslag som uppfyller kraven för ansökan och sedan beslut.

Antalet anmälan av byggåtgärd under året var 53 stycken. Handläggningstiden av kompletta ärenden tar i genomsnitt fyra dagar mot tio dagar under 2016. 38 procent av ärenden var kompletta vid ansökan och beslut har givits direkt. Det är en ökning från samma period föregående år, då andelen kompletta ärenden vid ansökan låg på 24 procent.

Antalet ansökningar om skyltlov är under perioden 127 stycken. Det tar i genomsnitt 6 dagar att fatta beslut efter komplett ärende. 59 procent av ärenden var kompletta vid ansökan.

NKI för bygglov har gått upp från 53 (2015) till 63 (för 2016). I den senaste löpande mätning som genomförts under 2017 har NKI för bygglov stigit till 70.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Uppdatering och förbättring av frågor och svar på hemsidan sker löpande.
- Checklistor över handlingar, som ska bifogas olika typer av ansökningar, finns inlagda på hemsidan.
- Utbildning om bygglovsprocessen för kontaktcenters medarbetare sker löpande.
- Bygglovsärenden och skyltärenden som är kompletta, skrivs ut direkt samma vecka som de fördelas.
- Större bygglovsansökningar får byggnadsinspektör utsedd direkt.
- Mindre ärenden förhandsgranskas av byggnadsinspektör inför tekniskt samråd i samma vecka som bygglovsbeslutet expedierats.
- Ärenden gällande inglasning av balkong har standardiserats.
- Mötesstrukturen inom enheten har effektiviserats för att lösgöra mer tid för handläggning.
- Ett nytt ärendehanteringssystem, som stödjer verksamheten och ger möjlighet för kontaktcenter att ge mer information till sökande, håller på att implementeras.

Tekniska nämnden

Nämndmål

- ▲ Solna ska ha en ren, snygg och trygg stadsmiljö.
- ◆ Avfallshanteringen ska ske med bästa möjliga resursutnyttjande och minsta möjliga miljöpåverkan.
- ◆ Solna ska ha en god framkomlighet, tillgänglighet och trafiksäkerhet för alla som bor och rör sig i staden.
- ◆ Solna ska ha ändamålsenliga, tillgängliga och effektiva lokaler, som erbjuder en god miljö att vistas i.
- ◆ Tekniska nämnden ska öka nöjdheten hos solnabor, företagare och stadens verksamheter med nämndens service och myndighetsutövning.

Solna ska ha en ren, snygg och trygg stadsmiljö.

- ▲ Målet uppfylls till stor del i år.

De mått som ligger till grund för att bedöma om målet är uppfyllt eller inte baseras huvudsakligen på utfallet i den medborgarundersökning som staden deltar i. För 2017 har Solna haft följande resultat:

- Nöjdhet med renhållning av parker och allmänna platser i kommunen (6,4). Detta är en ökning jämfört med resultatet från 2016 (6,2) och 2015 (5,9).
- Nöjdhet med kommunens åtgärder mot klotter och annan skadegörelse (6,4). Detta är en minskning jämfört med resultatet från 2016 (6,5), men en ökning jämfört med 2015 (5,9).
- Upplevelse av hur tryggt och säkert det är att vistas utomhus på kvällar och helger (6,3). Detta är en minskning jämfört med resultatet från 2016 (6,6), men är samma resultat som 2015 (6,3).

Förutom mått från medborgarundersökningen bedöms också resultat från arbetet med avtalsuppföljning inom stadsmiljöområdet. Under perioden har arbetet med att stärka avtalsuppföljningen genomförts enligt plan.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Servicenivåerna för skräpplockning och tömning av papperskorgar har utökats under året efter analys av inkomna ärenden från medborgare samt översyn av stadens ytor. Utökningen är störst i områdena Huvudsta, Hagalund, centrala Solna, Bagartorp samt Bergshamra.
- Ungefär 100 nya papperskorgar har satts upp i stadsmiljön. Insatsen omfattar flera olika typer av papperskorgar, bl.a. ett antal s.k. smarta papperskorgar som automatiskt komprimerar avfallet.
- Förra årets servicenivåer för klottersanering har bibehållits och klottersanering utförs varje vardag utifrån ronderingsstråk samt felanmälningar.
- Ett nytt program har implementerats under året för ettåriga växter (annueller). Totalt under året har drygt 10 000 lökar och plantor planterats ut i cirka 50 urnor, planteringslådor och rabatter. Ett 15-tal planteringar med perenna växter (fleråriga) har även fått nya plantor.
- Tre cirkulationsplatser har fått ny utsmyckning under året i form av växter och dekorationssten hämtat från stenbrottet i Huvudsta.
- Under 2016 genomfördes ett pilotprojekt för att låta solnaborna prova på stadsodling vid Huvudstafältet, Råstasjön och vid kvarteret Odin i Hagalund. Efter positiv respons från solnaborna har de tre odlingsplatserna under 2017 kompletterats med en fjärde plats vid Svedenområdet i Bergshamra.
- Belysningsstolpar, armaturer och ljuskällor byts kontinuerligt. De nya ljuskällorna är mer energieffektiva samt ger bättre ljus. Utifrån genomförd trygghetsvandring med Trygghetsrådet har exempelvis stadens park intill Huvudsta centrum fått ny belysning.

Den sammanvägda bedömningen av mått och genomförda aktiviteter är att målet till stor del uppfylls under året.

Avfallshanteringen ska ske med bästa möjliga resursutnyttjande och minsta möjliga miljöpåverkan.

- ◆ Målet uppfylls delvis i år.

De mått som ligger till grund för att bedöma om målet är uppfyllt eller inte baseras huvudsakligen på kostnadsutvecklingen samt på utfallet i medborgarundersökningen. För 2017 har Solna fått följande resultat:

- Nöjdhet med sophämtningen i kommunen (7,5). Detta är en ökning jämfört med 2016 (7,3) och 2015 (7,3).

- Nöjdhet med tillgång till återvinningscentraler (6,0). Detta är en minskning jämfört med 2016 (6,1), men en ökning jämfört med 2015 (5,6).

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Vidareutvecklingen av den mobila återvinningscentralen är slutförd enligt plan. Satsningen från 2016 med den mobila återvinningscentralen har fortsatt under 2017 och besöker regelbundet Bergshamra, Huvudsta och Hagalund.
- Under 2017 har den mobila miljöstationen utvecklats. Efter att tidigare endast besökt Solna centrum, besöker den mobila miljöstationen nu åtta olika platser runt om i staden.
- Arbetet med att sortera ut mer matavfall är slutfört enligt plan. Proaktiva insatser har genomförts främst i form av brevutskick till bostadsrättsföreningar och villaägare i Solna med information om sortering av matavfallet. Staden har även deltagit i den regionala informationskampanjen "Sortera matresten".

Affärsverksamheten i form av avfallshanteringen redovisar ett underskott på 5,5 mkr under 2017. Under året har kostnadsutvecklingen varit kraftig. Den sammanvägda bedömningen av mått, genomförda aktiviteter och det ekonomiska utfallet är därför att målet delvis uppfylls under året.

Solna ska ha en god framkomlighet, tillgänglighet och trafiksäkerhet för alla som bor och rör sig i staden.

◆ Målet uppfylls delvis i år.

De mått som ligger till grund för att bedöma om målet är uppfyllt eller inte baseras huvudsakligen på utfallet i den medborgarundersökning som staden deltar i. För 2017 har Solna fått följande utfall:

- Nöjdhet med möjlighet att transportera sig med bil i staden (7,3). Detta är en ökning jämfört med 2016 (7,2) och 2015 (6,9).
- Nöjdhet med tillgången till gång- och cykelvägar (6,8). Detta är en ökning jämfört med 2016 (6,6) och 2015 (6,5).
- Nöjdhet med trafiksäkerheten på gång- och cykelvägar (5,7). Detta är samma resultat som 2016 (5,7) och en ökning jämfört med 2015 (5,1)

Antalet döda och allvarligt skadade i trafiken i staden ligger sedan flera år stabilt på låga nivåer.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Planeringen av utbyggnaden av den nya tunnelbanan till Arenastaden tillsammans med Stockholms läns landsting.
- Arbetet med att ta fram långsiktig genomförandeprogram för stadens cykelplan är slutförd. Råsundavägen som ingår i huvudecykelstråk har under 2017 fått nya cykelfält längs den sträcka där cykel tidigare gick i blandtrafik med bilar. I samband med enkelriktningen av Sjövägen har mer plats skapats för gående och cyklister. Insatsen innebär bättre framkomlighet på det regionala Solnastråket, som går mellan Solnabron och Enköpingsvägen.
- Omkring 700 nya vägvisningsskyltar har monterats längs stadens cykelstråk.
- Enköpingsvägen har fått ny asfalt under året liksom Barks väg och Björnstigen i Bergshamra.
- Arbetet med tillgänglighetsåtgärder i stadsmiljön är slutfört enligt plan. Övergångsställen längs Råsundavägen öster om Solna station har fått sänkning av kantsten samt taktila plattor för att underlätta för personer med synnedsättning. Trottoarer med ojämn plattsättning har fått ny plattläggning.
- Arbetet med att ta fram en plan för säkrare och tryggare skolvägar i Solna är slutfört enligt plan. Ett kompletterande genomförandeprogram kommer att färdigställas under första kvartalet 2018. Redan i år har inledande insatser genomförts vid Bergshamraskolan inom områdena belysning, övergångsställen & passager samt avlämningsplatser.

Den sammanvägda bedömningen av mått och genomförda aktiviteter är att målet delvis uppfyllts under året.

Solna ska ha ändamålsenliga, tillgängliga och effektiva lokaler, som erbjuder en god miljö att vistas i.

◆ Målet uppfylls delvis i år.

De mått som ligger till grund för att bedöma om målet är uppfyllt eller inte baseras på uppföljning av lokal- och energieffektivitet samt brukarnas upplevelse av fastigheter och lokaler. Utvecklingen av energieffektivitet mäts baserat på förbrukning av el och fjärrvärme i stadens lokaler. I slutet av 2016 tecknades ett nytt avtal för elenergi där staden köper el som är producerad helt med förnybar energi. Detta innebär att alla fastigheter under 2017 enbart förbrukat förnyelsebar elenergi.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Arbetet med att utveckla fastighetsdriften har slutförts enligt plan. En upphandling av ny leverantör för fastighetsdrift har genomförts och avtal har tecknats. Arbetet med byte av leverantör och implementering av avtalet har pågått under hösten.
- Byggnation av en ny ishall på Ulriksdals idrottsplats har avslutats under hösten.
- Arbetet med en ny skola och kulturskola i före detta Fridhemsskolans lokaler pågår enligt plan.
- Upprustning av Råsundagårdens förskola är slutfört enligt plan.
- Arbetet med utbyte och installation av ny ventilation på Västra skogens förskola är slutfört enligt plan.
- Åtgärder för att öka energieffektiviteten i fastigheter och lokaler har fortsatt under året. I samband med bytet av leverantör inom fastighetsdrift skapades också möjligheter för bättre uppföljning och kontroll av energiförbrukningen i stadens fastighetsbestånd.
- Arbetet med att genomföra planerat underhåll har pågått med avvikelser under året. På grund av de stora om- och nybyggnadsprojekten har några åtgärder inom planerat underhåll och energieffektivisering fått skjutas framåt i tid.
- Arbetet med kompetenshöjande insatser inom tillgänglighetsområdet har inte genomförts under året.

Den sammanvägda bedömningen av mått och genomförda aktiviteter är att målet delvis är uppfyllt under året.

Tekniska nämnden ska öka nöjdheten hos solnabor, företagare och stadens verksamheter med nämndens service och myndighetsutövning.

◆ Målet uppfylls delvis i år.

Brukarnöjdheten inom tekniska nämndens ansvarsområden har i mätningar utvecklats svagt positivt under året. Kontaktcenter genomför kontinuerliga mätningar av solnabornas och andra intressenters nöjdhet. Nöjdheten ökar under 2017 och ligger i senaste mätningen på 90 procent.

Lösningsgrad är det mått som visar hur många ärenden kontaktcenter löser i första kontakten. Tekniska förvaltningen strävar efter att kontaktcenter ska få möjlighet att hantera så många ärenden som möjligt i första kontakten, det vill säga förvaltningen eftersträvar en så hög lösningsgrad som möjligt. Under året har kontaktcenters lösningsgrad för tekniska nämndens ärenden legat på 74,6 procent, vilket innebär en minskning med 6 procentenheter jämfört med föregående år.

Solna deltar i Stockholm Business Alliances servicemätning. Undersökningen är upplagd enligt analysmodellen Nöjd-Kund-Index där kundnöjdhet mäts på en skala från 0-100. Nöjd-kund-indexresultatet (NKI) för markupplåtelse är 77 för första halvåret 2017 jämfört med 62 för helåret 2016.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Arbetet med att stärka avtalsuppföljningen har intensifierats under året. Ytterligare en avtalsansvarig har rekryterats för att följa upp viktiga avtal. Att snabbt följa upp avvikelser i upphandlad verksamhet ökar nöjdheten bland solnabor och verksamheter.
- Arbetet med att vidareutveckla kommunikationsinsatser har pågått under året.
- En handlingsplan för att förbättra nöjdheten med service inom markupplåtelse bland företagare är framtagen.

Den sammanvägda bedömningen av mått och genomförda aktiviteter är att målet delvis uppfyllt under året.

Kultur- och fritidsnämnden

Nämndmål

- Kultur- och fritidsnämnden ska utveckla fritids- och biblioteksaktiviteter för barn och ungdomar i nära samverkan med skolan med fokus på att stimulera barn och ungdomars läslust och läsförståelse.

- Kultur- och fritidsnämnden ska möjliggöra för fler barn och ungdomar att delta i idrotts-, fritids- och kulturverksamhet i takt med att staden växer.

- Kultur- och fritidsnämnden ska säkerställa att lokaler och anläggningar för idrott, fritid och kultur används effektivt och utvecklas utifrån ett stadsövergripande perspektiv.

- Kultur- och fritidsnämndens verksamheter ska utvecklas i nära samverkan med Solnas kultur-, idrotts- och föreningsliv.

Kultur- och fritidsnämnden ska utveckla fritids- och biblioteksaktiviteter för barn och ungdomar i nära samverkan med skolan med fokus på att stimulera barn och ungdomars läslust och läsförståelse.

- Målet uppfylls i år.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Fritidsklubsverksamheten har genomfört särskilda insatser för läslust och läsförståelse t.ex. läscirklar, bokklubbar i samarbete med biblioteket, läshörnor, spel, rörelse- och balanslekar och utomhuslekar som främjar språk- och läsutveckling. I snitt har det genomförts 23 aktiviteter per vecka och fritidsklubb, varvid 75 procent av barnen har deltagit.
- Kompetensstöd för skolbiblioteken har skett i samverkan med barn- och utbildningsnämnden.
- En ny biblioteksplan antogs under året, att gälla 2017-2023. I planen uttalas att biblioteket ska prioritera utveckling av läsfrämjande insatser för förskola samt stärka och bidra till elevers ökade läslust och läsförståelse genom samverkan med skolan.
- Biblioteksverksamheten har bedrivit aktiviteter såsom förskolans timma, skolcirkelpåsar samt bokade besök för årskurs 1 och 4. Program på biblioteken med läsfrämjande fokus har genomförts på lov och lördagar. Pop-up-bibliotek i Skytteholm och Bergshamra har genomförts samt sommarbiblioteket i Mulle Meck-parken har hållit öppet för de minsta barnen.
- Bibliotekets utlåningsstatistik för barn- och ungdomsmedier 0-17 år har ökat från 131 000 till 138 706.
- Andelen barn 6-18 år som deltagit i bibliotekens läsfrämjande aktiviteter genom bokade program har ökat från 2 040 besök och 27 procent av åldersgruppen, till 2 425, vilket motsvarar 30 procent av åldersgruppen. Utöver bokade grupper besöktes biblioteken av 534 obokade grupper från förskola och skola.
- Enligt överenskommelse med barn- och utbildningsnämnden har ett varierat utbud av kulturprogram för förskola och skola erbjudits och genomförts. Utbudet har ett läsfrämjande perspektiv, där föreställningar knyts samman med barnlitteratur och pedagogiska metoder utgår ifrån språk och berättande.

Kultur- och fritidsnämnden ska möjliggöra för fler barn och ungdomar att delta i idrotts-, fritids- och kulturverksamhet i takt med att staden växer.

- Målet uppfylls till stor del i år.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Den tredje ishallen invigdes och har varit i full drift sedan november, vilket möjliggör en längre säsong och därmed fördubblad användningstid i jämförelse med uterinken. Det motsvarar en kapacitetsökning med cirka 1 200 timmar per år för föreningsliv och allmänhet. Utbyte av konstgräs på Skytteholms IP samt på Råstasjöns IP har genomförts, vilket givit utökad kapacitet för barn- och ungdomsfotbollen. Nya gymnastikhallen i Järvastaden är i drift sedan augusti och har utökad hallkapaciteten med cirka 2 000 timmar per år. Utebadens utökade öppettider har permanentats i och med nytt driftavtal och entreprenör. Planering för en ny simhall pågår med planerad byggstart 2018.
- Bidragsberättigade föreningsaktiviteter (Lokalt aktivitetsstöd) i åldersgruppen 7 - 20 år var under året 556 278, vilket är en ökning med 14 procent. År 2016 var antalet aktiviteter 485 570. Störst ökning (20 %) ses hos flickor. Antal bidragsberättigade aktiviteter för den yngre åldersgruppen 7 - 12 år ökar

marginellt, medan i åldersgruppen 13 - 20 år minskar antalet aktiviteter med 13 procent. För pojkar var det 290 922 bidragsberättigade aktiviteter och för flickor 194 648.

- Totala antalet besök till nämndens fritidsverksamhet (10-19 år) har minskat något, till 202 479 (jämfört med 217 935, år 2016), vilket förklaras av att tre fritidsklubbar gick över till barn- och utbildningsnämnden från den 1 augusti samt att Frösunda ungdomsverksamhet har ställts om till förmån för Torpets fortsatta öppethållande. En strategisk inriktning på profilerad tonårsverksamhet har påbörjats för att nå fler ungdomar på fritidsgården i Järvastaden och Q-lan i Bergshamra. Filmverksamheten, Solna UnCut, har flyttat till Black Sheep för ökad kapacitet. Black Sheeps profil på ungdomskultur har resulterat i flera vernissager, ungdomsutställningar och festivalen Fagra Haga. Detta har ökat antal besök samt attraherat fler grupper av ungdomar. Samverkan med fler aktörer har också ökat mångfalden av besökare.
- Biblioteket har ökat sin kapacitet för att nå fler barn och ungdomar genom omprioriteringar i verksamheten, nyrekryteringar och kompetensförsörjning för att kunna erbjuda fler barn- och ungdomsaktiviteter såsom lördags- och berättarprogram. I Solna centrum har lördagsprogram erbjudits nästintill alla helger under termin, vilket bidragit till fler besök och fler utlån av medier 0-17 år.
- Antal besök på biblioteken under 2017 har ökat till 404 548 (jämfört med 393 153, år 2016) trots att meröppet i Bergshamra hade stängt under juni-augusti.
- Kulturskolan har startat verksamhet i Järvastadens nya skola med dans, teater och musik. Totalt har 2 146 elevplatser erbjudits under hösten.
- Kulturprogram för barn och unga har erbjudits till skola och förskola, med ett större utbud och spridning i fler stadsdelar än tidigare. 12 101 besök redovisades inom programmen för 13 grundskolor, 3 gymnasieskolor och 44 förskolor. Tillsammans med övriga barn- och ungdomsprogram innebär de 13 626 besöken, en ökning jämfört med 2016 (12 867). En bidragande faktor till ökningen är att nämnden återtagit driften av Olle Olsson Hagalund-museet, vilket möjliggjort fler program, visningar och besök i kulturkvarteret.

Kultur- och fritidsnämnden ska säkerställa att lokaler och anläggningar för idrott, fritid och kultur används effektivt och utvecklas utifrån ett stadsövergripande perspektiv.

- Målet uppfylls i år.

Måluppfyllelsen mäts genom beskrivningar av ett antal genomförda aktiviteter. Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- En samlokalisering av fritidsgård, kulturskola och föreningsidrott i den nya skolan i Järvastaden.
- Arbetet inför kulturskolans samlokalisering med grundskolan i Parkskolan har pågått under hela året och ett samarbete mellan verksamheterna har startat.
- Utökade bostningsmöjligheter bl.a. för nya samlingslokaler i Hagalund och Bergshamra.
- Biblioteket har genomfört samlokalisering med modersmålsverksamheten i stadsbiblioteket.
- Lokaler för idrott, kultur, fritid och bibliotek samutnyttjas i alla stadsdelar med skolor, förskolor, äldreverksamhet samt med lokalt föreningsliv.

Kultur- och fritidsnämndens verksamheter ska utvecklas i nära samverkan med Solnas kultur-, idrotts- och föreningsliv.

- Målet uppfylls i år.

Måluppfyllelsen mäts genom beskrivningar av ett antal genomförda aktiviteter.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Samråd och dialog sker kontinuerligt med föreningar och andra aktörer i olika former såsom kulturnätverk, anläggningsråd etc.
- Ett flertal framgångsrika evenemang har genomförts i samverkan med föreningslivet och andra aktörer; Valborgsfirande, Nationaldagsfirandet med Operan i Haga, Lennart Johansson Academy Trophy, persiska sommarfesten Tirgan och Parkteatern.
- Nytt avtal har träffats med stiftelsen Confidencen för programutbud för barn och unga samt med Kungliga Operan och Ståthållarämbetet för gemensamt nationaldagsfirande.

- Nämnden har breddat samarbetet med Filmregionen Stockholm-Mälardalen, med konstprojekt i Hagalunds arbetsplatsområde, mobil filmpaviljong samt träffat nytt avtal med Filmstaden kultur om utökat skolbioprogram.
- Nämnden har erbjudit tillgång till teknik, lokaler och marknadsföring till föreningar och kulturaktörer i utbyte med publika program för barn och ungdomar i olika kulturmiljöer, museer, bibliotek och fritidsanläggningar.
- Nämnden har i samarbete med fler aktörer erbjudit 48 sommarlovsaktiviteter, jämfört med 38 under år 2016.
- Projekt X, ett integrationsprojekt i samarbete med barn- och utbildningsnämnden och med stöd från Länsstyrelsen har genomförts. Projektet har givit möjlighet för nyanlända ungdomar att prova på nya aktiviteter med andra ungdomar.

Barn- och utbildningsnämnden

Nämndmål

- Förskolans arbete ska leda till att barnen är trygga och väl förberedda för övergången till förskoleklass/skola.
- Förskolors, fritidshems och grundskolors arbete ska leda till att varje elev efter genomgången grundskola har god läsförståelse.
- Grundskolors arbete ska leda till att kunskapsresultaten höjs och att varje elev har behörighet till gymnasiet.
- Alla stadens skolor ska erbjuda en trygg arbetsmiljö präglad av respekt för varje enskild elev.

Förskolans arbete ska leda till att barnen är trygga och väl förberedda för övergången till förskoleklass/skola.

- Målet uppfylls till stor del i år.

Årets brukarundersökning visar att föräldrarna i ungefär samma utsträckning som tidigare år upplever att deras barn är trygga på förskolan. Nio av tretton förskoleområden har ett resultat över det genomsnittliga medan två förskoleområden har ett lägre resultat än övriga. Språkscreening i förskoleklass genomfördes under hösten och resultatet är bättre än föregående år. Nytt för året är att det är möjligt att följa varje förskolas förberedande arbete avseende språkutvecklande arbetssätt.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Arbetet med att stötta förskolechefer i arbetet att minska barngruppernas storlek har genomförts. Arbetet har resulterat i att organiseringen i arbetslagen möjliggör att barnen vistas i mindre grupper så stor del av dagen som möjligt.
- En plan för digitalisering av förskolan är framtagen. Planen har varit på remiss och förväntas bli beslutad under våren 2018.
- Förnyade arbetssätt för att förbättra överlämningen från förskola till förskoleklass utifrån de nya skrivningarna i läroplanerna.
- Satsningen på medarbetarskap i partnerskap har fortgått under året.
- Värdegrundsarbete inom bemötande och förhållningssätt, Alla Barn i Centrum (ABC), har inletts. Värdegrundsarbetet tar fasta på att kompetensutveckla pedagogerna i förskolan genom att ge dem konkreta verktyg att kunna utveckla sitt förhållningssätt och bemötande.
- Förvaltningen har tagit fram en strategi för att öka kvaliteten i förskolan.

Förskolors, fritidshems och grundskolors arbete ska leda till att varje elev efter genomgången grundskola har god läsförståelse.

- Målet uppfylls till stor del i år.

Nytt för året är att det är möjligt att följa varje förskolas förberedande arbete avseende språkutvecklande arbetssätt. Resultat från språkscreeningen i förskoleklassen hösten 2017 visar att 83 procent klarade screeningen, en ökning jämfört med föregående år. Resultaten är likvärdiga mellan förskolorna, vilket visar att arbetet med språklig medvetenhet är bra och genomsyrar förskolornas arbetssätt. Förskoleklasserna har ett fortsatt gott arbete med att göra förskoleklassleverna väl förberedda för årskurs 1. Screeningen av förskoleklass på våren

2017 visar att 98 procent av eleverna klarar screeningen jämfört med 82 procent på höstterminen 2016. Officiella siffror visar att resultaten i årskurs 6 sjunkit i de nationella proven i läsförståelse. Sammantaget har en stor andel av eleverna god läsförståelse.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Skolbiblioteken har anpassats till läroplanen avseende bemanning och litteratur. Ett nätverk för bibliotekspersonalen leds av den samordnande bibliotekarien för kollegialt lärande.
- Arbetsätten i skolor och förskolor har förändrats i takt med införandet av digitala verktyg.
- Tillgången till digitala verktyg gör att undervisningen i mycket högre grad kan anpassas till elever med olika behov för läsinlärning.
- Förskolorna arbetar i nätverk med språkutvecklande arbetsätt. Det språkutvecklande arbetet kartläggs varje termin och används som underlag för fortsatta utvecklingsinsatser.
- En kartläggning av läsinlärning i årskurs 1 till 3 har bidragit till att synliggöra vilken kompetensutveckling lärarna behöver inom området.
- Ett arbete med att kartlägga språkutvecklande arbetsätt och nyanländas lärande har gjorts för att identifiera framtida insatser

Grundskolans arbete ska leda till att kunskapsresultaten höjs och att varje elev har behörighet till gymnasiet.

◆ Målet uppfylls delvis i år.

En jämförelse med tidigare års resultat visar att kunskapsresultaten sjunkit. För att grundskolans arbete ska leda till att kunskapsresultaten höjs och att varje elev har behörighet till gymnasiet, har barn- och utbildningsförvaltningen tagit fram en strategi för att förbättra kunskapsresultaten i skolan. Strategin löper över fem år. Arbetet med förbättrade kunskapsresultat fokuserar i huvudsak på fyra huvudområden; systematiskt kvalitetsarbete, organisation, lärmiljö och kompetens. Utifrån dessa huvudområden har tio specifika utvecklingsstrategier identifierats, som viktiga för att uppnå målet om att förbättra kunskapsresultaten. Strategin är ett styrdokument som kommer ligga till grund för styrningen av skolornas utvecklingsinsatser under 2018.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Det systematiska kvalitetsarbetet innebär att förvaltningen har infört tätare rapporteringar. Det arbetet har lett till att skolorna har ett bättre underlag för analys av undervisningen. Det leder till ett bättre arbete med anpassning av undervisningen.
- Införandet av Stratsys som verksamhetsuppföljningssystem har förenklat och systematiserat uppföljningen av resultat.
- Alla stadens lärare har genomfört den digitala utbildningen i formativ bedömning med digitala verktyg. Arbetet fortgår och utvecklas på skolorna.
- I de skolor som har en framgångsrik implementering av digitala verktyg, har kunskapsresultaten höjts.
- En digital introduktion för alla nyanställda i förvaltningen har skapats. Den har blivit ett användbart verktyg för alla medarbetare, inte bara nyanställda.
- Ett obligatoriskt bedömningsstöd för årskurs 1 infördes 2016 nationellt. Det är nu implementerat i alla skolor och har lett till att det snabbt går att fånga upp elever som har behov av extra anpassningar.
- En handbok för elevhälsan har tagits fram. Syftet är att stärka elevhälsoteamens arbete och rutiner.
- Lovskola har genomförts.

Alla stadens skolor ska erbjuda en trygg arbetsmiljö präglad av respekt för varje enskild elev.

▲ Målet uppfylls till stor del i år.

Brukarundersökningen visar att tryggheten har ökat i grundskolan från föregående år, från 83 till 85 procent. År 2017 gick förvaltningen över till att i brukarundersökningen använda Skolinspektionens frågor, som de är formulerade i deras skolenkät. Det innebär att det saknas jämförande resultat när det gäller bemötandet, då dessa frågor inte är formulerade på samma sätt i 2017 års brukarundersökning som tidigare år. Förvaltningen kommer att se över användandet av mått och anpassa dem till Skolinspektionens underlag.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Alla grundskolor har under hösten påbörjat arbetet med stiftelsen Friends treårsprogram för att förebygga mobbing på skolorna.
- All personal i grundskolorna har lyssnat på föreläsningar om att bemöta elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. I nätverket för fritidshem och förskoleklass fortsätter arbetet med specialpedagogiska skolmyndighetens utbildningspaket kring bemötande av denna grupp elever.
- Nya lärmiljöer i förskola, fritidshem och grundskola är inredda enligt konceptrum, vilket är en standard som ska genomföras i fler förskolor och skolor successivt.

Kompetensnämnden

Nämndmål

- Kompetensnämnden ska tillhandahålla ett gott stöd så att solnaborna kan ta tillvara egna resurser med målet att uppnå egen försörjning.
- Andelen solnabor som slutfört sina studier inom vuxenutbildningen med godkänt betyg ska ligga på en hög nivå.
- Kompetensnämnden ska säkerställa att nyanlända ges goda förutsättningar för att starta sina nya liv i Solna.

Kompetensnämnden ska tillhandahålla ett gott stöd så att solnaborna kan ta tillvara egna resurser med målet att uppnå egen försörjning.

- Målet uppfylls i år.

Under perioden har 82 procent av *Solnamodellens* deltagare gått vidare till arbete eller utbildning och 71 procent av deltagarna i Solnamodellen extra och två personer från *Solnamodellen nyanlända* gått vidare till arbete. Förvaltningen har erbjudit 377 sommarjobb/feriepraktikplatser.

Arbetslösheten totalt i Solna, 4,5 procent, var något högre jämfört med årsskiftet 2016 (4,1 %), men är lägre jämfört med både Stockholms län (6,1 %) och riket (7,5 %). Arbetslösheten bland ungdomar 18-24 år, har ökat från 4,2 procent i Solna 2016 till 5,0 procent 2017, men är fortsatt lägre jämfört med Stockholms län (6,5 %) och riket (10,2 %). Arbetslösheten bland utrikesfödda i Solna har ökat till 9,6 procent, men är lägre jämfört med Stockholms län (14,6 %) och riket (22,2 %).

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Systematiskt arbete med att få solnabor att gå från bidrag till egen försörjning via coaching, arbete, studier eller eget företagande,
- Aktiviteter som syftar till att utveckla och fördjupa samarbetet mellan Solna stad och Arbetsförmedlingen som tex DUA-överenskommelsen, Solnamodellen extra och Solnamodellen nyanlända.
- Aktiviteter som rustar unga för arbetsmarknaden såsom sommarjobb/feriepraktik, jobbsökarinformation, sommarentreprenör, UF-dragnäste till gymnasieungdomar.
- Relationsbyggande aktiviteter som syftar till att utveckla samarbetet med offentliga och privata arbetsgivare. Arbetet att informera om och underlätta för genomförandet av extratjänster inom Solna stad och dess leverantörer är ett exempel.
- Utveckling av utbildningsutbud inom kommunal vuxenutbildning som både underlättar för kompetensförsörjningen inom bristyrken samt påskyndar etableringen och integrationen av nyanlända. Kockutbildning + sfi är ett konkret exempel som utvecklades och testades under året.

Andelen solnabor som slutfört sina studier inom vuxenutbildningen med godkänt betyg ska ligga på en hög nivå.

- Målet uppfylls i år.

Antalet elever inom komvux har minskat jämfört med 2016. Detta beror på det goda arbetsmarknadsläget i Stockholms län. Andelen elever som uppnår målen med godkända betyg ligger på 83 procent, vilket är högt och i linje med tidigare år. Genomsnittstiden för ett godkänt betyg på sfi är för de allra flesta eleverna kortare jämfört med 2016. För elever som har max 5 års studiebakgrund har dock genomsnittstiden fördubblats. Andelen nöjda elever inom både komvux och sfi fortsätter att vara högt, 83 respektive 85 procent, samt i linje med tidigare års resultat.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Aktiviteter som syftar till att utveckla studie- och yrkesvägledning hos de upphandlade utbildningsanordnarna
- Arbetet med att införa ett auktorisationssystem samt auktorisera leverantörer för kommunal vuxenutbildning. Flexibilitet, kvalitet och långsiktighet har varit ledorden för arbetet.
- Start av yrkesutbildning i kombination med sfi med syfte att tillgodose kompetensförsörjningsbehov samt påskynda arbetsmarknadsetablering och integration av nyanlända.
- Utveckling av verktyg och metoder för organisering och kvalitetssäkring av arbetsplatsförlagt lärande inom kommunal vuxenutbildning i syfte att hantera yrkeslärarbristen samt bidra till kompetensförsörjningen inom byggsektorn.

Kompetensnämnden ska säkerställa att nyanlända ges goda förutsättningar för att starta sina nya liv i Solna.

● Målet uppfylls i år.

Antalet nyanlända som erhållit bostad och praktiskt stöd under året uppgår till 307. Antalet nyanlända som studerar på kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) och deltagandet på samhällsorienteringen har fördubblats jämfört med 2016. Brukarundersökningar visar att majoriteten, över 80 procent, av de nyanlända som erhåller praktiskt bostättningsstöd är nöjda med stödet.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Samarbetet med Bostadsstiftelsen Signalisten om mottagning och praktiskt bostättningsstöd har utvecklats till följd av deras övertagande av förvaltningen av de tillfälliga bostäderna.
- En integrationscoach har anställts med syfte att öka de nyanländas kunskap om hur den svenska bostadsmarknaden fungerar och hur man söker bostad.
- Rutiner har utvecklats för att säkerställa mottagandet och det praktiska bostättningsstödet till kvotfamiljer.
- Genom projekten VIDA och Startkompis har samarbetet med civilsamhället utvecklats med syfte att snabba på etableringen. Många nyanlända har deltagit i aktiviteter tillsammans med etablerade solnabor.

Socialnämnden

Nämndmål

● Socialnämnden ska tillhandahålla ett gott stöd så att solnaborna kan ta tillvara egna resurser med målet att motverka långvarigt behov av ekonomiskt bistånd.

● Socialnämnden ska utveckla arbetet med hållbara lösningar på hemmaplan för personer med missbruk och/eller psykisk funktionsnedsättning med individen i fokus.

● Socialnämnden ska säkerställa att barn och ungdomar inte far illa.

● Socialnämnden ska säkerställa en god omsorg för ensamkommande flyktingbarn och ungdomar.

● Socialnämnden ska säkerställa att insatser ges utifrån individernas behov med fokus på ett helhetsperspektiv, i bred samverkan med andra nämnder, myndigheter och frivilliga krafter.

Socialnämnden ska tillhandahålla ett gott stöd så att solnaborna kan ta tillvara egna resurser med målet att motverka långvarigt behov av ekonomiskt bistånd.

● Målet uppfylls i år.

Kostnaderna för försörjningsstöd har sjunkit från 19,5 mkr 2016 till 17,3 mkr 2017. Antal hushåll med ekonomiskt bistånd har ökat från 574 till 656. Ökningen består främst av hushåll i form av flyktingar och etableringsärenden som under perioden från det att dagernsättning från Migrationsverket (LMA) upphör till dess att etableringsersättning utbetalas söker ekonomiskt bistånd. Medelbiståndet per månad har minskat i jämförelse med 2016, från 9 288 till 7 456. En förklaring till detta är utveckling av arbetet med skyddat eller tillfälligt boende då ärenden för skyddat boende omprövas oftare och dessa personer erbjuds andra mer långsiktiga lösningar, vilket lett till minskade kostnader.

Under året har 102 personer varit inskrivna i åtgärder hos arbetsmarknadsgruppen. Bland åtgärder räknas både

arbetsträning och anställning i olika former, i huvudsak OSA (Offentligt skyddat arbete). 18 personer har under året avslutats hos arbetsmarknadsgruppen och av dessa har 15 personer blivit självförsörjande.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- De personer som även är aktuella på kompetensförvaltningen och/eller omvårdnadsförvaltningen har gemensamma handlingsplaner.
- Alla arbetsföra personer som är berättigade till ekonomiskt bistånd erbjuds en arbetsmarknadsinsats. I första hand används förvaltningens egna resurser genom arbetsmarknadsenheten och kompetensförvaltningen inom Solnamodellen.

Socialnämnden ska utveckla arbetet med hållbara lösningar på hemmaplan för personer med missbruk och/eller psykisk funktionsnedsättning med individen i fokus.

● Målet uppfylls i år.

Antalet brukare i biståndsbedömd sysselsättning har ökat i jämförelse med 2016, från 80 personer till 90. En av förklaringarna till ökningen kan vara att Östervägens Aktivitetshus och Föreningen Glöden subventionerat maten genom föreningsbidrag och efterfrågan på platserna och antal brukare därför har ökat. Under året har det målinriktade arbetet med att motivera brukare till sysselsättning som en del av handlingsplanen fortsatt. I takt med att antal brukare i sysselsättning ökar, kan externa placeringar minska till förmån för boendeplatser på nämndens egna boende Trampolinen.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Trampolinen har haft positiv effekt gällande färre externa placeringar. Att kunna erbjuda målgruppen denna typ av boende ger stora kvalitetsmässiga och ekonomiska vinster. Kontinuerliga justeringar av innehåll och målgrupp på Trampolinen kommer att vara möjligt utifrån identifierade förändringar av behovet hos våra klientgrupper.
- Användningen av Samordnad Individuell Plan (SIP) fortsätter att öka. SIP är en möjlighet för de klienter som har behov av insatser från olika vård-, stöd- och omsorgsgivare att samordna dessa i en gemensam plan. Planen förbättrar samordningen och ger en helhetsbild för klient, närstående och utförare.
- Utvecklingen av långsiktiga hållbara lösningar på hemmaplan för personer med samsjuklighet. Arbetsformer, metoder och samverkan med andra aktörer anpassas för att matcha klienternas komplexa behov. En viktig insats för att utveckla långsiktiga hållbara lösningar är arbetet med klientens nätverk.

Socialnämnden ska säkerställa att barn och ungdomar inte far illa.

● Målet uppfylls i år.

Antalet orosanmälningar har ökat från 1 281 under 2016 till 1 427 under 2017. Den stora ökningen är orosanmälningar gällande ungdomar. Orosanmälningarna möjliggör att socialnämnden kan säkerställa insatser för att barn och ungdomar inte ska fara illa. Antalet barn och ungdomar som är aktuella för insats från socialförvaltningen har också ökat. Ökningen utgörs främst av insatser i form av öppenvård medan behovet av placeringar har minskat.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Arbetet med varierade utredningstider för barn och ungdomar har fortsatt under året. En mall för ”kortutredningar” har tagits fram. Projektet med intensivutredningar har fortsatt och utvärderats av fältpraktikanter från Socialhögskolan med goda resultat.
- Mottagningsgruppen sätter in insatser direkt i de ärenden där de bedömer att en utredning inte behövs och hänvisar till friytan.
- Tre handläggare arbetar särskilt med att följa upp och utvärdera placeringar på HVB, SiS och stödboende/behandlingsfamiljer för att säkerställa att placeringen ger önskat resultat.
- En katalog över insatser som erbjuds av den interna öppenvården och MiniMaria har tagits fram i syfte att vägleda och underlätta för de handläggare som fattar beslut om öppenvård för ungdomar och deras vårdnadshavare.

Socialnämnden ska säkerställa en god omsorg för ensamkommande flyktingbarn och ungdomar.

● Målet uppfylls i år.

Antal pågående ärenden kopplade till ensamkommande barn och ungdomar fortsätter att minska och var 290 ärenden 2017 i jämförelse med 333 ärenden 2016.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Ökat fokus på ensamkommande ungdomars skolgång, förutsättningar till arbete och egen försörjning samt eget boende.
- Fortsatt arbete med att följa upp, säkra och utöka kvaliteten tillsammans med våra boenden.
- Säkra tillgången på lämpliga boendeplatser med fokus på fler stödboenden och familjehem.

Socialnämnden ska säkerställa att insatser ges utifrån individernas behov med fokus på ett helhetsperspektiv, i bred samverkan med andra nämnder, myndigheter och frivilliga krafter.

● Målet uppfylls i år.

För att kunna erbjuda en socialtjänst med god kvalitet behöver alla de insatser som ges av nämnden vara samordnade och utgå ifrån en helhetssyn av brukarens behov. I arbetet med att vidareutveckla en gemensam helhetssyn är förvaltningens värdegrund en viktig utgångspunkt.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Det finns en samverkansöverenskommelse mellan socialnämnden och omvårdnadsnämnden. Styrgruppen för samverkansavtalet har haft två möten under året. Skriftliga rutiner har utarbetats inom verksamhetsområden där förvaltningarna behöver samarbeta. Som exempel på gemensamma rutiner kan rutiner kring riskbruk, missbruk och beroende nämnas. Dessutom har förvaltningarna haft två gemensamma utbildningstillfällen för medarbetarna.
- Alla ensamkommande ungdomar över 15 år med uppehållstillstånd har erbjudits sommarjobb via kompetensförvaltningen.
- Samråd mellan enheterna görs inför väsentliga beslut om klienten är aktuell vid flera enheter eller om klienten inom kort ska överföras till en annan enhet.
- En rutin kring handläggning av ärenden gällande gravida klienter med missbruk, psykiatrisk funktionsnedsättning eller annan problematik som bedöms likvärdig, har tagits fram för att säkerställa att klienten får stöd i föräldraskapet innan barnet föds.
- En checklista för samverkan utifrån barnperspektiv har under året implementerats och används vid handläggning av ärenden gällande ekonomiskt bistånd.
- Samverkan med polisen har utökats utifrån den samverkansöverenskommelse som tagits fram.
- En organisation kring Sociala Insatsgrupper (SIG) är klar. SIG är en arbetsmetod för samverkan mellan socialtjänst, skola och polis för att hjälpa unga att sluta begå brott. En styrgrupp finns och en samordnare är utsedd. Samordnaren arbetar med ungdomar i samverkan med det professionella och privata nätverket.

Familjerättsnämnden

Nämndmål

● Familjerättsnämnden ska säkerställa att föräldrar kan komma överens om bra lösningar för sina barn utifrån barnens behov och rätt.

Familjerättsnämnden ska säkerställa att föräldrar kan komma överens om bra lösningar för sina barn utifrån barnens behov och rätt.

● Målet uppfylls i år.

Antal avtal om vårdnad, boende och umgänge har ökat från 19 avtal 2016 till 24 avtal 2017. Antal samarbetsamtal har minskat från 259 till 239. Väntetiderna för samarbetsamtal har i snitt legat på fyra veckor, vilket är i linje med kvalitetsdeklarationen, men en ökning med en vecka jämfört med 2016. Ett av skälen till en ökad väntetid på samarbetsamtal kan vara att antalet startade vårdnadsutredningar under perioden ökat. Av de familjer familjerätten träffat under året har 72 procent helt eller delvis enats efter samtalen, vilket är samma siffra som för 2016.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Fortsatt arbete med att hålla nere väntetiderna för samarbetsamtal samt att mäta utfallet av samarbetsamtalen. Detta görs främst genom att samordna handläggares tider för nybesök samt genom statistik följa resultat av samarbetsamtalen.
- Arbetsmetoder rörande utredningar har setts över för att förkorta utredningstiden för vårdnads-, boende-, och umgängesutredningar. Arbetet har resulterat i att familjerätten i dagsläget inte har någon väntetid på utredningar.

Omvårdnadsnämnden

Nämndmål

● Solnabor 65 år och äldre som har hemtjänst, boende på vård- och omsorgsboende och personer med funktionsnedsättning ska känna sig trygga, få ett gott bemötande och vara nöjda.

● Omvårdnadsnämnden ska säkerställa att insatser ges utifrån brukarnas behov med fokus på ett helhetsperspektiv, i bred samverkan med andra nämnder, landstinget och myndigheter.

▲ Omvårdnadsnämnden ska fortsätta arbetet med boendialternativ på hemmaplan i Solna för personer med funktionsnedsättning.

▲ Av de med hemtjänst ska andelen som upplever ensamhet minska.

Solnabor 65 år och äldre som har hemtjänst, boende på vård- och omsorgsboende och personer med funktionsnedsättning ska känna sig trygga, få ett gott bemötande och vara nöjda.

● Målet uppfylls i år.

Måluppfyllelsen för trygghet, gott bemötande och nöjdhet mäts i första hand genom årliga nationella brukarundersökningar för hemtjänst och vård- och omsorgsboende samt för personer med funktionsnedsättning som bor i gruppboendestäder och som deltar i daglig verksamhet.

Brukarundersökningen för 2017 visar att nöjdheten med hemtjänsten i sin helhet ligger ungefär på samma nivå jämfört med föregående år, 86 procent jämfört med 87 procent året innan. I jämförelse med andra kommuner i Stockholms län och riket är det lägre.

Andelen som får ett bra bemötande i hemtjänsten är något lägre jämfört med tidigare år, 96 procent jämfört med 98 procent året innan. I jämförelse med andra kommuner i Stockholms län är det på ungefär samma nivå och jämfört med riket är resultatet något lägre.

Andelen med hemtjänst som uppger att det känns tryggt att bo hemma med stöd från hemtjänsten är högre jämfört med tidigare år, 83 procent jämfört med 80 procent förra året. I jämförelse med andra kommuner i Stockholms län är resultatet ungefär på samma nivå och jämfört med riket är resultatet lägre.

Brukarundersökningen för 2017 visade att nöjdheten med vård- och omsorgsboende i sin helhet är fortsatt hög men har i jämförelse med föregående år minskat två procentenheter (83 % jämfört med 85 % året innan).

Resultatet är högre än andra kommuner i Stockholms län och på samma nivå som riket.

Andelen som får ett bra bemötande från personalen på vård- och omsorgsboende var något högre tidigare år (91 % jämfört med 93 % året innan). I jämförelse med andra kommuner i Stockholms län är resultatet något lägre och lägre än riket.

Även andelen som känner sig trygga på sitt vård- och omsorgsboende var högre tidigare år (85 % jämfört med 89 % året innan). Resultatet är ungefär på samma nivå som andra kommuner i Stockholms län och lägre än i riket.

Nationella brukarundersökningen för personer med funktionsnedsättning genomfördes för första gången i Solna stad under 2017. Resultatet visar att 87 procent av de boende på servicebostad får den hjälp de behöver från personalen och 100 procent av de boende på gruppboendena svarade att de fick den hjälp de behövde hemma. Andelen av de som bor i servicebostad som känner sig trygga med personalen hemma är 86 procent och 85 procent av de som bor i gruppboendena svarade att de kände sig trygga med boendepersonalen. Andelen av de som bor på gruppboendena som svarar att personalen hemma pratar med dem så att de förstår är 90 procent. För ovan beskrivna värden har Solna stad ett bättre resultat jämfört med andra kommuner i Stockholms län och riket.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- För att uppnå målet har förvaltningen fortsatt sina kompetenshöjande insatser genom att erbjuda vård- och omsorgspersonal och biståndshandläggare olika utbildningar. Det är 53 procent undersköterskor i hemtjänst att jämföra med 52 procent 2016. På boendena är det 86 procent undersköterskor att jämföra med 85 procent 2016.
- Alla vård- och omsorgsboenden har under året blivit Silviacertifierade, vilket innebär att all personal oavsett funktion har genomgått en demensutbildning.
- Fyra hemtjänstutförare har genomgått en utbildning i bemötande av personer med demenssjukdom och har fått en demenscertifiering. Utbildningar och nätverksträffar har fortsatt under året.
- Under 2017 fortsatte satsningen på utbildning, handledning och implementering av arbetsmetoden lågaffektivt bemötande. Vårdpersonal från demensvåningar på två vård- och omsorgsboende har under året fått möjlighet att få ta del av samma utbildning. Syftet med utbildningen är att öka medarbetarnas kunskaper om hur stress, kravställande och brister i kommunikationen kan leda till utmanande beteenden hos personer med funktionsnedsättningar och demenssjukdom och hur dessa beteenden kan förebyggas med ett lågaffektivt bemötande. Utbildningen ska bidra till ett arbetssätt där tvångs- och begränsningsåtgärder minskar genom att personalen kan anpassa sitt stöd till brukaren.
- På vård- och omsorgsboenden pågår utbyte till modern larmutrustning, vilket stödjer uppfyllelsen av målet.
- Förvaltningen har fortsatt att följa upp personalkontinuiteten för hemtjänstkunder som har flera hjälpinsatser per dag. Varje månad följs statistiken upp i ett verksamhetssystem med återkoppling till utförarna. Personalkontinuiteten i hemtjänsten ligger på samma goda nivå som tidigare år. I november 2017 låg personalkontinuiteten på 10. Då var Solnas resultat bättre i jämförelse med andra kommuner i Stockholms län och riket.
- Alla utförare har egna utvecklingsplaner med planerade aktiviteter för bl.a. bättre bemötande, ökad trygghet och nöjdhet. Aktiviteter och resultat följs upp av förvaltningen enligt omvårdnadsnämndens uppföljningsplan för 2017.

Omvårdnadsnämnden ska säkerställa att insatser ges utifrån brukarnas behov med fokus på ett helhetsperspektiv, i bred samverkan med andra nämnder, landstinget och myndigheter.

 Målet uppfylls i år.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Det finns en samverkansöverenskommelse mellan socialnämnden och omvårdnadsnämnden. Styrgruppen för samverkansavtalet har haft två möten under året. Skriftliga rutiner har utarbetats inom verksamhetsområden där förvaltningarna behöver samarbeta. Som exempel på gemensamma rutiner kan rutiner kring riskbruk, missbruk och beroende nämnas. Dessutom har förvaltningarna haft två gemensamma utbildningstillfällen för medarbetarna.
- Det finns ett vårdssamverkansavtal med alla vårdcentraler i Solna samt med Jakobsbergs- och Danderydsgeriatriken och Nordvästrehabiliteringen. Styrgruppen för vårdssamverkansavtalet har beslutat att Samordnad individuell plan (SIP) är ett fokusområde. Uppföljning visar att arbetet med SIP

fortskridet och de verksamheter som har genomfört SIP är positiva till arbetssättet som gynnar patienterna/kunderna och de olika professionerna.

- Solna har i samverkan med FOU-nu och övriga nordvästkommuner medverkat i remissvar gällande Nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom samt bidragit till en mer enhetlig tolkning av socialstyrelsens enkätundersökningar.
- Omvårdnadsnämnden har två akademier, en för äldre och en för personer med funktionsnedsättning i vilka ingår FOU.nu, FOU Södertörn, Karolinska institutet, Consensum (Vård- och omsorgscollege), representanter från brukarorganisationer och handikappkonsulenten. Syftet med akademierna är att gemensamt verka för en vård- och omsorg med hög kvalitet.
- Det finns ett etablerat samarbete med Röda Korset, SPF och Ett levande Hagalund och andra volontärer för att bryta social isolering, ge social stimulans, friskvård och kulturaktiviteter.
- Flera medarbetare har ingått i olika arbetsgrupper på KSL, numera Storsthlm, och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Aktuella frågor är en eventuell överenskommelse om bibehållet kostnadsansvar vid flyttning till särskilt boende mellan kommunerna i Stockholms län och förändrat huvudmannaskap för den basala hemsjukvården i ordinärt boende.

Omvårdnadsnämnden ska fortsätta arbetet med boendalternativ på hemmaplan i Solna för personer med funktionsnedsättning.

 Målet uppfylls till stor del i år.

Under hösten 2017 har samarbetet med Bostadsstiftelsen Signalisten intensifierats, vilket har lett till större tillgång till lägenheter för personer med funktionsnedsättning som har behov av LSS-insatser. Gruppboendestaden på Spårvägen 12 öppnades under hösten. Det kommer att fortsätta vara ett stort behov av lägenheter de närmaste 2-3 åren.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Sedan 2009 har nämnden i sin verksamhetsplan och budget beskrivit sitt behov av gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättning.
- Förvaltningen har mellan åren 2010-2013 arbetat med hemflyttning av personer med funktionsnedsättning som haft boende i andra kommuner. År 2010 kunde inflyttning ske till en ny gruppboendestad på Hagalundsgatan. År 2013 öppnades en ny gruppboendestad på Jungfrudansen samt fyra serviceboendestäder på Anderstorsvägen. Förutom dessa två boenden har förvaltningen sedan 2013 samarbetat med Signalisten för förhyrning av service- och träningsboendestäder.
- Utöver dessa åtgärder har förvaltningen utvecklat boendestödet för att fler personer med funktionsnedsättning ska kunna bo i ordinärt boende med stöd av boendestödare.
- Behovet av service- och gruppboende är stort och planering i samarbete med miljö- och byggnadsförvaltningen samt stadsledningsförvaltningen pågår.
- Det finns planer på ett antal grupp- och serviceboendestäder, som kommer bli inflyttningssklara under 2018-2020.

Av de med hemtjänst ska andelen som upplever ensamhet minska.

 Målet uppfylls till stor del i år.

Utifrån nationell enkätundersökning för brukare, intervjuundersökning som görs av biståndshandläggare i förvaltningen samt ett promenadprojekt som har startat under hösten är den samlade bedömningen att målet till stor del uppfylls.

Promenadprojektets resultat visar att ensamhetsupplevelsen har minskat från 16 procent till 3 procent. Drygt 30-tal hemtjänstkunder har medverkat. Under 2018 ska promenadprojektet fortsätta och nå ut till fler kunder.

Under 2017 gjorde biståndshandläggarna individuppföljningar hos 197 kunder och i den undersökningen uppgav 10 procent att de alltid eller oftast besväras av ensamhet. Under 2016 var siffran 20 procent (432 kunder). De kunder som har svarat att de alltid eller oftast besväras av ensamhet har fått en fråga om det finns något som gör att de känner sig mindre ensamma. Svaret från några av de tillfrågade var att komma utanför hemmet för att promenera, träffa andra och för sociala aktiviteter, svaret från andra tillfrågade var att de saknade en bortgången maka/ make.

Socialstyrelsens brukarundersökning för 2017 visar att andelen av de med hemtjänst som ofta besväras av

ensamhet är 14 procent, vilket är högre än 2016, då andelen var 12 procent. Solnas resultat är ungefär på samma nivå som för andra kommuner i Stockholms län och riket.

Brukarundersökningen visar även att de med hemtjänst som besväras av ensamhet (ofta samt då och då) är 57 procent jämfört med 54 procent 2016. Solnas resultat är sämre i jämförelse med andra kommuner i Stockholms län och riket. En förklaring till detta kan vara att Solna har högst andel ensamhushåll i länet och bland de högre i riket. Av de som har svarat på brukarundersökningen år 2017 är det 41 procent som är närstående och eller god man.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Förvaltningen har sju seniorträffar som alla har som verksamhetsmål att ge möjlighet till social gemenskap och minska upplevelsen av ensamhet. En av seniorträffarna har en ny mötesplats för personer med demenssjukdom och psykisk ohälsa.
- Väntjänsten i Solna syftar till att bryta ofrivillig isolering och ensamhet hos äldre. Väntjänst drivs i samverkan mellan omvårdnadsförvaltningen, Röda Korset och Äldreforum och kan göra besök i hemmet för en pratstund, erbjuda högläsning, promenader eller annan aktivitet.
- Förvaltningen erbjuder alla som fyller 80 år och 90 år ett förebyggande hembesök av en arbetsterapeut. Besöket syftar till att ge information om stadens utbud av service och aktiviteter.
- Förvaltningen har utformat strukturerade individuppföljningar med bl.a. frågor om ensamhet för att i de fall det går kunna sätta in rätt åtgärder.
- Certifiering av demensteam samt nätverksträffar för demensteam i hemtjänst fortsätter och syftar till bättre bemötande, trygghet och minskad upplevd ensamhet hos personer med demenssjukdom.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Nämndmål

● Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska utöva tillsyn och säkerställa efterlevnad av lagstiftningen inom nämndens verksamhetsområde.

● Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska öka nämndens självfinansieringsgrad.

◆ Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska öka nöjdheten med nämndens service och myndighetsutövning.

● Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska verka för att Solna ska utvecklas på ett miljömässigt hållbart sätt.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska utöva tillsyn och säkerställa efterlevnad av lagstiftningen inom nämndens verksamhetsområde.

● Målet uppfylls i år.

Tillsynsenheterna har i huvudsak följt de tillsyns- och kontrollplaner som har antagits av nämnden.

Viktiga händelser som bidragit till måluppfyllelse är:

- Tillsynen på infrastruktur- och exploateringsprojekt har genomförts, men med färre tillsynsbesök än planerat. De miljöfarliga verksamheterna (B, C och U-verksamheter) har med ett fåtal undantag besökts enligt plan, några verksamheter kommer att få tillsyn under början av 2018 istället för under hösten 2017. Tillsyn på oljeavskiljare kopplade till större parkeringsytor pågår enligt plan. Under hösten har 13 butiker besökts inom ramen för Kemikalieinspektionens nationella projekt.
- Under hösten har den planerade tillsynen på förskolor och skolor inom staden slutförts. Tillsynen har omfattat ”kemikaliesmart förskola”, ventilation och städning. 35 förskolor och 18 grund- och gymnasieskolor har besökts inom tillsynsprojektet. Ljudnivåmätningar i skolmatsalar för sex fristående skolor har skett under hösten. Stickande/skärande verksamheter, så som akupunktörer, barberare, hud- och skönhetsvård har inspekterats med fokus på egenkontroll och smittskydd. Totalt har 14 verksamheter besökts. Plaskdammar och utomhusbad har besökts under sommaren. Under hösten har övriga bad fått tillsyn genom kontroll av egenkontroll och reningsanläggningar. Totalt har 16 bad inspekterats. Tillsyn på samlings-salar så som biografier, lokaler för barn/unga, kyrkosamlings-salar och bibliotek har utförts under våren. Totalt 12 lokaler har ingått i projektet med fokus på ventilation och städning. Tillsyn på vårdlokaler har utförts. Totalt 13 lokaler har ingått och fokus har även här varit ventilation och städning. Inkommande bostadsklagomål och 38 § anmälningar för offentliga och yrkesmässiga hygieniska behandlingslokaler har handlagts löpande.

- Provtagningar av livsmedel har skett enligt den provtagningsplan som finns framtagen. Kontrollområdena temperatur och spårbarhet har varit prioriterat under året. Enheten har varit projektansvarig för Spårbarhetsprojektet som drivits inom SILK. En kontroldag har genomförts för att kontrollera presentationen av oförpackade livsmedel på caféer och restauranger. Ett särskilt fokusområde var kontroll av ekologiska livsmedel. Kontrollen i Solna har bland annat medfört att en större hotellkedja ändrat presentationen av sin KRAV-märkta frukost på ett 80-tal hotell i Sverige. Efter dialog med apotekskedjornas respektive huvudkontor har de valt att ändra sin felaktiga presentation av kosttillskott i ca 370 respektive 390 stycken apotek. Presentationen av kosttillskott kan i många fall vilseleda konsumenten genom att medicinska påståenden görs för livsmedel.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska öka nämndens självfinansieringsgrad.

● Målet uppfylls i år.

Riksdagen har beslutat att kommunens kostnader för myndighetsutövning i möjligaste mån ska vara avgiftsfinansierad. Den del som inte bekostas av avgifter finansieras av skatteintäkter via anslag från nämnden. Självfinansieringsgraden är ett mått på hur stor del av intäkterna som kommer från avgifter. Arbetet med att öka kostnadstäckningsgraden pågår på förvaltningen, dels genom att öka antalet debiterbara timmar, dels genom ett effektivare arbetssätt.

Det ekonomiska utfallet visar att självfinansieringsgraden för nämndens totala verksamhet har ökat från 45,9% till 49,3% jämfört med år 2016. I Stockholms län är självfinansieringsgraden generellt högst för livsmedelskontrollen och lägst för hälsoskyddstillsyn. Detta stämmer även i Solna. En orsak till att självfinansieringsgraden är låg för hälsoskyddstillsyn är att obefogade bostadsklagomål inte kan debiteras. I Solna, där 97 procent av befolkningen bor i flerfamiljshus, blir detta betydelsefullt.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Förvaltningen har under perioden arbetat med att effektivisera och förenkla handläggningen samt ärendehantering. Det har främst gjorts genom att använda nya arbetsmetoder och genom samverkan, samt genom att förtydliga information, mallar och webbtexter.
- Taxorna har reviderats. Timmar och tillsynsintervall har justerats utifrån tidigare erfarenhet av faktiskt nedlagd tillsynstid.
- För att säkerställa att faktureringsprocessen sker på ett rättssäkert och effektivt sätt har kontroller genomförts av att fakturering görs enligt upprättade rutiner och beslut.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska öka nöjdheten med nämndens service och myndighetsutövning.

◆ Målet uppfylls delvis i år.

Solna deltar i Stockholm Business Alliances servicemätning. Undersökningen är upplagd enligt analysmodellen Nöjd-Kund-Index (NKI) där kundnöjdhet mäts på en skala från 0-100.

Det NKI-resultat (NKI) för miljö och hälsoskydd som presenterades i april 2017 blev 73 jämfört med 76 för år 2016. Resultatet för livsmedelskontroll blev ett NKI på 68 jämfört med 2016 då det var 73. Ett resultat över 70 anses som högt.

Nämndens prioritering har varit att behålla den tidigare höga nivån på effektivitet, rättssäkerhet och bemötande.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Informationsblad riktat till verksamhetsutövare som beskriver nämndens avgifter har tagits fram.
- Omfattande introduktion för nyanställda. Det innebär både genomgång av interna rutiner och gemensamma kontroller/inspektioner, vilket ger en tydlighet gentemot företag och skapar samsyn bland medarbetarna.
- Samverkan mellan enheterna så att information om till exempel nya verksamheter når alla.
- Kvalitetsarbete med fokus på att förenkla och effektivisera. Exempelvis har mallar för tjänsteskrivelser och beslut reviderats, texter på webb och i informationsblad har setts över samt FAQ:er tagits fram.
- Skyndsam hantering av ärenden från kontaktcenter. Snabb återkoppling efter kontroll/inspektion och vid begäran om handlingar.
- Kompetensutveckling inom respektive verksamhetsområde. Ett särskilt fokus har lagts på frågan om

bemötande i tillsynen.

Vid en sammanvägning av genomförda aktiviteter och det höga resultatet för kundnöjdhet bedöms målet som delvis uppfyllt.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska verka för att Solna ska utvecklas på ett miljömässigt hållbart sätt.

- Målet uppfylls i år.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelsen:

- Miljöövervakning av stadens recipienter har under året haft högsta prioritet. Samverkan har skett med omkringliggande kommuner. Förvaltningen har varit delaktig i framtagandet av åtgärdsförslag för att nå god ekologisk och kemisk status i recipienterna.
- LONA-projektet ”Inventering av vedlevande insekter i gamla ekar och lindar i Solna” har slutförts under perioden. Informationen från inventeringen utgör ett viktigt underlag i den fysiska planeringen.
- Fiskvägen i Igelbäcken har bristande funktion. Även dammen i Råstaån, som avvattnar Råstasjön, är ett vandringshinder. Under året har arbete för att åtgärda dessa brister startats upp och arbetet kommer att fortsätta under 2018.
- Samverkan med tekniska förvaltningen har skett inom flera områden, bl.a. vid framtagande av underlag för stadens upphandling av naturvårdsentreprenör, för att bidra till en skötsel som gynnar ett rikt växt- och djurliv samt i ett projekt för att utveckla en våtmark för groddjur och dagvattenrening.
- För att uppnå miljöstrategins intention om en god livsmiljö har nämnden lämnat samrådsyttranden över tio detaljplaner. För den nya tunnelbanan till Arenastaden har underhandssynpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen lämnats, liksom granskningssynpunkter på detaljplanen samt underhandssynpunkter på planbeskrivningen för detaljplanen inför granskningsskedet. Två miljöprogram för exploateringsprojekt har även granskats under perioden.
- Solna har i ett samarbete med Järfälla, Sollentuna, Stockholm och Sundbyberg blivit beviljade statliga medel för att delta i en nationell satsning på coacher för energi och klimat.
- Under året har två seminarier riktade mot bostadsrättsföreningar genomförts. Intresset var stort både i februari då temat var "Kom igång med energieffektivisering" och i mars då det handlade om "Kom vidare med energieffektivisering". I maj var Solna även värd för ett solcellsseminarium och i november anordnades ett belysningsseminarium med tips och råd om ljuskällor och belysning.
- Energi- och klimatrådgivningen har under året bekostat fyra teaterföreställningar som har arrangerats av kultur- och fritidsförvaltningen på Solna kulturskola.

Överförmyndarnämnden

Nämndmål

- Solnabor som, av domstol eller enligt gällande rätt, anses ha begränsad egen rättsförmåga ska kunna känna sig trygga med stadens tillsyn av ställföreträdare.
-

Solnabor som, av domstol eller enligt gällande rätt, anses ha begränsad egen rättsförmåga ska kunna känna sig trygga med stadens tillsyn av ställföreträdare.

- Målet uppfylls i år.

Överförmyndarverksamheten har under året granskat 525 årsräkningar, vilka var klara under första halvåret. Jämfört med föregående år har antalet årsräkningar ökat med cirka 100 stycken, vilket till stor del förklaras av den stora mängden ensamkommande flyktingbarn.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Ärenden handläggs effektivt och med god kvalitet, vilket gör att verksamheten har bra kontroll över samtliga inkomna ärenden.
- En stor mängd telefonsamtal har hanterats under året. Frågor som kommer till stadens kontaktcenter besvaras alltid inom tre dagar.
- Solna stads alla gode män intervjuas personligen, kontrolleras i polisens belastningsregister och kontrolleras mot kronofogden samt genomgår utbildning för god man. Utbildningar för gode män ges

- flera gånger per år för att på så sätt kunna ge dem bra förutsättningar för uppdraget som god man.
- När en tillsättning av god man görs, arbetas det mycket med att matcha en lämplig god man utifrån huvudmannens bästa exempelvis utifrån språk, ålder kön mm.
- Att tillgången på gode män och förvaltare överstiger behovet.
- Ytterligare ett led i att kvalitetssäkra handläggningen av ärenden är att samverka med såväl andra förvaltningar inom staden som andra kommuner och myndigheter.

Uppdrag

Kommunfullmäktige har i stadens verksamhetsplan och budget för 2017 beslutat om följande uppdrag. Uppdragen följs i första hand upp i delårsrapporten per augusti samt i årsredovisningen. I delårsrapporten per april beskrivs endast om det uppstått någon väsentlig avvikelse för nämndens uppdrag.

I en sammanvägd bedömning bedöms måluppfyllelsen enligt följande skala:

- ✓ Uppdraget är slutfört.
- ⏸ Uppdraget pågår med avvikelse.
- ! Uppdraget är inte slutfört.

Bedömningen är att alla uppdrag är slutförda under året förutom ett som fortsätter under 2018.

Uppdrag

✓ Kommunstyrelsen samt barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att ta fram en strategi för att utveckla kvaliteten i förskolan. I arbetet ska frågor om personaltätthet, barngruppernas storlek, kompetensförsörjning och arbetshälsa ingå.

✓ Kommunstyrelsen samt barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att göra en översyn av resursfördelningssystem och organiseringen av arbetet med barn i behov av modersmål, särskilt stöd och studiehandledning.

✓ Barn- och utbildningsnämnden samt kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en strategi för att öka måluppfyllelsen i Solnas skolor med särskilt fokus på kunskapsresultaten.

✓ Kommunstyrelsen samt barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att driva projektet Hållbar arbetshälsa för att minska sjukfrånvaron på barn- och utbildningsförvaltningen.

✓ Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att undersöka på vilket sätt kulturskolan kan komma närmare medborgarna och hur kulturskolans närvaro kan stärkas ute i stadsdelarna.

✓ Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att i samarbete med kultur- och fritidsnämnden fortsätta att utveckla Bergshamraskolan inklusive kulturskolan i Bergshamra.

⏸ Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder och bolag driva ett utvecklingsarbete för Överjärva Gård med dess byggnader och miljö.

✓ Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med byggnadsnämnden och tekniska nämnden genomföra en utredning av hur solnaborna kan utnyttja närheten till vattnet.

✓ Kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder får i uppdrag att anordna en kommunal badplats i Solna med utgångspunkt i den utredning som gjorts under 2016.

✓ Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med byggnadsnämnden ta fram en utvecklingsplan för Bagartorp och området kring Enköpingsvägen.

✓ Tekniska nämnden får i uppdrag att tillsammans med kultur- och fritidsnämnden och kommunstyrelsen förbättra förutsättningarna för vardagsmotion i Solna. I detta arbete ingår att ta fram en plan för utveckling av utegym.

✓ Kommunstyrelsen får i uppdrag att initiera en förutsättningslös utredning om Svedenreservoarens (Bergshamra vattentorns) framtida användningsområde och utvecklingspotential.

✓ Tekniska nämnden, barn- och utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att i samråd med trygghetsrådet ta fram en plan för säkra skolvägar samt för ökad trygghet och säkerhet i närmiljön vid Solnas skolor.

✓ Kommunstyrelsen genom trygghetsrådet har i uppdrag för 2016 att göra en trygghetsinventering i Solna. Med bl.a. denna trygghetsinventering som grund får tekniska nämnden i uppdrag att genomföra åtgärder i Solnas olika stadsdelar för att öka tryggheten och förbättra stadsmiljön.

✓ Kommunstyrelsen genom trygghetsrådet och socialnämnden får i uppdrag att utreda hur samarbetet med polismyndigheten kan förstärkas avseende stöd till brottsoffer.

✓ Socialnämnden får i uppdrag att tillsammans med kommunstyrelsen utreda hur staden kan fungera som länk mellan frivilligorganisationer och volontärer (frivilligcenter).

Uppdrag

✓ Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att se över regelverket för bidragsgivning till kultur- och idrottsföreningar samt tillträdet till idrottsanläggningar och övriga lokaler med hänsyn till stadens förväntan på att stödja demokratiska principer, respektera mänskliga rättigheter och motverka extremism.

✓ Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda en överdäckning av Bergshamravägen inklusive möjliga finansieringslösningar.

✓ Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda trygghetsboende i Bergshamra samt att utreda ett seniorboende/boende för äldre i Bergshamra.

✓ Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att utveckla idrotts- och kulturutbudet i Bergshamra.

Kommunstyrelsen samt barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att ta fram en strategi för att utveckla kvaliteten i förskolan. I arbetet ska frågor om personaltäthet, barngruppernas storlek, kompetensförsörjning och arbetshälsa ingå.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget är slutfört och redovisat till barn- och utbildningsnämnden och kommunstyrelsen. Barn- och utbildningsförvaltningen har tagit fram en strategi som godkändes i kommunstyrelsen i december. Arbetet med ökad kvalitet i förskolan fokuserar i huvudsak på fyra huvudområden; systematiskt kvalitetsarbete, organisation, lärmiljö och kompetens. Utifrån dessa huvudområden har tio specifika utvecklingsstrategier identifierats, som viktiga för att uppnå målet om att förbättra kvaliteten.

Kommunstyrelsen samt barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att göra en översyn av resursfördelningssystem och organiseringen av arbetet med barn i behov av modersmål, särskilt stöd och studiehandledning.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget är slutfört.

Barn- och utbildningsförvaltningen har identifierat två utvecklingsområden i resursfördelningssystemet; dels tilläggsbelopp, dels strukturbidraget. Vad gäller tilläggsbeloppen ska ansökningsprocessen förenklas och kriterierna för tilläggsbelopp ska tydliggöras.

Vad gäller strukturbidraget ska barn- och utbildningsförvaltningen skärpa uppföljningen samt sprida goda exempel mellan skolorna om hur bidraget kan användas. Strukturbidraget ska bidra till att höja kunskapsresultaten. Barn- och utbildningsförvaltningen ska stötta förskolor och skolor i planeringen av hur bidraget kan användas och följa upp att bidraget ger den effekt det är tänkt att ge.

Barn- och utbildningsförvaltningen har identifierat att utvecklingsfrågor kopplat till modersmål behöver ha en tydligare koppling till skolans övriga utvecklingsfrågor. Det kommer att göras inom ramen för områdesorganisationen, där områdescheferna får ett utpekat ansvar att samordna modersmålsundervisning inom och mellan områdena. Ett annat utvecklingsområde är modersmålsundervisning i skolan. Även förskolan får större stöd i hur de kan arbeta med modersmål i förskolan.

Vad gäller stödjande processer för lärande, såsom särskilt stöd och studiehandledning, har en handbok för elevhälsan tagits fram. Även studiehandledningen kommer att få en närmare koppling till skolornas övriga verksamhet och utveckling i syfte att ge elever i behov av studiehandledning bättre förutsättningar att nå ökad uppfyllelse av kunskapskraven.

Barn- och utbildningsnämnden samt kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en strategi för att öka måluppfyllelsen i Solnas skolor med särskilt fokus på kunskapsresultaten.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget är slutfört och redovisat till barn- och utbildningsnämnden och kommunstyrelsen. Barn- och utbildningsförvaltningen har tagit fram en strategi för förbättrade kunskapsresultat med stöd av stadsledningsförvaltningen. Arbetet med förbättrade kunskapsresultat fokuserar i huvudsak på fyra huvudområden; systematiskt kvalitetsarbete, organisation, lärmiljö och kompetens. Utifrån dessa huvudområden har tio specifika utvecklingsstrategier identifierats, som viktiga för att uppnå målet om att förbättra kunskapsresultaten. Aktiviteter kopplade till strategin finns angivna i barn- och utbildningsnämndens

verksamhetsplan och budget för 2018.

Kommunstyrelsen samt barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att driva projektet Hållbar arbetshälsa för att minska sjukfrånvaron på barn- och utbildningsförvaltningen.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget är slutfört och arbetssättet blir en del av den löpande verksamheten i staden.

För att säkerställa en stadigvarande nivå och fortsatt nedgång av sjuktalen arbetar staden systematiskt med uppföljning och analys av sjukfrånvaron. Staden använder systemet Adato för att följa och dokumentera rehabiliteringsprocessen. Systemet ger chefer överblick och signaler på stegen i processen och när det är dags för uppföljning. HR-avdelningen på stadsledningsförvaltningen följer utvecklingen av sjuktalen. Det gör att det systematiska arbetet fungerar bra och att staden tidigt fångar upp medarbetare på väg in i upprepade sjukskrivningar eller som riskerar längre sjukskrivningar.

Staden arbetar med arbetsförmågebedömningar för att få tillbaka medarbetare i arbete så fort som möjligt. Inom barn- och utbildningsförvaltningen har antalet medarbetare med sex eller fler tillfällen gått ner från 137 till 119. För att få mer kunskap, insikter och inspiration till arbetet med arbetsmiljön har barn- och utbildningsförvaltningen startat ett tvåårigt projekt tillsammans med 13 forskare från bl.a. Karolinska Institutet.

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att undersöka på vilket sätt kulturskolan kan komma närmare medborgarna och hur kulturskolans närvaro kan stärkas ute i stadsdelarna.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget är slutfört och redovisat till kultur- och fritidsnämnden. Ett nytt verksamhetsstöd för digitalisering av kulturskolans kurser och administration har implementerats under året. Stödet medför en avsevärd förbättring vad gäller tillgänglighet för alla barn i Solna, ansökan till kurser samt kommunikation med elever och vårdnadshavare.

Kulturskolan har under året utökat kursverksamheten i bild och film i Bergshamra. I samarbete med Bergshamraskolan erbjuds även elevens val i film, teater och dans under höstterminen 2017, vilket stärks av den upprustade aulan. I samband med skolstarten för nya Raoul Wallenbergskolan i Järvastaden etablerar kulturskolan kursverksamhet inom dans, teater och musik i den nya skolan och förvaltningens inhyrda lokaler.

Flytten till Parkskolan stärker skolans närvaro i Hagalund och centrala Solna. Kulturskolan vidareutvecklar sin organisation och sin kompetens för att kunna prioritera utbud i förhållande till efterfrågan i de mest populära ämneskurserna och ett utbud under helger. Samarbetet med Sundbybergs stad fortsätter och stärker möjligheten för barn och ungdomar att delta i kulturskolan där det passar.

Statsbidrag har erhållits för att i samarbete med fritidsverksamheten utveckla elevplatser, i syfte att nå nya målgrupper som normalt inte söker sig till kulturskolans verksamhet.

Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att i samarbete med kultur- och fritidsnämnden fortsätta att utveckla Bergshamraskolan inklusive kulturskolan i Bergshamra.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget är slutfört. Under våren 2017 bedrevs ett projekt på Bergshamraskolan som syftade till att öka uppfyllelsen av kunskapskraven i svenska. Pedagogerna i årskurs 1-3 har kompetensutvecklats i metoden att skriva sig till lärande. Detta projekt fortsätter nu i den löpande verksamheten.

Högstadiet arbetar aktivt med digitala verktyg och alla elever har nu tillgång till en egen digital enhet. Meritvärdet har ökat från föregående år. Bergshamraskolan har genomgående goda resultat på skolenkäten, där elever, vårdnadshavare och personal tillfrågas om deras upplevelse av skolan.

Kultur- och fritidsförvaltningen har stöttat Bergshamraskolan i utvecklingen av skolbiblioteket och nyttjandet av det gemensamma bibliotekssystemet. Kulturskolan har under året utökat kursverksamheten i bild och film i Bergshamra. I samarbete med kulturskolan erbjuds även elevens val i film, teater och dans under höstterminen 2017.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder och bolag driva ett utvecklingsarbete för Överjärva Gård med dess byggnader och miljö.

🟡 Uppdraget pågår med avvikelser.

Arbetet med uppdraget har pågått under 2017 och fortsätter under 2018.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med byggnadsnämnden och tekniska nämnden genomföra en utredning av hur solnaborna kan utnyttja närheten till vattnet.

✔ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget är slutfört och utredningen redovisades i kommunstyrelsen och tekniska nämnden i december 2017 samt i byggnadsnämnden i januari 2018.

Solnabornas tillgänglighet till vattnet sker i hög utsträckning via promenadvägar och cykelvägar utmed vattnet. Det innebär att uppdraget har ett nära samband med uppdraget om spontanmotion inklusive utegym. Tekniska förvaltningen har därför genomfört en utredning som omfattar båda uppdragen. Utredningen har utförts av Iterio och redovisar förslag till åtgärder utmed vattnet, som ska underlätta tillgängligheten och förbättra förutsättningarna för vardagsmotion i form av promenader, jogging och/eller cykling. Det finns även ett förslag till utformning av ”standardutegym”, samt en plan över lämplig placering av utegym.

Kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder får i uppdrag att anordna en kommunal badplats i Solna med utgångspunkt i den utredning som gjorts under 2016.

✔ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget är slutfört. Med utgångspunkt i den utredning som redovisats under 2016 valdes under 2017 en plats för lokalisering av badet vid Huvudsta strand, invid Huvudsta bassängbad. Tekniska nämnden har påbörjat arbetet med att anlägga badet under hösten 2017.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med byggnadsnämnden ta fram en utvecklingsplan för Bagartorp och området kring Enköpingsvägen.

✔ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget är slutfört och utredningen redovisades till kommunstyrelsen i december och till byggnadsnämnden i januari. I utvecklingsplanen för Bagartorp och området kring Enköpingsvägen redovisas vilka utvecklingsmöjligheter som finns för ny bebyggelse i området efter förändringen av Enköpingsvägen. Kommunstyrelsen beslutade att ge stadsledningsförvaltningen i uppdrag att, i samverkan med miljö- och byggnadsförvaltningen, gå vidare med planeringsarbetet utifrån inriktningen i utvecklingsplanen.

Tekniska nämnden får i uppdrag att tillsammans med kultur- och fritidsnämnden och kommunstyrelsen förbättra förutsättningarna för vardagsmotion i Solna. I detta arbete ingår att ta fram en plan för utveckling av utegym.

✔ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget är slutfört och utredningen redovisades till kommunstyrelsen, tekniska nämnden och kultur- och fritidsnämnden i december.

Utredningen om att förbättra förutsättningarna för vardagsmotion har samordnats med utredningen om uppdraget om närheten till vattnet. Utredningen är utförd av Iterio och redovisar förslag till åtgärder utmed vattnet, som ska underlätta tillgängligheten och förbättra förutsättningarna för vardagsmotion i form av promenader, jogging och/eller cykling. Utredningen har också tagit fram en plan för utveckling av utegym som innehåller förslag på lämpliga platser för utegym och en princip för hur utegym bör utformas vad gäller redskap, storlek, yta och utformning, samt en kostnadsuppskattning på framtagna förslag.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att initiera en förutsättningslös utredning om Svedenreservoarens (Bergshamra vattentorns) framtida användningsområde och utvecklingspotential.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget är slutfört. Stadsledningsförvaltningen har gjort en förfrågan till Norrvatten om möjligheten att etablera bostäder i anslutning till Svedenreservoaren i Bergshamra. Norrvatten har utrett frågan och kommit fram till att deras tidigare ställningstagande om att inte tillåta etablering av bostäder i Svedenreservoaren ligger fast. Bakgrunden är att Sveden är klassat som skyddsobjekt och att tillföra ytterligare risker anses vara uteslutet.

Tekniska nämnden, barn- och utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att i samråd med trygghetsrådet ta fram en plan för säkra skolvägar samt för ökad trygghet och säkerhet i närmiljön vid Solnas skolor.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget är slutfört och redovisat till de tre nämnderna i december. Nämnderna har beslutat om plan för säkrare och tryggare skolvägar i Solna stad.

I stadens verksamhetsplan och budget för 2017 finns uppdraget att ta fram en plan för säkrare och tryggare skolvägar i Solna. Tekniska nämnden, barn- och utbildningsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden har haft uppdraget att i samråd med trygghetsrådet arbeta fram planen. Planen syftar till att ge inspiration och att redovisa konkreta åtgärder för hur staden bör arbeta långsiktigt med dessa frågor. Målet med arbetet utifrån planen är att höja trafiksäkerheten i den fysiska miljön vid stadens skolvägar och att öka den upplevda tryggheten i trafikmiljön.

Kommunstyrelsen genom trygghetsrådet har i uppdrag för 2016 att göra en trygghetsinventering i Solna. Med bl.a. denna trygghetsinventering som grund får tekniska nämnden i uppdrag att genomföra åtgärder i Solnas olika stadsdelar för att öka tryggheten och förbättra stadsmiljön.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget är slutfört. Solna stad genomförde en trygghetsinventering under 2016, som har legat till grund för planeringen av stadens trygghetsarbete under 2017. Inom de fokusområden som har pekats ut för respektive stadsdel i inventeringen har särskilda trygghetsinsatser genomförts. Tekniska nämndens arbete har redovisats till trygghetsrådet i april och till tekniska nämnden i september.

Kommunstyrelsen genom trygghetsrådet och socialnämnden får i uppdrag att utreda hur samarbetet med polismyndigheten kan förstärkas avseende stöd till brottsoffer.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget är slutfört och redovisades för trygghetsrådet i oktober och för kommunstyrelsen och socialnämnden i december.

Socialförvaltningen har i uppdraget kartlagt hur Solna stads stöd till brottsoffer ser ut idag. Stadens stöd till brottsoffer sker via socialnämnden. Socialförvaltningen handlägger ärenden, där det förekommer våld i nära relationer, och utreder behov av stöd och hjälp, gör bedömningar och fattar beslut enligt socialtjänstlagen. Förvaltningen erbjuder också genom ett antal samverkansorganisationer olika typer av stödinsatser för brottsoffer. Förvaltningarna kan konstatera att staden erbjuder en bred palett av stödinsatser till brottsoffer. Det är dock viktigt att säkerställa att informationen om stödinsatserna når fram till brottsoffren. I det sammanhanget har polisen en viktig roll.

Samverkan kring brott i nära relation och stöd till brottsutsatta är därför ett viktigt samverkansområde i den samverkansöverenskommelse som staden och polisen tecknade under 2017. I det löpande arbetet med detta samverkansområde i överenskommelsen har staden och polisen kommit överens om att polisen ska ge information om brottsofferjouren och de övriga stödformer som finns i sina kontakter med brottsoffer. Förvaltningarna föreslår dessutom att en särskild skriftlig information ska tas fram av staden och placeras hos polisen för att förstärka möjligheten för brottsoffer att hitta rätt stödinsatser.

Socialnämnden får i uppdrag att tillsammans med kommunstyrelsen utreda hur staden kan fungera som länk mellan frivilligorganisationer och volontärer (frivilligcenter).

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget är slutfört och redovisades i kommunstyrelsen och socialnämnden i december. Uppdraget har genomförts i samverkan med kultur- och fritidsförvaltningen, omvårdnadsförvaltningen och Volontärsbyrån. Det förslag som presenteras innebär att enkel och tillgänglig information om möjliga vägar till volontärsarbete och kontaktinformation till frivilligorganisationer ska finnas tillgänglig på stadens hemsida. Mot denna bakgrund fick stadsledningsförvaltningen i uppdrag att ta fram en samlingsida på stadens webbplats, med information om möjliga vägar till volontärsarbetet med kontaktinformation till frivilligorganisationer.

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att se över regelverket för bidragsgivning till kultur- och idrottsföreningar samt tillträdet till idrottsanläggningar och övriga lokaler med hänsyn till stadens förväntan på att stödja demokratiska principer, respektera mänskliga rättigheter och motverka extremism.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget är slutfört och redovisat till kultur- och fritidsnämnden i november. Nämnden beslutade om förändringar i regelverket för verksamhetsbidrag samt för bokning av lokaler och tidfördelning på idrottsanläggningar. Översynen av regelverk för bidragsgivning och tillträde till anläggningar har genomförts genom särskild utredningsresurs, omvärldsorientering och regionalt samarbete. Förändringarna träder i kraft omgående, vad gäller regelverket och stadens förväntan på att föreningar och organisationer som får bidrag och tillträde till lokaler och anläggningar stödjer demokratiska principer, respekterar mänskliga rättigheter och motverkar våldsbejakande extremism.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda en överdäckning av Bergshamravägen inklusive möjliga finansieringslösningar.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget är slutfört och utredningen redovisades i kommunstyrelsen i november. Utredningen konstaterar bl.a. att det finns anledning att utreda alternativ som går att genomföra på kort sikt för att minska Bergshamravägens buller- och luftpåverkan. På längre sikt bör bl.a. staden följa det arbete som Danderyd bedriver för att tunnelförlägga delar av E18. Kommunstyrelsen beslutade att arbeta vidare i enlighet med de förslag som stadsledningsförvaltningen redovisat i ärendet.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda trygghetsboende i Bergshamra samt att utreda ett seniorboende/boende för äldre i Bergshamra.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget är slutfört och utredningen redovisades i kommunstyrelsen i december.

Under 2017 har byggnadsnämnden fortsatt planarbetet för ett nytt trygghetsboende i Bergshamra. Därutöver har stadsledningsförvaltningen utrett förutsättningarna för etablering av ett seniorboende/boende för äldre i Bergshamra. Magnolia Bostad, som äger fastigheten Skogskarlen 3 i sydvästra Bergshamra, har visat intresse för att omvandla fastigheten till ett seniorboende med cirka 100 lägenheter. Stadsledningsförvaltningen anser att fastigheten Skogskarlen 3 har ett attraktivt läge i Bergshamra, som skulle passa bra för seniorboende. Förvaltningen avser att återkomma till kommunstyrelsen med ett förslag till principöverenskommelse med Magnolia Bostad och planuppdrag till byggnadsnämnden under våren 2018.

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att utveckla idrotts- och kulturutbudet i Bergshamra.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget är slutfört och redovisat till kultur- och fritidsnämnden. Den 1 januari återtog staden driften av Bergshamra IP och införde i och med detta digital bokning samt utökad uthyrning av tennisbanorna. Flera års investeringar i kylsystemet resulterade i en fullt genomförbar issäsong. Föreningslivet i Bergshamra har utvecklats med såväl fler utövare som nya sporter. Det utökade öppethållandet av Svedenbadet för att förlänga

badsäsongen har permanentats och simskola har fortsatt erbjudits.

Nämnden har bekostat ett platsspecifikt konstverk i Bergshamraskolans aula, samt genomfört konstprojekt inom ramen för Skapande skola. Solna kulturskola har utökat sitt kursutbud i stadsdelen. Aulan har efter upprustningen återigen kunnat nyttjas för scenkonstprogram i nämndens kulturutbud för förskola och skola.

Bergshamraskolans aula har nyttjats för ett flertal kulturprogram inkl. teaterföreställningar för allmänhet och skola.

Planering är genomförd för ”Tivolipromenaden” – ett öppet familjeprogram som lanseras under hösten. Samarbete med tekniska nämnden har skett kring utredning om upplevelsen av Tivoli som besöks-, kultur- och närmiljö.

Nämnden har beviljat kulturstöd till Bergshamra bibliotekets vänner, Bergshamra för alla, Vänföreningen Stocksundstorps kulturgård samt e-sportförbundet Sverok för läs- och skrivfrämjande projekt på biblioteket. Sammanslaget motsvarar kulturstödet till föreningar i Bergshamra ca 40 procent av kulturstödsbudgeten.

Biblioteksverksamheten har stöttat Bergshamraskolan i utvecklingen av skolbiblioteket och nyttjandet av det gemensamma bibliotekssystemet. Dessutom har biblioteket utökat sin programverksamhet för barn och unga på lördagar och skolloven samt även prövat särskilt riktade program för unga med t.ex. besök från youtube-profiler. Den uppsökande aktiviteten ”Sommarbiblioteket” fanns under två sommarveckor vid Svedenbadet och parkerna i Bergshamra.

Finansiella mål

Kommunfullmäktige har i stadens verksamhetsplan och budget för 2017 beslutat om finansiella mål. De finansiella målen följs upp i delårsrapporter samt i årsredovisningen.

I en sammanvägd bedömning bedöms måluppfyllelsen enligt följande skala:

- Målet uppfylls i år.
- Målet uppfylls till stor del i år.
- Målet uppfylls delvis i år.
- Målet uppfylls inte i år.

Bedömningen är att alla finansiella mål är uppfyllda under året.

Finansiella mål

- Solnas kommunala skattesats ska bibehållas på nuvarande nivå. (År 2016: 17,12 per skattekrone)
 - Solna stads resultat enligt balanskravet ska år 2017 minst uppgå till 85 mkr. (År 2016: budgeterat resultat 70 mkr)
 - Solna stads nettoinvesteringar ska inte överstiga 1 100 mkr över en rullande femårsperiod. (År 2016: 850 mkr under en rullande femårsperiod)
-

Solnas kommunala skattesats ska bibehållas på nuvarande nivå. (År 2016: 17,12 per skattekrone)

- Målet uppfylls i år.

Det finansiella målet bedöms uppfyllt under år 2017, då kommunfullmäktige beslutade i november 2017 att bibehålla skattesatsen på 17,12 för år 2018. Solna har haft oförändrad skattesats sedan 2008. Genomsnittet i Stockholms län är 19,05.

Finansiella målet bedöms kunna uppfyllas även framgent, eftersom det finns en fortsatt god balans mellan utvecklingen av stadens intäkter och kostnader. En förutsättning för att behålla Solnas låga skattesats, är att intäkterna utvecklas i minst samma takt som kostnaderna. Solna har de senaste fem åren lyckats upprätthålla en hållbar utveckling, vilket fortsätter under år 2017.

Solna stads resultat enligt balanskravet ska år 2017 minst uppgå till 85 mkr. (År 2016: budgeterat resultat 70 mkr)

● Målet uppfylls i år.

Det finansiella målet bedöms uppfyllt under år 2017, eftersom årets resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl uppgår till 310,9 mkr, vilket är 225,9 mkr högre än budget. Budgeterat resultat är 85,0 mkr och förra årets utfall var 188,1 mkr.

För att leva upp till kravet på en god ekonomisk hushållning måste resultatet över tiden ligga på en nivå som realt sett konsoliderar ekonomin. Reinvesteringar bör på lång sikt kunna göras utan finansiering med nya lån. Resultatnivån för att uppnå en god ekonomi i en enskild kommun varierar beroende på kommunens befolkningsutveckling, behovet av investeringar etc. Resultatet för 2017 ligger på en nivå som realt konsoliderar ekonomin.

Solna stads nettoinvesteringar ska inte överstiga 1 100 mkr över en rullande femårsperiod. (År 2016: 850 mkr under en rullande femårsperiod)

● Målet uppfylls i år.

Det finansiella målet bedöms uppfyllt under år 2017, då utfallet för nettoinvesteringar är under det finansiella målet om 1 100 mkr över en rullande femårsperiod. Målet var ursprungligen 950 mkr i budget 2017, men ändrades till 1 100 mkr av kommunfullmäktige i januari 2017 i samband med beslutet om tillfälliga bostäder. Det finansiella målet är uppfyllt för perioden 2013 - 2017 med ett utfall på 1 051,0 mkr (år 2012 - 2016: 793,9 mkr).

Vid avstämning mot det femåriga målet ingår inte investeringsutgifter för en ny skola (Ulriksdalsskolan under perioden 2012 - 2014), då omfattande investeringar i samband med exploatering av utbyggnadsområden ingår i budget, men exkluderas vid avstämning mot detta finansiella mål.

God ekonomisk hushållning

Bedömningen är att alla tre finansiella mål är uppfyllda under år 2017. För att leva upp till kravet på en god ekonomisk hushållning måste resultatet över tiden ligga på en nivå som realt sett konsoliderar ekonomin. Reinvesteringar bör på lång sikt kunna göras utan finansiering med nya lån.

Resultatnivån för att uppnå en god ekonomi i en enskild kommun varierar beroende på kommunens befolkningsutveckling, behovet av investeringar etc. Resultatet för 2017 ligger på en nivå som realt konsoliderar ekonomin.

Sammantaget innebär detta att staden år 2017 uppfyller lagkravet om god ekonomisk hushållning samt att staden uppfyller de finansiella målen. Alla övergripande målen bedöms uppfyllda i likhet med merparten av nämndmålen och uppdragen.

Ekonomisk analys av utfall

Övergripande om periodens resultat

Årets resultat är negativt med 371,3 mkr, vilket är ett underskott mot budget på 456,3 mkr. Förra året var resultatet negativt med 92,9 mkr.

Resultatförändringen mellan åren förklaras främst av att åtagandet att medfinansiera en utbyggnad av en tunnelbanestation i Hagalund belastar periodens resultat med 647,2 mkr. Förra årets resultat påverkades negativt av nedskrivningen med 488,9 mkr i samband med överlåtelsen av Arenabolaget i Solna KB och Sweden Arena management KB.

Intentionen är att stadens åtaganden för tunnelbaneutbyggnaden ska medfinansieras genom exploateringsverksamhet och bidrag från externa intressenter. Nettoeffekten för stadens resultat förväntas klargöras successivt under kommande år. Kostnader och intäkter för tunnelbaneåtagandet redovisas som extraordinära kostnader och extraordinära intäkter.

Skatter, generella statsbidrag och utjämning redovisar ett positivt budgetöverskott på 104,6 mkr medan finansnettot uppvisar ett negativt budgetunderskott med 9,5 mkr. Nämndernas verksamhet uppvisar ett överskott mot budget.

De jämförelsestörande intäkterna uppgår till 100,4 mkr och avser intäkter från försäljning av tomträtter och exploateringsmark. Motsvarande period 2016 uppgick de jämförelsestörande intäkterna till 11,5 mkr från försäljning av tomträtter och exploateringsmark.

De jämförelsestörande kostnaderna uppgår till 13,0 mkr. Jämfört med 2016 är det en minskning med 9,4 mkr. Kostnaderna avser främst poster som tidigare reserverats i eget kapital i form av omstrukturering 11,1 mkr, kostnader för stadens utbyggnad 1,3 mkr samt strukturella utvecklingsinsatser av stadens verksamheter 0,6 mkr.

Resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl

Årets resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl uppgår till 310,9 mkr, vilket är 225,9 mkr högre än budget. Det innebär att staden har uppfyllt lagens krav på balans i ekonomin.

Ett uppfyllande av balanskravet inklusive de synnerliga skälen, är en grundförutsättning för en långsiktigt hållbar finansiell utveckling och ett instrument för att förhindra negativ utveckling av kommunens ekonomi.

Vid avstämning mot balanskravet inklusive de synnerliga skälen, ska inte kostnader som tidigare reserverats i eget kapital (33,0 mkr), orealiserade förändringar i värdepappersportföljen eller andra synnerliga skäl (åtagande att medfinansiera tunnelbaneutbyggnad 649,2 mkr) beaktas.

De extraordinära posterna för medfinansiering av tunnelbanan (649,2 mkr) är en förpliktelse i ett större infrastrukturellt sammanhang. Det är en unik händelse som på lång sikt tillgodoser kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning genom att möjliggöra för kommunen att bli en attraktiv kommun att bo och verka i.

Enligt god redovisningssed ska värdepapper och fonder i stadens medelsförvaltning värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet på balansdagen. Per den sista december 2017 är marknadsvärdet på stadens samlade värdepappersportfölj 1 958,5 mkr, vilket är 140,9 mkr högre än anskaffningsvärdet. Värdepappersportföljen är värderad till anskaffningsvärdet.

Balanskravsjustering och synnerliga skäl, 2015 – 2017, mkr

	2017	2016	2015
Årets resultat före extraordinära poster	277,9	-154,2	69,6
Extraordinära intäkter	5	61,3	
Extraordinära kostnader	-654,2		
Årets resultat	-371,3	-92,9	69,6
Avgår realisationsvinster			
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-371,3	-92,9	69,6
Reserverat eget kapital, synnerliga skäl	33,0	342,3	41,1
Tunnelbaneåtaganden, synnerliga skäl	649,2	-61,3	
Årets resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl	310,9	188,1	110,7

Ann: Resultaträkningen 2016 är korrigerad. Jämförelsestörande intäkter med 61,3 mkr har omklassificerats till extraordinära intäkter, då staden redovisar medfinansiering av tunnelbaneåtagande som extraordinära intäkter och kostnader. Korrigeringen har påverkat resultatnivåerna: "årets resultat före extraordinära poster" och "årets resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl".

Reservering för strukturåtgärder

Förutsättningen för att utnyttja medel till strukturåtgärder är att kravet på en god ekonomi uppfylls. De omstruktureringsåtgärder som beslutas ska leda till en sänkt kostnadsnivå på sikt. Exempel på kostnader som brukar kunna anses som omstruktureringskostnader är förutom avgångsvederlag och avtalspensioner även tomställda lokaler, återställningskostnader för lokaler, nedskrivning av bokfört värde då fastigheten inte längre har något värde för verksamheten samt eventuellt andra kostnader som saknar samband med den löpande verksamheten eller annan fortsatt verksamhet.

I reserverat eget kapital finns medel för att täcka framtida pensionskostnader, beslutade strukturuomvandlingsinsatser som leder till en sänkt kostnadsnivå samt övriga strukturella utvecklingsinsatser. Kostnader för strukturuomvandling, strukturella utvecklingsinsatser och kostnader för stadens utbyggnad har inte budgeterats utan redovisas som en jämförelsestörande kostnad att täckas av reserveringarna. Under 2017 användes 43,0 mkr av tidigare reserverat eget kapital för omstrukturering (11,1 mkr), pensioner (20,0 mkr), strukturella utvecklingsinsatser av stadens verksamheter (0,6 mkr) och kostnader för stadens utbyggnad (1,3 mkr).

Pensioner

Den del av pensionskostnaderna som enligt beslut i budgeten ska täckas av reserveringar i eget kapital uppgår under 2017 till 20,0 mkr. Solna har under åren med stora positiva resultat reserverat en del av överskottet för att täcka framtida pensionskostnader. Åren 2005 – 2008 har totalt 330,7 mkr reserverats. Av reserveringen återstår 175,1 mkr.

Omstrukturering

Kostnader för omstrukturering och avveckling som avser avgångsvederlag och särskild avtalspension uppgår under 2017 till 11,1 mkr. Solna stad strävar efter att agera ansvarsfullt som arbetsgivare vid alla anpassningar och naturliga avgångar är det önskvärda alternativet. I de fall naturlig avgång inte är möjlig kan staden bevilja avgångsvederlag eller särskild avtalspension.

Kommunfullmäktige har i boksluten för åren 2005 – 2007, 2009, 2013 – 2014 beslutat att del av resultatet som översteg stadens resultatmål, totalt 229,0 mkr, skulle reserveras för att möta framtida kostnader för omstrukturering. Strukturåtgärderna ska på sikt leda till en sänkt kostnadsnivå för staden och tjänster, som blir vakanta på grund av omstrukturering, får inte återbesättas. Inte heller får personer som fått avgångsvederlag återanställas utan särskild prövning. Under 2017 har 8,4 mkr använts till avgångsvederlag och 2,8 mkr till särskild avtalspension.

Strukturuomvandlingen under 2017 har berört sju förvaltningar. Hittills har 211,8 mkr av reserveringen utnyttjats.

Kostnader för omstrukturering, 2015 – 2017, mkr

	2017	2016	2015
Avgångsvederlag	8,4	5,4	4,6
Avtalspension	2,8	0,8	5,2
Totalt	11,1	6,2	9,8

Strukturella utvecklingsinsatser, stadens utbyggnad

I årsboksluten för åren 2011 – 2013 samt 2015 – 2016 reserverades totalt 485,0 mkr för strukturella utvecklingsinsatser för stadens framtida utveckling och utbyggnad. Det omfattar bl.a. stadens infrastrukturella åtaganden i stadsdelen Arenastaden och för tunnelbaneutbyggnaden. Under 2017 har 1,3 mkr tagits i anspråk, varav 1,2 mkr avser kostnader för att medfinansiera lokaliseringsutredning för ny tunnelbanestation i Hagalunds industriområde. Av reserveringen återstår 140,2 mkr.

Strukturella utvecklingsinsatser

I årsbokslutet för år 2016 reserverades totalt 30,0 mkr för att täcka kostnader för ett antal strukturella utvecklingsinsatser av stadens verksamheter. Av dessa medel har 0,6 mkr tagits i anspråk under 2017 för satsningen medarbetarskap i partnerskap. Av reserveringen återstår 29,4 mkr.

Reservering utifrån årets resultat

Om det finns synnerliga skäl kan kommunfullmäktige besluta att göra reserveringar i eget kapital för att möta framtida intäktsminskningar eller kostnadsökningar. I enlighet med de förutsättningar som framgår av stadens verksamhetsplan och budget kan reservering göras i eget kapital.

Av årets resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl som överstiger resultatmålet föreslås 50,0 mkr reserveras för att täcka framtida kostnadsökningar till följd av omstruktureringar. Totalt med återstående medel från tidigare reserveringar finns därmed 67,2 mkr för omstrukturering.

Från tidigare års reserveringar återstår även 175,1 mkr för pensioner, 140,2 mkr för strukturella utvecklingsinsatser inom stadens utbyggnad, 29,4 mkr för strukturella utvecklingsinsatser samt 2,9 mkr för medfinansiering av infrastrukturella investeringar.

Jämförelsestörande och extraordinära poster

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande intäkter uppgår till 100,4 mkr år 2017 jämfört med 11,5 mkr år 2016. Intäkterna avser försäljning av exploateringsmark gällande främst fastigheterna Sadelplatsen, Startboxen, Palsternackan 2 samt Charlottenburg.

Jämförelsestörande kostnader uppgår till 13,0 mkr år 2017 jämfört med 22,4 mkr år 2016. Kostnaderna avser

strukturomvandlingskostnader och strukturella utvecklingsinsatser.

Extraordinära poster

Årets extraordinära kostnader uppgår till 654,2 mkr, där åtagandet att medfinansiera en utbyggnad av tunnelbanestation i Hagalund enligt avtal Sverigeförhandlingen belastar resultatet med 647,2 mkr. Det nominella beloppet är 650,0 mkr och 2,8 mkr togs kostnadsmissigt som en del av lokaliseringsutredningen innan avtalet om Sverigeförhandlingen undertecknats. 6,8 mkr avser fördyring inom ram gällande medfinansiering av tunnelbanan enligt Stockholmsförhandlingen.

Den extraordinära kostnaden att medfinansiera tunnelbanan (654,2 mkr) är en förpliktelse i ett större infrastrukturellt sammanhang. Det är en unik händelse som på lång sikt tillgodoser kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning genom att möjliggöra för kommunen att bli en attraktiv kommun att bo och verka i. Överenskommelsen om stationen i Hagalund är beslutat av Solna stad och av Stockholms läns landsting. Den tredje parten, staten, kommer formellt besluta om överenskommelsen under 2018.

Extraordinära intäkter om 5,0 mkr består av träffade avtal gällande bidrag till medfinansiering till tunnelbanan med fastighetsägarna till fastigheterna Motorn 10 samt Signalen 3.

Nedanstående tabell visar de nominella beloppen avseende tunnelbaneavtal Stockholmsförhandlingen och Sverigeförhandlingen och tillhörande avtal om bidrag till medfinansiering.

Avtal tunnelbaneutbyggnad, 2014 - 2017, mkr

Nominella priser, januari 2016	2014	2015	2016	2017
Avtal Stockholmsförhandlingen	-600,0			
- Fördyring inom kostnadstak (upp till 68 mkr)				-6,8
- Bidrag medfinansiering	400,0		61,3	5,0
Avtal Sverigeförhandlingen				-650,0

Anm: Av avtalade 650,0 mkr är 2,8 mkr utförda som en del av lokaliseringsutredningen inför avtalet i Sverigeförhandlingen.

Totalt nominellt åtagande för Stockholmsförhandlingen uppgår till 606,8 mkr. År 2016 utbetalades nominellt 20 mkr och 2017 utbetalades 61,5 mkr enligt gällande betalplan. Kvarvarande åtagande per 2017-12-31 uppgår nominellt till 525,3 mkr.

Totalt nominellt åtagande för Sverigeförhandlingen uppgår till 650,0 mkr. År 2017 utbetalades nominellt 40 mkr enligt gällande betalplan. Kvarvarande åtagande per 2017-12-31 uppgår nominellt till 610,0 mkr.

Kvarvarande åtagande för Stockholmsförhandlingen och Sverigeförhandlingen om sammantaget 1 135,3 mkr har räknats upp till KPI per december 2017 och tillsammans med åtagande för slutlig KPI-justering avseende betalningarna 2017 uppgår åtaganden till 44,9 mkr avseende indexuppräknings. Totala återstående åtagande för avtalen Stockholmsförhandlingen och Sverigeförhandlingen uppgår per 2017-12-31 till 1 180,2 mkr och av detta är 208,0 mkr en kort skuld och 972,2 mkr är ett långt åtagande.

Årets totala kostnader för KPI-indexering i tunnelbaneavtalen, 34,3 mkr, har belastat finansnettot. Kostnader för indexering åren 2015 - 2016 uppgick till sammantaget 12,5 mkr.

De totala bidragen till medfinansiering uppgår till nominellt 466,3 mkr. Under 2016 inkom 45,0 mkr och återstående bidrag är 421,3 mkr, varav 91,3 mkr väntas inkomma under 2018 och är bokade som en kort fordran i balansräkningen. En uppräknings av återstående bidrag till medfinansiering till KPI per december 2017 har ökat fordringarna med 2,9 mkr, som redovisas som en finansiell intäkt 2017.

Ytterligare fyra principöverenskommelser gällande bidrag till medfinansiering av tunnelbanan har träffats, men dessa bidrag är villkorade av att exploateringsavtal tecknas.

Skatteintäkter och utjämning

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ökar med 152,1 mkr (5,4 %) jämfört med föregående år och uppgår till 2 951,4 mkr. Under 2016 var motsvarande förändring 150,8 mkr (5,7 %). Den positiva avvikelsen 2017 beror på att skatteintäkterna ökar med 195,1 mkr (5,8 %). Bidragande orsak till detta är att sysselsättningen och skatteunderlaget har fortsatt att växa i relativt snabb takt. Därtill kommer befolkningstillväxten i Solna.

Skillnaden mellan uppbokad skatt för 2016 och slutlig skatt uppgår till 4,1 mkr och påverkar resultatet positivt. De preliminära skatteintäkterna för 2017 är enligt SKL:s prognos för höga och en negativ slutavräkning för årets skatteintäkter har bokförts med 15,9 mkr. Slutlig avräkning sker i januari 2019.

Nettokostnaderna för generella statsbidrag och utjämning ökar med 43,0 mkr (7,5 %) till 611,9 mkr. Kostnaderna för avgifterna ökar sammantaget med 35,8 mkr och uppgår till 737,8 mkr. Avgiften till kostnadsutjämningen ökar med 33,5 mkr. Bidragande orsaker till detta är befolkningsökningen och förändring i befolkningsstrukturen jämfört med riket. Kostnaden för avgiften till LSS utjämningen ökar med 11,5 mkr, vilket i huvudsak beror på ökning av antalet invånare. Däremot minskar avgiften till inkomstutjämningen med 7,4 mkr. Nivån på avgiften har bl.a. påverkats positivt av befolkningsökningen. Regleringsavgiften minskar med 1,8 mkr.

Bidragsintäkterna minskar med 7,2 mkr till 126,0 mkr. Den negativa förändringen beror på nedtrappning av det införandebidrag som tillkom i samband med förra årets förändring inom inkomstutjämningen.

Bidragsminskningen uppgår till 17,8 mkr. Intäkterna från fastighetsavgiften ökar däremot med 2,5 mkr och de generella statsbidragen med 8,1 mkr. Under året ansökte staden om och beviljades ett särskilt statsbidrag, s.k. byggbonus, på 18,5 mkr. Bidraget ska stimulera till ökat bostadsbyggande framför allt i kommuner som tar emot nyanlända. Statsbidraget avseende stöd med anledning av flyktingsituationen, de s.k. välfärdsmiljarderna, är 11,6 mkr lägre än föregående år. Det beror på att del av bidraget fr.o.m. i år ingår i regleringsposten i den kommunalekonomiska utjämningen.

Finansiella intäkter och kostnader

De finansiella intäkterna uppgår till 71,7 mkr, jämfört med 225,3 mkr år 2016. I medelsförvaltningen, dvs. långsiktig kapitalförvaltning samt likviditetsförvaltning, har ett resultat på 54,0 mkr realiserats under året. Det realiserade resultatet i medelsförvaltningen består av räntor, utdelningar, realisationsvinster/förluster, som uppstår vid omsättningen av värdepapper i ränteförvaltningen och aktieförvaltningen samt fondrabatter. Under 2017 uppgick realisationsvinsterna till 14,5 mkr, jämfört med 164,3 mkr år 2016.

Optionsintäkter om 5,0 mkr har erhållits från Fortum Värme för köpoption avseende stadens aktier i Norrenergi AB, samma belopp som för 2016. Borgensavgifterna på 4,1 mkr är 1,1 mkr lägre än föregående år. Intäkt hänförlig till indexuppräknig av bidrag till stadens medfinansiering av tunnelbanan uppgår till 2,9 mkr. Utdelning har erhållits från Kommuninvest ekonomisk förening med 2,3 mkr, motsvarande siffra för 2016 var 2,1 mkr.

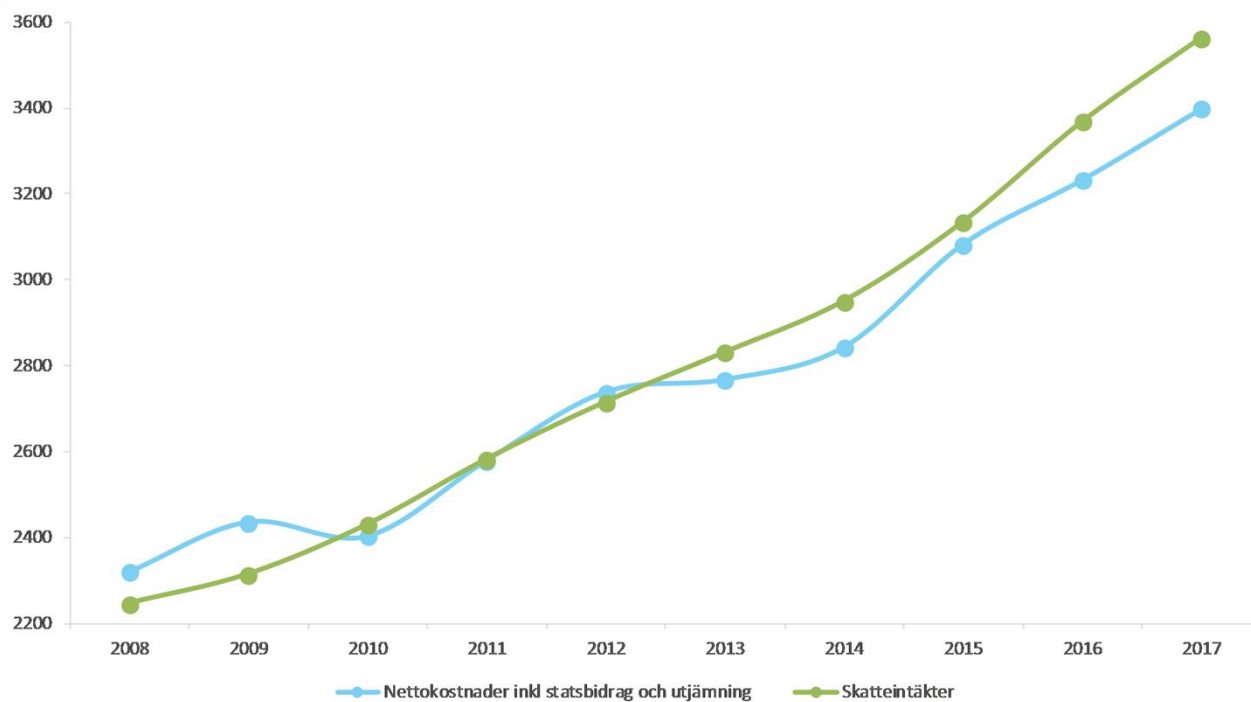
Ränteintäkterna har minskat till 5,7 mkr från 6,1 mkr 2016. Det låga ränteläget har resulterat i att ränteintäkterna i kapitalförvaltningen minskar till 5,3 mkr från 5,9 mkr 2016. Under 2017 har ingen koncernintern utlåning förekommit annat än avtalad checkkredit för Råsunda Förstads AB.

De finansiella kostnaderna på 45,7 mkr, vilket är 32,7 mkr högre än föregående år. År 2017 ingår en finansiell kostnad på 34,3 mkr hänförlig till indexuppräknig av stadens medfinansiering av tunnelbanan till Arenastaden och Hagalund, motsvarade siffra var 8,2 mkr för 2016. Av de finansiella kostnaderna utgörs 2,5 mkr av förluster som uppstått vid omsättningen av värdepapper i medelsförvaltningen, där motsvarande siffra var 2,1 mkr 2016. Den finansiella kostnaden för stadens pensionsavsättning är 6,8 mkr, vilket är 5,0 mkr högre än föregående år.

Kostnader och intäkter

Verksamhetens nettokostnader (exklusive jämförelsestörande poster och nedskrivningar) samt generella statsbidrag och utjämning ökar med 165,6 mkr, dvs. 5,1 procent jämfört med föregående år (4,9 % år 2016). Nettokostnaderna ökar bl.a. av att verksamhetens intäkter minskar med 60,2 mkr (6,3 %). Orsaken till detta är att utfallet för erhållna bidrag är betydligt lägre än föregående år. Verksamhetens kostnader ökar med 42,6 mkr (1,2 %). Ökningen har hållits tillbaka genom att utfallen för främst köp av huvudverksamhet och lämnade bidrag minskar jämfört med föregående år. Avskrivningarna ökar med 19,9 mkr (20,2 %) som en följd av den höga investeringsvolymen. Nettokostnaderna för generella statsbidrag och utjämning ökar sammantaget med 43,0 mkr (7,5 %).

Nettokostnader och finansnetto i förhållande till skatteintäkter, 2008 – 2017, mkr

Under den senaste 10-årsperioden har skatteintäkterna i växande grad varit högre än nettokostnaderna samt generella statsbidrag och utjämning. Skatteintäkterna har därmed kunnat finansiera den löpande verksamheten samtliga år sedan 2010, förutom för 2012.

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens externa kostnader, 2016 – 2017, procent

	2017	2016
Personal	37,3	35,8
Lämnade bidrag	2,2	2,6
Köp av huvudverksamhet	45,4	46,7
Konsulttjänster/inhyrd personal	1,9	2,0
Lokal och markhyror	2,9	2,7
Övriga verksamhetskostnader	10,3	10,1
Totalt	100,0	100,0

Verksamhetens externa kostnader uppgår till 3 562,8 mkr. Av årets utfall avser 45,4 procent köp av huvudverksamhet, dvs. sådan verksamhet som staden har ett huvudansvar för att den erbjuds kommuninvånarna. Andelen minskar med 1,3 procentenheter jämfört med föregående år. Personalkostnadernas andel av de totala kostnaderna ökar däremot med 1,5 procentenheter till 37,3 procent. Andelen köp av konsulttjänster och inhyrd personal minskar marginellt med 0,1 procentenheter till 1,9 procent. Lämnade bidrag, lokal- och markhyror samt övriga verksamhetskostnader står för resterande 15,4 procent av kostnaderna.

Verksamhetens externa kostnader ökar med 42,6 mkr (1,2 %) jämfört med föregående år. Den förhållandevis låga ökningen beror på att kostnader för köp av huvudverksamhet, lämnade bidrag samt konsulttjänster och inhyrd personal minskar med sammantaget 44,8 mkr.

Verksamhetens externa kostnader, 2016 – 2017, mkr

Mkr	2017	2016	Förändring	Förändring %
Personal	1 330,7	1 261,2	69,4	5,5
Lämnade bidrag	79,8	91,5	-11,6	-12,7
Köp av huvudverksamhet	1 615,8	1 644,1	-28,4	-1,7
Konsulttjänster/ inhyrd personal	66,5	71,3	-4,8	-6,7
Lokal- och markhyror	104,5	95,0	9,4	9,9
Övriga verksamhetskostnader	365,6	357,1	8,5	2,4
Totalt	3 562,8	3 520,3	42,6	1,2

Personalkostnaderna ökar däremot med 69,4 mkr (5,5 %) till 1 330,7 mkr. Kostnaderna för konsulttjänster och inhyrd personal minskar med 4,8 mkr (6,7 %) och uppgår till 66,5 mkr. Avvikelsen beror på lägre kostnader för inhyrd personal, framför allt pedagogisk personal. Kostnaderna för lämnade bidrag minskar med 11,6 mkr (12,7 %) och uppgår till 79,8 mkr. Det är främst kostnader för driftbidrag, bostadsanpassningsbidrag och bidrag till annat boende som minskar. Utfallet för dessa bidrag är sammantaget 10,4 mkr lägre än föregående år.

Bidragande orsaker till att kostnaderna för driftbidrag minskar är förändringar i avtalen med baden, att Bergshamra idrottsplats inte längre drivs av extern utförare utan i egen regi och att driftbidragen för att öka bemanningen inom äldreomsorgen minskar.

Lokal- och markhyror ökar med 9,4 mkr (9,9 %) till 104,5 mkr. Av ökningen beror 8,6 mkr på ökade kostnader för lokalhyror, som en följd av inhyrning av nya lokalytor, hyreshöjningar på grund av ombyggnationer av lokaler och höjningar enligt avtal.

Övriga verksamhetskostnader ökar med 8,5 mkr (2,4 %) till 365,6 mkr. Större ökning avser bl.a. kostnader för IT-drift som ökar med 11,5 mkr (43,9 %) på grund av den ökade digitaliseringen. Merparten av ökningen är hänförlig till verksamheter inom barn- och utbildningsnämnden. Kostnaderna för el ökar med 3,1 mkr (11,9 %). Orsakerna till detta är bl.a. ökade avgifter för elnät samt högre elmarknadspriser. Även en viss ökad elförbrukning ligger bakom kostnadsökningen. Kostnaderna för utbildning minskar däremot med 6,1 mkr, vilket till övervägande delen beror på neddragning av utbildningsinsatser inom omvårdnadsnämndens verksamhetsområde, då de statliga stimulansmedlen till främst omvårdnadslyftet och värdegrundsarbete har utgått.

Personalkostnader exkl. omstruktureringskostnader, 2013 – 2017, mkr

	2017	2016
Lönekostnader och arbetsgivaravgifter	1 186,8	1 129,1
Pensionskostnader	143,3	131,5
varav reserverat i eget kapital	20,0	20,0
Avtalsförsäkringar	0,7	0,6
Totalt	1 330,7	1 261,2

Lönekostnader inklusive de lagstadgade arbetsgivaravgifterna uppgår till 1 186,8 mkr. I lönekostnaderna ingår även kostnader för semesterlön, sjuklön och andra ersättningar. Lönekostnaderna ökar med 5,1 procent jämfört med 2016. Ökningen beror främst på den årliga löneöversynen och personalomsättningskostnader, dvs. nivåjusteringar i samband med nyanställningar. Kostnaderna för pensioner uppgår till 143,3 mkr, vilket innebär en ökning med 11,8 mkr jämfört med föregående år. Ökningen beror främst på förändringen av pensionsavsättning och att pensionsutbetalningar samt den avgiftsbestämda ålderspensionen ökar. Kostnaderna för avtalsförsäkringar ökar med 0,1 mkr.

Köp av huvudverksamhet

Kostnaderna för köp av huvudverksamhet är 28,4 mkr (1,7 %) lägre än föregående år och uppgår till 1 615,8 mkr. Orsaken till detta är främst att dessa kostnader minskar med 89,2 mkr (38,2 %) inom socialnämndens verksamhetsområde. Det beror huvudsakligen på att behovet av boendeplatser för ensamkommande flyktingbarn var mindre än föregående år.

Inom kultur- och fritidsnämnden minskar kostnaderna med 2,2 mkr (31,1 %), som en följd av förändringar i avtalen med baden. Däremot ökar kostnaderna för övriga nämnder som köper huvudverksamhet. Ökningen för barn- och utbildningsnämnden uppgår till 40,8 mkr (7,2 %), som en följd av fler köpta platser för barn och elever i förskola och skola. Inom omvårdnadsnämnden ökar kostnaderna med 10,3 mkr (1,6 %), som en följd av indexuppräknings- och volymökningar. Ökningen har hållits tillbaka, då kostnaderna minskat för hemtjänsten på

grund av färre kunder. Inom tekniska nämndens skattefinansierade verksamhet ökar de externa kostnaderna för köp av huvudverksamhet med 7,1 mkr (11,8 %). Kostnaderna ökar bl.a. för parkeringsövervakning på grund av en mer omfattande grundbeställning och att flera stora evenemang genomförts under året. Ökningen inom kompetensnämndens ansvarsområde uppgår till 2,7 mkr (8,0 %) och beror främst på ökade kostnader inom etableringsuppdraget för praktiskt stöd i samband med bosättning. För kommunstyrelsen och tekniska nämndens affärsdrivande verksamhet ökar kostnaderna sammantaget med 2,1 mkr.

Köp av huvudverksamhet, 2016 – 2017, mkr och procent

	2017	2016	Förändring	Förändring %
Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen	31,9	31,0	0,9	2,8
Revisionen	0	0	-	-
Byggnadsnämnden	0	0	-	-
Tekniska nämnden	66,7	59,7	7,1	11,8
Affärsverksamheten	50,8	49,6	1,2	2,5
Kultur- och fritidsnämnden	4,8	6,9	-2,2	-31,1
Barn- och utbildningsnämnden	606,0	565,2	40,8	7,2
Kompetensnämnden	36,3	33,6	2,7	8,0
Socialnämnden	144,6	233,8	-89,2	-38,2
Familjerättsnämnden	0	0	-	-
Omvårdnadsnämnden	674,7	664,4	10,3	1,6
Miljö- och hälsoskydds-nämnden	0	0	-	-
Totalt	1 615,8	1 644,1	-28,4	-1,7

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens externa intäkter, 2016 – 2017, procent

	2017	2016
Försäljningsmedel	2,9	2,6
Taxor och avgifter	33,5	28,8
Hyror och arrenden	13,5	11,2
Erhållna bidrag	39,3	47,7
Försäljning av verksamhet	10,8	9,8
Totalt	100,0	100,0

Verksamhetens externa intäkter uppgår till 894,1 mkr. De täcker 25,1 procent av de externa kostnaderna, vilket innebär en minskning med 2,0 procentenheter jämfört med föregående år. Av årets utfall avser 39,3 procent erhållna bidrag. Andelen minskar med 8,4 procentenheter jämfört med föregående år. Däremot ökar andelen taxor och avgifter av de totala intäkterna med 4,7 procentenheter till 33,5 procent. Hyror och arrenden samt försäljning av verksamhet och försäljningsmedel står för resterande 27,2 procent av intäkterna.

Verksamhetens externa intäkter, 2016 – 2017, mkr

	2017	2016	Förändring	Förändring %
Försäljningsmedel	25,8	25,1	0,6	2,6
Taxor och avgifter	299,7	274,4	25,3	9,2
Hyror och arrenden	120,9	106,8	14,2	13,3
Erhållna bidrag	351,3	454,8	-103,5	-22,8
Försäljning av verksamhet	96,4	93,2	3,2	3,4
Totalt	894,1	954,3	-60,2	-6,3

De externa intäkterna är 60,2 mkr lägre än föregående år, vilket beror på att erhållna bidrag minskar med 103,5 mkr (22,8 %). Avvikelsen förklaras av att bidragen från Migrationsverket minskar med 106,6 mkr, vilket huvudsakligen beror på att antalet ensamkommande flyktingbarn minskar samt ett nytt ersättningssystem för mottagande av ensamkommande barn och unga. Bidragen från Socialstyrelsen minskar med 9,7 mkr, vilket främst beror på statsbidragen till omvårdnadslyftet, värdegrundsarbete och för ökad bemanning inom äldreomsorgen. Övriga statsbidrag från Skolverket ökar däremot med 12,2 mkr, varav merparten avser bidrag till grundskolans verksamheter. Övriga bidrag ökar sammantaget med 0,6 mkr.

Intäkter från taxor och avgifter ökar med 25,3 mkr (9,2 %). Större ökning avser bl.a. intäkter från parkeringsavgifter med ett utfall som är 10,0 mkr högre än föregående år. Det är främst boende- och

felparkeringsavgifter som ökar. Bidragande orsaker till detta är ökat antal boende och besökare i staden samt en högre nivå på parkeringsövervakningen. Även intäkter från barnomsorgsavgifter ökar. Utfallet är 9,1 mkr högre än föregående år, vilket beror på fler barn i barnomsorgen och justerad taxa.

Hyror och arrenden ökar med 14,2 mkr (13,3 %), vilket främst beror på en ökning av intäkterna från upplåtelse av gatumark. Försäljning av verksamhet och försäljningsmedel ökar sammantaget med 3,8 mkr.

Nämndernas driftutfall

Nämndernas utfall, inklusive kommunstyrelsens medelsreserv för stadens tillväxt och utbyggnad på 15,0 mkr, visar sammantaget en positiv budgetavvikelse på 18,0 mkr (34,6 mkr år 2016).

Den förändrade organisationen av fritidsklubsverksamheten per den 1 augusti 2017 enligt kommunfullmäktiges beslut, har medfört avvikelser mot beslutade ekonomiska ramar för barn- och utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden under 2017.

Kommunfullmäktige och *kommunstyrelsen* visar ett överskott på 25,6 mkr jämfört med budget (17,7 mkr år 2016). Överskottet består av både högre intäkter och lägre kostnader jämfört med budget. Överskottet förklaras främst av att stadens medelsreserv om 15,0 mkr inte har tagits i anspråk under året samt att statsbidrag från Migrationsverket för tidigare år har intäktsförts 2017.

Revisionen visar ett överskott på 0,1 mkr jämfört med budget (i nivå med budget år 2016).

Byggnadsnämnden redovisar ett överskott på 0,7 mkr jämfört med budget (1,0 mkr år 2016). Överskottet förklaras främst av högre intäkter för bygglovsavgifter.

Tekniska nämnden redovisar ett underskott på 0,4 mkr jämfört med budget (-5,9 mkr år 2016). Både intäkterna och kostnaderna är högre än budget. De ökade intäkterna avser bl.a. intäkter för markupplåtelser och parkering. De högre kostnaderna avser bl.a. elförbrukning och ökade inhyrningskostnader.

Affärsverksamheten redovisar ett resultat i nivå med budget. Det faktiska resultatet för året är ett underskott på 5,5 mkr. Under året har kostnadsutvecklingen varit kraftig. Stadens skuld till renhållningskollektivet var den 1 januari 2017 3,6 mkr och har den 31 december 2017 övergått till en fordran på 1,9 mkr.

Kultur- och fritidsnämnden visar ett underskott på 4,2 mkr jämfört med budget (-0,7 mkr år 2016). Avvikelsen består av lägre intäkter och högre kostnader jämfört med budget. Omorganisationen av fritidsklubsverksamheten medför en negativ avvikelse på 5,1 mkr. Om detta beaktas är utfallet i övrigt en positiv avvikelse på 0,9 mkr, som bl.a. beror på att Kulturskolans flytt till Parkskolan sker efter årsskiftet, vilket har medfört att hyreskostnader inte uppstått under 2017.

Barn- och utbildningsnämnden visar ett underskott på 16,9 mkr jämfört med budget (0,3 mkr år 2016). Avvikelsen består av både högre intäkter och högre kostnader jämfört med budget. De högre intäkterna avser framför allt ökade statsbidrag från Migrationsverket, men även ökade statsbidrag från Skolverket, ökade intäkter för elever från andra kommuner samt ökade föräldraavgifter. Antalet elever inom grundskolan och gymnasieskolan har ökat, vilket har påverkat kostnadssidan. Delar av kostnadsökningen täcks av statsbidraget från Migrationsverket och interkommunala ersättningar. Kostnadssidan har även påverkats av högre löner som delvis täckts av statsbidragen från Skolverket. Kostnaderna per plats i grundsärskolan har ökat. Antalet nyanlända barn och elever har ökat i verksamheterna.

Förskoleverksamheten visar ett överskott med 6,9 mkr, vilket förklaras av färre barn än budgeterat samt lägre kostnader för tilläggsbelopp. Det har funnits en överkapacitet på förskoleplatser och strukturella anpassningar av verksamheten sker. Resultatenheterna inom förskolan redovisar tillsammans ett underskott.

Grundskoleverksamheten visar ett underskott med 17,0 mkr och den främsta orsaken är fler elever i grundskola och i fritidshem. Resultatenheterna inom grundskolan redovisar sammantaget ett underskott.

Gymnasieverksamheten visar ett underskott med 0,3 mkr. Solna Gymnasium visar överskott. Grund- och gymnasiesärskolan redovisar tillsammans ett underskott med 6,9 mkr och anledningen är något fler elever inom grundsärskolan och högre priser per plats än budgeterat. Fritidsklubsverksamheten visar en negativ avvikelse med 2,5 mkr. Barn- och utbildningsnämndens gemensamma verksamhet visar ett överskott på 2,8 mkr.

Resultatenheterna för gemensamt med sig underskotten från de senaste åren. Enheterna har tre år på sig att tillsammans nå en budget i balans. Under 2017 har enheterna haft strukturella kostnader i samband med verksamhetsförändringar, exempelvis personal- och lokalkostnader.

Kompetensnämnden visar ett överskott på 5,8 mkr jämfört med budget (3,0 mkr år 2016). Överskottet förklaras främst av lägre efterfrågan på vuxenutbildning bl.a. beroende på det goda arbetsmarknadsläget. En ytterligare

orsak till överskottet är att konsultkostnaderna är lägre än budgeterat.

Socialnämnden visar ett överskott på 2,2 mkr jämfört med budget (33,1 mkr år 2016). Överskottet beror främst på att kostnaderna för ekonomiskt bistånd är lägre än budget. Minskade kostnader för skyddat och tillfälligt boende bidrar även till överskott. Behovet av boendeplatser för ensamkommande flyktingbarn har minskat.

Familjerättsnämnden visar ett underskott på 0,3 mkr jämfört med budget (-0,6 mkr år 2016). Orsakerna till underskottet är högre kostnader för tolk och kompetensutveckling än budgeterat.

Omvårdnadsnämnden visar ett överskott på 4,8 mkr jämfört med budget (-13,4 mkr år 2016). Verksamheter enligt Socialtjänstlagen (SoL) och övrig verksamhet visar ett överskott på 12,4 mkr jämfört med budget. Vård- och omsorgsboenden visar överskott, vilket beror på högre intäkter samt på att avdraget som görs på ersättningen till boendena då de har tomma platser genererar ett överskott. Hemtjänstverksamheten visar överskott som beror på att den upphandlade hemtjänsten enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV) visar överskott. Färre utförda timmar jämfört med budget, något färre kunder, en större andel kunder som enbart har serviceinsatser och färre utförda inköps- och matdistributionsinsatser bidrar till det positiva resultatet. Trygghetslarmen, nattpatrull m.m. visar överskott. Förebyggande verksamhet visar ett överskott, vilket bl.a. beror färre externa placeringar gällande dagverksamhet än budgeterat tillsammans med överskott för Seniorträffarna. Bostadsanpassningsbidraget visar ett överskott beroende på mindre antal ansökningar än tidigare. Turbundna resor m.m. visar överskott.

Verksamheter enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) visar underskott med 7,6 mkr jämfört med budget. Boende för vuxna och barn visar underskottet beroende på dyrare och fler externa boendeplaceringar än budgeterat. Daglig verksamhet visar underskottet beroende på fler köpta platser än budgeterat. En översyn av avtalen har gjorts med utförare när det gäller boende och daglig verksamhet, vilket resulterat i lägre kostnader för både gamla och nya placeringar. Detta uppväger till en del ökade kostnader för fler placeringar än budgeterat. Insatsen personlig assistans visar underskottet, vilket bl.a. kan förklaras av att ärenden kan ha högre kostnader per timme än den ersättning som erhålls från Försäkringskassan. Ärenden med personlig assistans med statlig ersättning minskar, men personlig assistans utan statlig ersättning ökar.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden visar ett överskott på 0,7 mkr jämfört med budget (0,1 mkr år 2016). Överskottet består av både högre intäkter och lägre kostnader jämfört med budget. Förklaringen till överskottet är främst att personalkostnaderna är lägre än budget.

Nettokostnad per nämnd, 2016 – 2017, tkr

	Bokslut 2017	Avvikelse 2017	Avvikelse %	Avvikelse 2016
Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen	-121 193	25 610	21,1	17 710
Revisionen	-2 586	136	5,3	47
Byggnadsnämnden	-10 011	718	7,2	1 041
Tekniska nämnden	-18 686	-449	-2,4	-5 937
Tekniska nämnden: Affärsverksamheten	0	0	-	0
Kultur- och fritidsnämnden	-158 007	-4 204	-2,7	-687
Barn- och utbildningsnämnden	-1 266 360	-16 949	-1,3	311
Kompetensnämnden	-35 053	5 766	16,4	3 023
Socialnämnden	-225 164	2 173	1,0	33 051
Familjerättsnämnden	-3 940	-305	-7,7	-565
Omvårdnadsnämnden	-875 451	4 816	0,6	-13 422
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-9 845	670	6,8	58
Summa nämnder	-2 726 296	17 982	0,7	34 630

Investeringar

Nettoinvesteringarna exklusive exploateringsverksamheten uppgår till 333,0 mkr, vilket innebär att utfallet är 19,3 mkr lägre än budgeterat. I årets budget ingår även ett tilläggsanslag för tillfälliga bostäder på 125,0 mkr. Den positiva budgetavvikelsen beror huvudsakligen på att 78,4 mkr av kommunstyrelsens investeringsbudget på 140,4 mkr inte har förbrukats under året.

Orsaken till detta är främst att utfallet för tillfälliga bostäder är 71,0 mkr lägre än budgeterat och uppgår till 54,0 mkr. Detta beror på att det totala antalet tillfälliga bostäder som planerades inte har behövt byggas eftersom bostadsstiftelsen Signalisten kunnat bidra med bostäder. Anslaget för projektering av den nya simhallen på 5,0 mkr har inte heller behövt nyttjas, då projektet kan hanteras inom ramen för exploateringsverksamheten.

Utgifterna för de stadsövergripande IT-investeringarna och för datakommunikation uppgår sammantaget till 8,1 mkr, vilket innebär att 1,9 mkr av budgeterade medel för IT-investeringar inte har förbrukats. Utfallet är 13,3 mkr lägre än föregående år, varav 10,2 mkr avser utgifter för verksamhets- och it-konsulter.

Nettoinvesteringar per nämnd, 2016 – 2017, tkr

	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016
Kommunstyrelsen	-140 400	-62 033	78 367	-83 316
Byggnadsnämnden	-100	0	100	-57
Tekniska nämnden	-197 350	-256 756	-59 406	-182 879
Tekniska nämnden: Affärsverksamheten	-700	-459	241	-472
Kultur- och fritidsnämnden	-5 250	-5 122	128	-3 974
Barn- och utbildningsnämnden	-6 000	-6 781	-781	-4 442
Kompetensnämnden	-100	0	100	0
Socialnämnden	-200	0	200	0
Familjerättsnämnden	-100	0	100	0
Omvårdnadsnämnden	-2 000	-1 831	169	-1 864
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-100	0	100	0
Summa nämnder	-352 300	-332 981	19 319	-277 004
Exploateringsverksamheten	0	-27 158	-27 158	-49 640
Totalt	-352 300	-360 139	-7 839	-326 643

Nettoinvesteringarna för tekniska nämndens skattefinansierade verksamhet uppgår till 256,8 mkr, vilket innebär att tilldelad budgetram därmed överskrids med 59,4 mkr. Investeringsutgifterna är högre än budget för fyra av nämndens investeringsområden.

Investeringarna inom området "Hyresgästanpassningar" uppgår till 146,1 mkr, vilket innebär att tilldelad budgetram överskrids med 47,4 mkr. De största projekten inom området är ombyggnaden av f.d. Fridhemsskolan och upprustning av Råsundagårdens förskola med utfall på 76,4 mkr respektive 52,3 mkr. Det är främst utfallen för dessa två projekt som ligger bakom den negativa budgetavvikelsen. För projekt "Fridhemsskolan" har behovet av upprustning varit större än vad som förväntades när projektet planerades. Delar av ventilationen behövde bl.a. bytas ut och köket renoveras innan skolan åter kunde tas i bruk. Tillkommande krav på verksamhetsanpassningar har också bidragit till fördyringar i projektet. Utgiftsökningarna för projekt "Upprustning Råsundagården", beror främst på dyrare insatser för projektering och rivning i samband med genomförandet. Inom investeringsområdet "Hyresgästanpassningar" har även ett antal takarbeten genomförts med ett utfall på sammantaget 6,0 mkr. Det största av dessa är bytet av tak på Råsundaskolan.

Utfallet för "Fritids- och idrottsinvesteringar" uppgår till 51,5 mkr, varav 51,2 mkr avser den tredje ishallen på Ulriksdals idrottsplats, som invigdes i november. Investeringsutgifterna för området är 16,8 mkr högre än budget. Utgiftsökningarna för projektet avseende ishallen beror främst på att markarbetena har varit betydligt mer omfattande än förväntat då projektet planerades.

Investeringarna inom "Fastighet, myndighet och säkerhet" uppgår till 15,1 mkr, vilket innebär att tilldelad budget överskrids med 0,3 mkr. Större projekt inom området är bl.a. investeringar avseende myndighetskrav på Råsundagårdens förskola 11,1 mkr och säkerhetsinstallationer 1,5 mkr. Investeringarna inom "Energi och miljö" uppgår till 10,6 mkr och avser i huvudsak upprustning av ventilationen på Västra skogens förskola, Bergshamraskolan och Ängkärsskolan på sammantaget 8,1 mkr. Investeringsutgifterna för området är 1,6 mkr högre än budget. Avvikelsen beror på fördyringar i projekten bl.a. på högre materialkostnader.

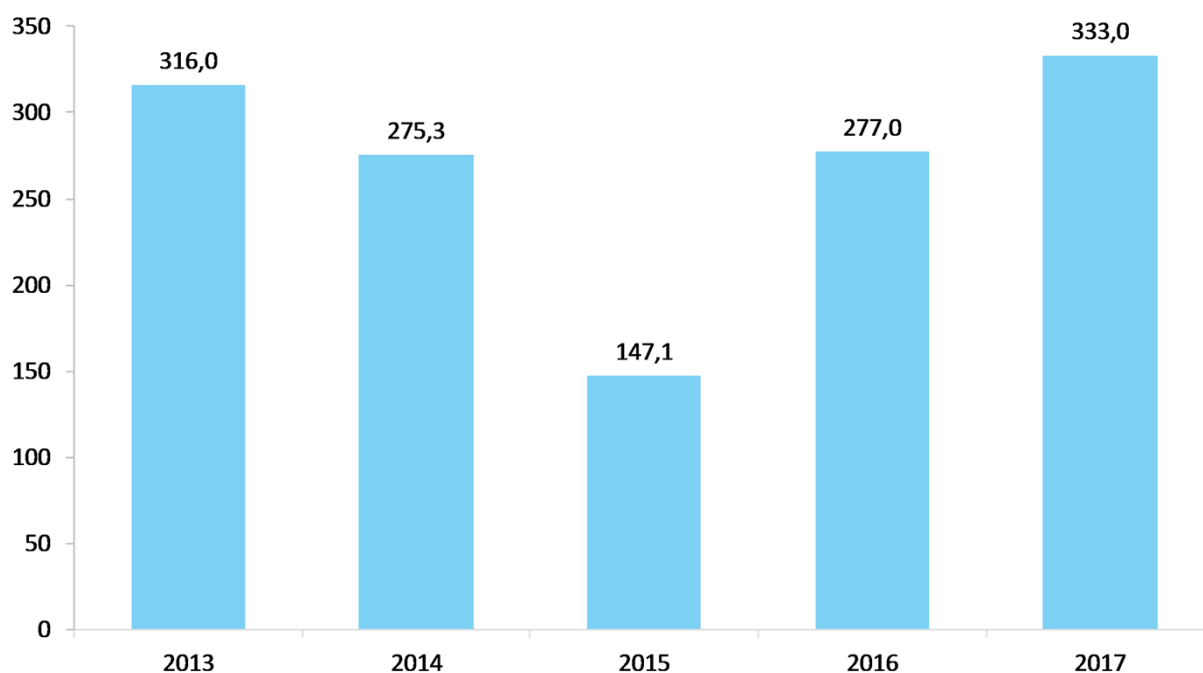
Utfallet inom "Trygghetsskapande åtgärder" är 4,7 mkr lägre än budget och uppgår till 8,3 mkr. Det avser bl.a. projekt avseende säkerhetsåtgärder och utomhusbelysning inom fastighetsområdet samt utveckling av trygg stadsmiljö. Investeringarna inom område "Gator och trafik" uppgår till 25,1 mkr, vilket är 2,0 mkr lägre än budget. Större projekt är bl.a. nya cykelfält längs Råsundavägen 4,5 mkr, allmänna badplatsen vid Huvudstabadet 2,5 mkr och belysning 2,4 mkr.

Investeringarna inom den affärsdrivande verksamheten uppgår till 0,5 mkr och avser projekt avseende källsortering. Utfallet är 0,2 mkr lägre än budet.

Investeringsutfallet inom barn- och utbildningsnämnden uppgår till 6,8 mkr, vilket innebär att budgeten överskrids med 0,8 mkr. Investeringar avser bl.a. utrustning till Parkskolan, Råsundagårdens förskola och förskolan Järven. Investeringarna inom kultur- och fritidsnämnden uppgår till 5,1 mkr. Utfallet är något lägre än tilldelad budget på 5,3 mkr. Under året har ett nytt konstgräs anlagts på Skytteholms idrottsplats, A-plan. Övriga investeringar avser främst inventarier, bl.a. ny ismaskin och högtalaranläggning till den tredje ishallen samt konst.

Omvårdnadsnämndens investeringar uppgår till 1,8 mkr och avser bl.a. utrustning till ny gruppbostad samt inventarier. Utfallet är 0,2 mkr lägre än budget. Övriga nämnder har inte genomfört några investeringar under året.

Nettoinvesteringar, 2013 – 2017, mkr

Investeringsvolymen har under den senaste 5-årsperioden varierat mellan 147,1 mkr och 333,0 mkr. Nettoinvesteringarna uppgår sammantaget under denna period till 1 348,3 mkr, varav 297,3 mkr avser Ulriksdalsskolan. Byggnationen av skolan genomfördes under åren 2013 och 2014. Vid avstämning av det finansiella målet avseende investeringsvolymen ingår inte utgifter för Ulriksdalsskolan, då investeringar i samband exploatering av utbyggnadsområden ligger utanför detta mål.

Exploatering

Nettoinvesteringarna avseende exploateringsverksamheten uppgår till 27,2 mkr jämfört med 49,6 mkr 2016. De avser exploateringsutgifter för allmän platsmark och de större projekten under året är kvarteret Lagern (11,2 mkr), Ulriksdalsfältet (7,3 mkr) samt projektering för ny Simhall (3,8 mkr).

Förutbetalda intäkter i form av gatukostnadsersättning redovisas som långfristig skuld. Skulden har ökat netto med 63,3 mkr och uppgår totalt till 553,2 mkr. Exploatörer har under 2017 betalat in gatukostnadsersättning på 75,8 mkr. Gatukostnadsersättningen intäktsförs i takt med att färdigställda exploateringsprojekt skrivs av. Upplösningen har minskat skulden med 12,5 mkr.

Av skulden avser 245,6 mkr färdigställda exploateringsområden, där 81,1 mkr avser Ulriksdalsfältet detaljplan 1 och 3 samt 51,9 mkr avser gatukostnadsersättning för gator och parkanläggningar i Frösunda park, Norra Frösunda.

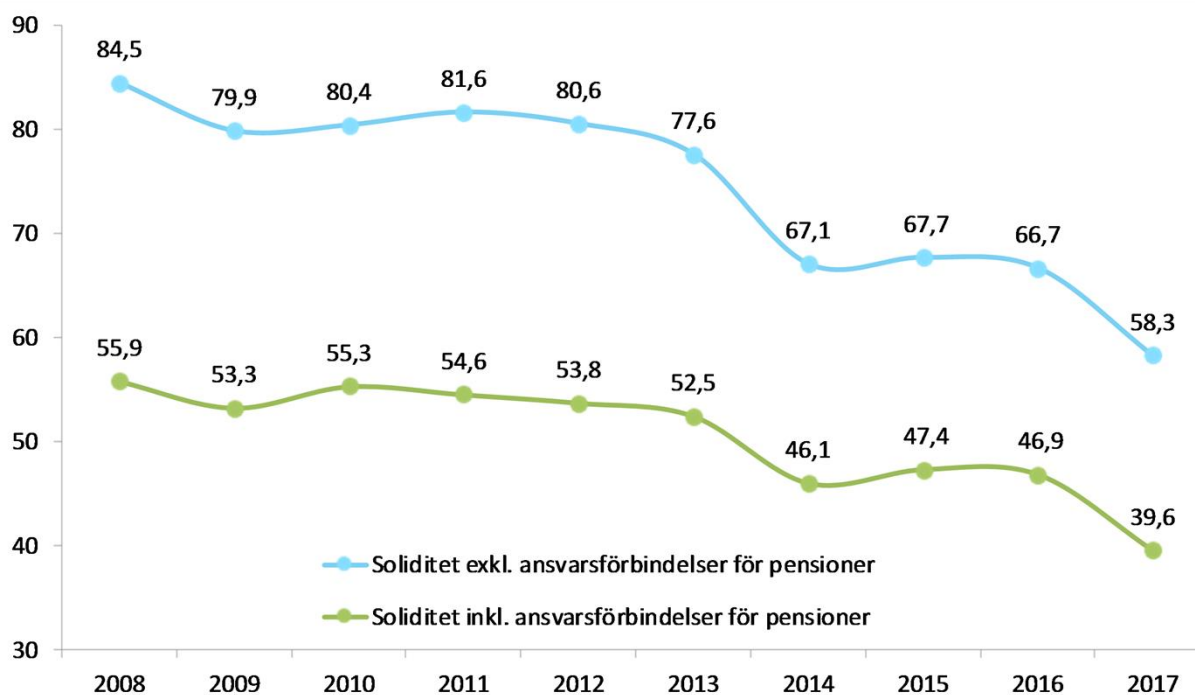
Inbetalda gatukostnadsersättningar för pågående exploateringsprojekt uppgår till 307,6 mkr, där större projekt är Ulriksdalsfältet 164,2 mkr, Startboxen, Nya Ulriksdal 43,5 mkr samt Stora Frösunda 28,5 mkr. Se även i notförteckning om "Långfristiga skulder"

Finansiering med egna medel

Soliditeten visar hur stor del av tillgångarna, som finansieras med egna medel. Vid utgången av 2017 uppgår soliditeten till 58,3 procent. Jämfört med den genomsnittliga soliditeten för landets kommuner (46,0 % år 2016) har Solna en hög soliditet. Om hänsyn även tas till de pensionsförpliktelser som enligt den kommunala redovisningslagen redovisas inom linjen som ansvarsförbindelse, dvs. utanför balansräkningen, ligger soliditeten på 39,6 procent 2017.

Att skillnaden mellan de två soliditetsmått minskar över tid, beror på att ansvarsförbindelsen för pensioner intjänade före 1998 successivt minskar.

Soliditet, 2008 – 2017, procent

Under 2017 minskade soliditeten med 8,4 procentenhet, vilket främst förklaras av det negativa resultatet genom förpliktelsen att medfinansiera tunnelbanan till Hagalund. Balansomslutningen ökade samtidigt 251,1 mkr. Minskningen i soliditet 2014 med 10,5 procentenheter jämfört med 2013 beror främst på förpliktelsen att medfinansiera tunnelbanan till Arenastaden. Allt eftersom stadens kostnader och intäkter för tunnelbaneutbyggnaden realiserar under de kommande tio åren, kommer stadens soliditet att förbättras i motsvarande mån.

Därutöver finns också en fallande trend i soliditeten som beror på att stadens allt större erhållna gatukostnadsersättningar, bokförs som långfristig skuld över anläggningarnas beräknade nyttjandeperiod.

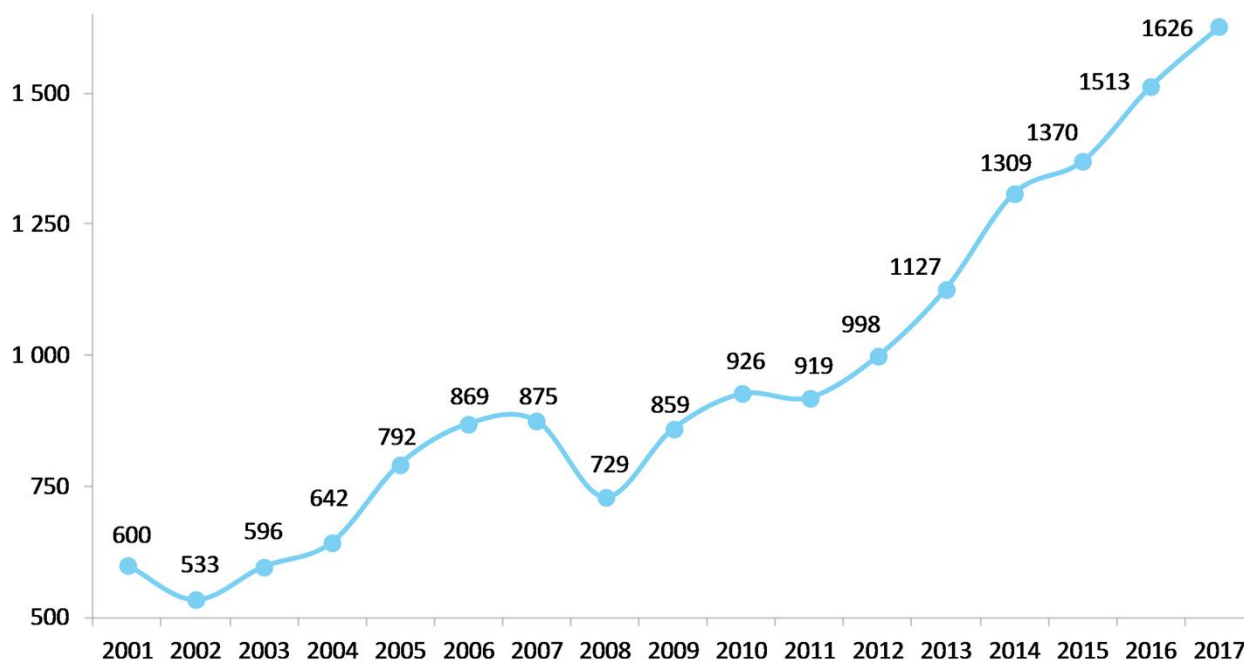
Kassaflödet från den löpande verksamheten är positivt och uppgår till 277,3 mkr. Kassaflödet är justerat med ej likviditetspåverkande poster om 449,3 och här ingår förändringar i övriga avsättningar med 441,9 mkr. Kassaflödet från investeringsverksamheten är negativt med 276,7 mkr, beroende på investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar på 360,1 mkr. Kassaflödet från finansieringsverksamheten är positivt med 63,2 mkr och avser inbetald gatukostnadsersättning.

Medelsförvaltning

Marknadsvärdet på stadens samlade värdepappersportfölj är 1 958,5 mkr per den sista december 2017, jämfört med 1 865,9 mkr vid förra årsskiftet.

Under 2002 investerades kapitalet på 1 000 mkr från försäljningen av aktierna i Solnabostäder AB till Signalisten i enlighet med Solna stads finanspolicy. Av kapitalet placerades 600 mkr med en placeringshorisont som överstiger tio år i en värdepappersportfölj som innehåller svenska och globala aktier samt svenska räntebärande värdepapper. Marknadsvärdet på de 600 mkr som ursprungligen investerades i den långsiktiga kapitalförvaltningen är 1 625,8 mkr per den sista december 2017. Ökningen under 2017 är 112,8 mkr.

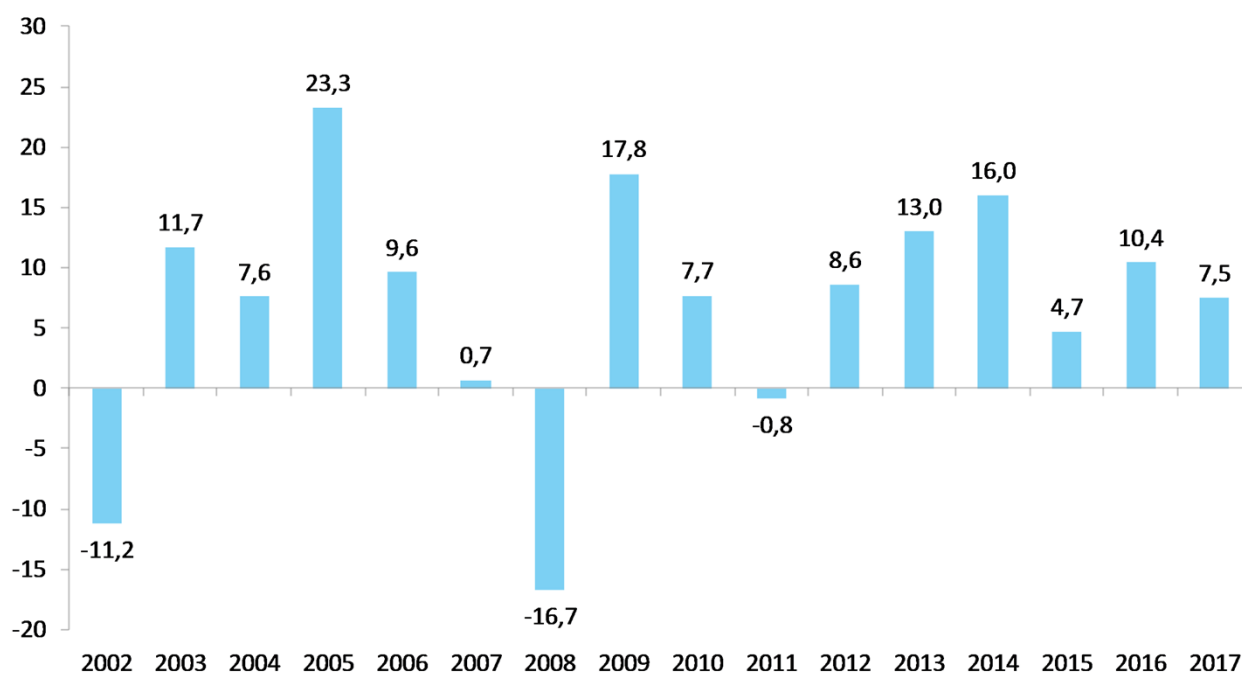
Långsiktig kapitalförvaltning, marknadsvärde, 2002 – 2017, mkr

Den övriga delen placerades på kortare sikt i en likviditetsförvaltning som enbart innehåller svenska räntebärande värdepapper och bankinlåning. Under 2008 - 2009 tillfördes den kortsiktiga förvaltningen 800 mkr i samband med att Norrenergi & Miljö AB löste stadens reversfordran på 1 066,7 mkr. Den portföljen handlar om likvida medel som placeras på kort sikt, i allmänhet 2 år eller kortare. Avsikten med likviditetsförvaltningen är att minimera riskerna i den del av stadens likviditet som ska användas för kortsiktiga ändamål, som löpande betalningar och budgeterade investeringar. Uttag har skett löpande.

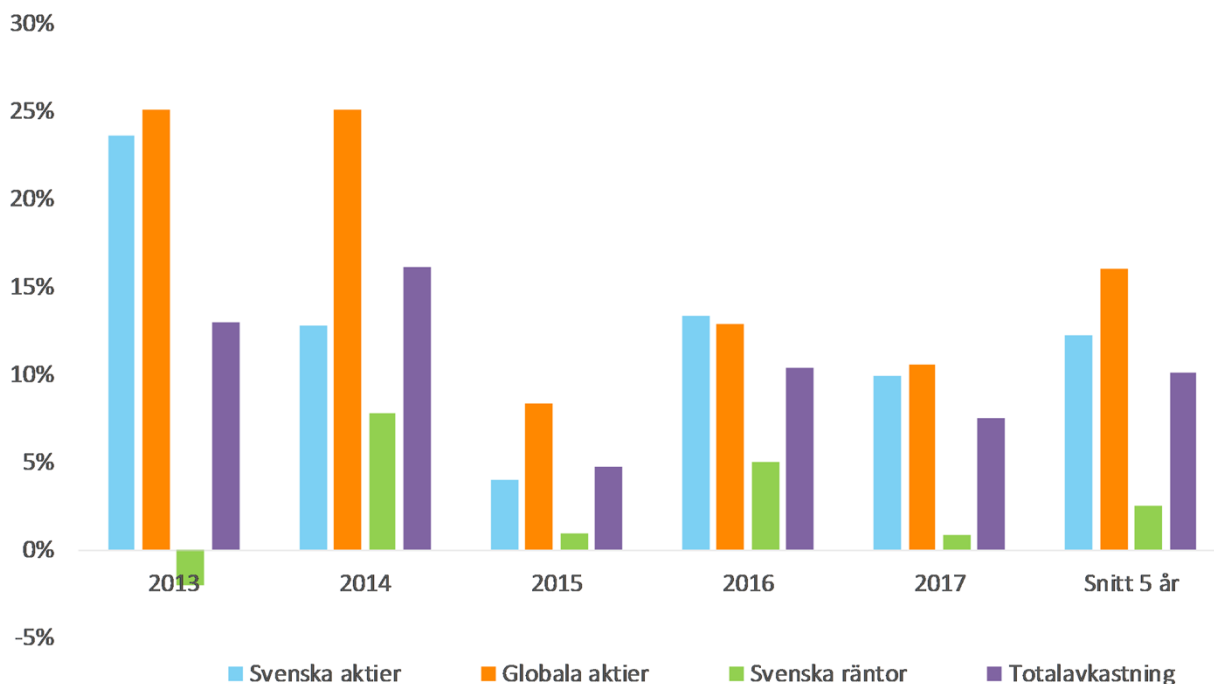
Under 2017 har 20 mkr tagits ut från likviditetsförvaltningen i samband med avtalsenliga betalningar gällande tunnelbaneavtalen. Under 2017 har 43,0 mkr överförs från räntebärande värdepapper för att placeras i likvida medel på stadens koncernkonto. Värdet på portföljen uppgick per den sista december 2017 till 332,7 mkr.

Långsiktig kapitalförvaltning, totalavkastning, 2002 – 2017, procent

Avkastningen i den långsiktiga kapitalförvaltningen uppgår sammantaget till 7,5 procent, (0,7 procentenheter högre än jämförelseindex). Avkastningen på stadens svenska aktiefonder har uppgått till 10,1 procent och de globala aktiefonderna till 10,6 procent. Avkastningen på de långsiktiga räntebärande värdepappren har uppgått till 0,8 procent under 2017. Samtliga förvaltare har avkastat bättre än sina jämförelseindex under 2017.

Långsiktig kapitalförvaltning, avkastning per tillgångslag, 2013 – 2017, procent

Kapitalet förvaltas på lång sikt för att täcka framtida investeringar samt pensionsutbetalningar med målet om en årlig avkastning som överstiger inflationen med tre procentenheter över en rullande femårsperiod. Under de senaste fem åren har kapitalförvaltningen genererat en genomsnittlig årlig avkastning på 10,2 procent. Kapitalförvaltningen har överträffat målsättningen för den årliga avkastningen om en avkastning med KPI plus tre procentenheter under åren 2013 – 2017 med 6,5 procentenheter.

Enligt god redovisningssed ska värdepapper och fonder i stadens medelsförvaltning värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet på balansdagen. Per den sista december 2017 är marknadsvärdet på stadens samlade värdepappersportfölj 1 958,5 mkr, vilket är 140,9 mkr högre än anskaffningsvärdet. Värdepappersportföljen är värderad till anskaffningsvärdet.

Pensionsförpliktelser

Det totala pensionsåtagandet för stadens anställda uppgår till 1 535,6 mkr inklusive löneskatt. Åtagandet redovisas dels som avsättning i balansräkningen, dels som ansvarsförbindelse.

Avsättningen består av det åtagande som avser pensioner intjänade från 1 januari 1998. Avsättning består av förmånsbestämd pension, ålderspension, efterlevande pension samt visstidspension. Den del som förvaltas av arbetsgivaren uppgår till 338,3 mkr inklusive löneskatt. Jämfört med 2016 är det en ökning med 24,1 mkr. Ökningen beror främst på högre pensionsavsättning på grund av fler anställda med rätt till förmånsbestämda pensioner. Pensionsutbetalningar på cirka 10 mkr inklusive löneskatt har minskat skulden i avsättningen.

Avsättningar avseende särskild avtalspension enligt överenskommelse (SAP-sök) uppgår till 9,1 mkr inklusive löneskatt och räknas som omstruktureringsåtgärder. Föregående år uppgick dessa avsättningar till 13,7 mkr. De totala pensionsavsättningarna för staden uppgår till 347,4 mkr inklusive löneskatt.

I ansvarsförbindelsen ingår förpliktelser för pensionsförmåner som intjänades före 1998. Kostnaden redovisas när pensionen utbetalas. Förpliktelsen uppgår till 1 188,3 mkr inklusive löneskatt, vilket är en minskning med 25,4 mkr jämfört med 2016. Pensionsutbetalningar på cirka 61 mkr inklusive löneskatt har minskat skulden i ansvarsförbindelsen. Den totala förpliktelsen redovisas enligt den kommunala redovisningslagens regler utanför balansräkningen.

Staden tecknade 2009 en pensionsförsäkring med KPA pension avseende intjänade pensionsförmåner till f.d.

Brandförsvärsförbundet. För 2017 redovisar försäkringen överskottsmedel på cirka 1,4 mkr.

Den avgiftsbestämda delen uppgår till 42,4 mkr exklusive löneskatt. Den redovisas som kortfristig skuld och betalas ut i mars 2018 till den förvaltare som den anställda har valt. Övriga pensionsförpliktelser förvaltas genom så kallade återlån och används i den löpande verksamheten. Staden har en värdepappersportfölj vars marknadsvärde uppgår till 1 958,5 mkr den sista december 2017. Tillgångarna är inte öronmärkta och placerade som pensionsmedel. De medel som förvaltas på lång sikt kan enligt stadens finanspolicy användas till såväl framtida investeringar som pensionsutbetalningar

Pensionsförpliktelser, 2016 – 2017, mkr

	2017	2016
Avsättning	347,4	327,9
varav pensioner intjänade från 1998	333,8	309,4
varav visstidspensioner	4,5	4,8
varav pensioner omstrukturering	9,1	13,7
Ansvarsförbindelse	1 188,3	1 213,7
varav pensioner intjänade före 1998	1 188,3	1 213,7
Summa pensionsförpliktelse	1 535,6	1 541,6

Koncernåtaganden

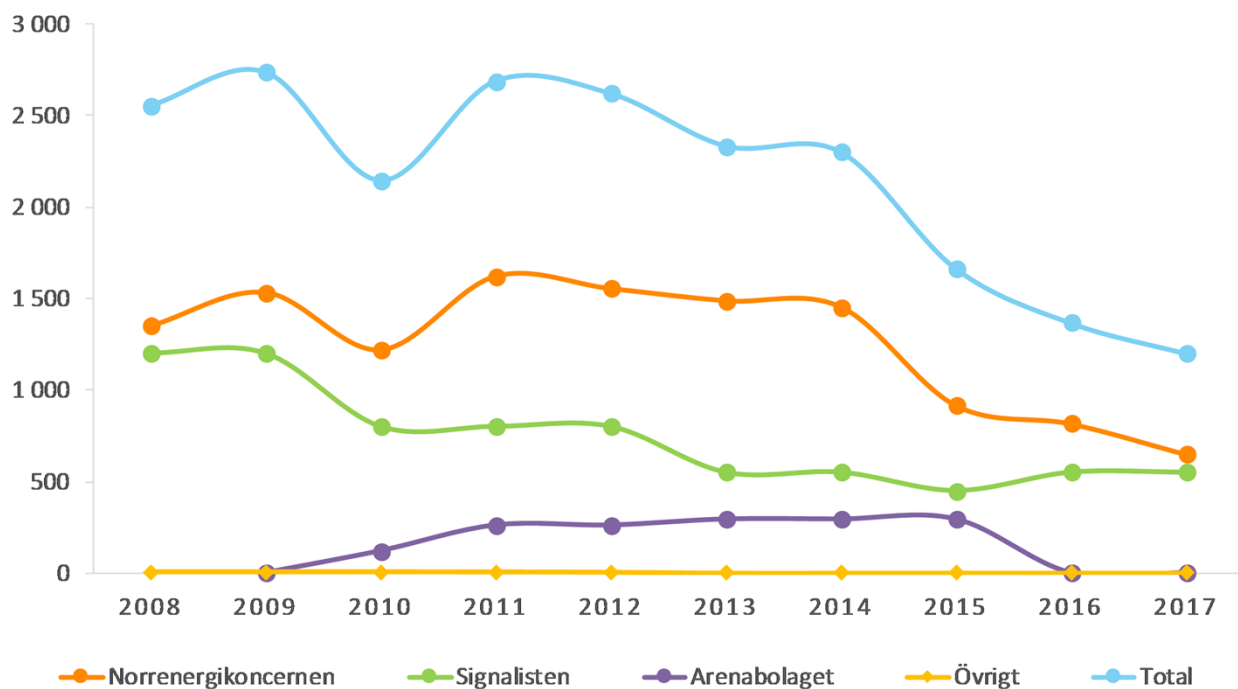
Inom ramen för koncernkontot har Råsunda Förstads AB en checkkredit på 25,0 mkr, av denna kredit var 3,7 mkr utnyttjad per 2017-12-31. Ingen annan utlåning till koncernföretag finns avtalad.

Vid utgången av år 2017 uppgår Solna stads borgensförbindelser till 1 201,1 mkr, vilket är en minskning med 166,7 mkr. Minskningen beror på att Norrenergi och Miljö AB har under året amorterat lån med 166,7 mkr. Stadens borgensåtagande för Norrenergi & Miljö AB uppgår till 600,0 mkr. Borgensåtagandet för Norrenergi AB uppgår till 51,1 mkr, varav 46,7 mkr avser bankfinansiering.

Signalisten har per den 31 december 2017 lån för 450,0 mkr med staden som borgensman och därutöver borgar staden för Signalistens checkräkningskredit på 100,0 mkr.

Risken att stadens borgensåtaganden behöver infrias bedöms som låg.

Borgensåtaganden, 2008 – 2017, mkr

De totala borgensåtagandena har uppvisat en kontinuerlig minskning sedan år 2011. År 2016 avslutades borgensåtagandet för Arenabolaget i Solna KB.

Utöver ovan borgensåtaganden finns en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige

AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser.

Solna stad har också som medlem i kommunalförbunden Käppalaförbundet och Norrvatten garantiförpliktelser för kommunalförbundens lån motsvarande sitt andelstal.

Kvalitet, verksamhetsutveckling och effektivisering

Vid sidan av den utmaning som Solnas tillväxt med utbyggnad av den kommunala servicen innebär för stadens verksamheter behöver staden fokusera på att svara upp mot de befintliga solnabornas förväntningar på stadens tjänster och service. Det görs flera olika verksamhetsuppföljningar för att säkerställa att kvalitetskraven uppfylls. Resultaten från uppföljningarna visar hur kvaliteten utvecklas i verksamheterna och vilka utvecklings- och förbättringsområden som finns inom respektive verksamhet. Även brukar- och medborgarundersökningar samt synpunkter från solnaborna via kontaktcenter och andra kanaler ger viktig information i detta avseende.

Ett stadsövergripande utvecklingsområde för alla stadens verksamheter är tillgänglighet, bemötande och service. Det ska vara enkelt att komma i kontakt med staden, bemötandet ska vara gott, handläggningen ska vara rättssäker och effektiv. Under 2015 inrättades ett gemensamt kontaktcenter för att underlätta för solnabor och företagare, som vill komma i kontakt med staden och skapa en grund för utveckling av stadens verksamheter. Serviceperspektivet ska genomsyra hela stadens organisation, inte minst i myndighetsutövande verksamheter såsom byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsstyrelsen och tekniska nämnden. Arbets sättet för stadens kontaktcenter har vidareutvecklats och samverkan mellan kontaktcenter och verksamheterna har utvecklats för ökad service och bemötande, samt förstärkt kunskapen och verksamhetsförståelsen inom kontaktcenter. Under året har staden även startat ett nätverk för att utveckla servicen till företagarna "Service i samverkan".

Solnaborna förväntar sig i allt högre grad att snabbt, enkelt och säkert kunna sköta sina ärenden, få tillgång till information och ha möjlighet till inflytande genom digitala kontaktvägar. Genom att utnyttja information och it på ett smart sätt blir vardagen enklare för medborgare och företagare samt gör att kvalitet och effektivitet stärks i verksamheterna. Staden har kartlagt nuläge för digitalisering och tagit fram en övergripande handlingsplan. Utvecklingsarbetet med att utnyttja information och it intensifieras för att möta behov och förväntningar. Digitaliseringen ska förbättra och effektivisera verksamheterna för både medborgare och medarbetare.

Arbetet med att utveckla Solna stads kvalitet ställer krav på kontinuerliga effektiviseringar. Utifrån kommunfullmäktiges övergripande mål och nämndmål samt den av kommunfullmäktige antagna kvalitetspolicyn och strategin för Solna stad har nämnderna utarbetat generella åtaganden med efterföljande kvalitetsdeklarationer. Deklarationerna beskriver vilken service medborgaren/brukaren kan förvänta sig av staden och dess verksamhet. Staden har drygt 50 kvalitetsdeklarationer, som följs upp under året och revideras vid behov.

Kompetensförsörjning är ett viktigt område för staden. Under 2017 har rekryteringskompetensen förstärkts för att förbättra kvaliteten vid rekrytering. Satsningen på Medarbetarskap i partnerskap har fortsatt under året och totalt har 1277 medarbetare i staden gått utbildningen. Under året har även flera insatser för att höja personalens kompetens inom förvaltningarnas fackområden genomförts. Exempelvis har barn- och utbildningsförvaltningen genomfört utbildningar i undervisning och bedömning samt bemötande. Socialförvaltningens introduktionsutbildning för nyanställda på barn- och ungdomsenheten omarbetats och blivit mer omfattande än tidigare.

Stadens mål- och uppföljningssystem bidrar till en mer effektiv hantering av planerings- och uppföljningsprocesserna för staden och för nämnderna. En stor effektivisering och kvalitetshöjning har också skapats genom att stadens och nämndernas planerings- och uppföljningsprocesser görs i ett gemensamt verksamhetsstyrningssystem (Stratsys). Vidare bidrar gemensamma anvisningar och mallar till en förbättrad verksamhetsstyrning och uppföljning både för staden och för nämnderna. Under året har ett flertal verksamhetsprocesser flyttats in i Stratsys, bl.a. nämndernas internkontroll, nämndernas nyckeltalsarbete samt kvalitetsuppföljningen på i första hand omvårdnadsförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen.

Nämns kan även det fortsatta arbetet med att vidareutveckla stadens avtalsuppföljning som haft ökat fokus på en mer systematisk avtalsuppföljning för de viktigaste avtalen inom respektive nämnd.

En översyn av valkretsar och valdistriktsindelning inför det allmänna valet 2018 har genomförts.

Nämnderna har i sina årsredovisningar en mer detaljerat beskrivning av pågående arbeten inom kvalitet- och verksamhetsutveckling samt effektiviseringar.

Tväresektoriella frågor

Internationellt

Många verksamheter har under året fått internationella erfarenheter genom studieresor, konferenser, projektsamarbeten eller studiebesök till Solna.

Att delta i Europeiska nätverk och samverka med långsiktiga samarbetspartners är framgångsfaktorer i det internationella arbetet. Staden är medlem i storstadsnätverket Eurocities och får där möjlighet att dela kunskap och erfarenhet med städer i andra storstadsområden. Under året har representanter från staden deltagit i möten med fokus på cirkulär ekonomi och sociala frågor. Medarbetare på omvårdnadsförvaltningen deltar i det Europeiska nätverket European Network of Social Authorities (ENSA) i syfte att utbyta kunskap och erfarenheter med andra europeiska regioner framförallt när det gäller metoder för att öka möjligheterna till arbete för personer med funktionsnedsättning. Inom ramen för trygghetsarbetet deltar staden i nätverket European Forum for Urban Security (EFUS) och arbetet för trygga städer.

Digitaliseringens möjligheter har fortsatt varit i fokus för omvårdnads- och barn- och utbildningsförvaltningarna. Valfärdsteknik är ett prioriterat område för omvårdnadsförvaltningen som fortsatt sitt utbyte med stadens danska vänort Gladsaxe. Erfarenheter från utbytet har varit till hjälp i förvaltningens fortsatta planering av digitalisering av verksamheter. Förvaltningsledning, skolledning och lärare på barn- och utbildningsförvaltningen har deltagit i den internationella BETT-mässan i London för att bl.a. att utveckla kunskapen om digitalisering inom förskola och skola.

Medarbetare på miljö- och byggnadsförvaltningen har deltagit i Nordiska ministerrådets tillsynskonferens. Det har givit livsmedelsenheten nya kunskaper som kan användas för att säkerställa efterlevnad av EU-lagstiftningen inom nämndens verksamhetsområde samt inspiration till utveckling genom utbyte med nordiska kollegor. Genom socialförvaltningens utvecklingsprogram ”Nyfiken på Europa” har medarbetare deltagit i en europeisk utbildning i ”Signs of Safety/Family finding - att hitta barns närverk”, en modell för att samla in information och arbeta lösningsfokuserat inriktat mot barn, ungdomar och deras familjer.

Kompetensförvaltningen driver och deltar i tre EU-finansierade projekt för att tillsammans med regionala partners arbeta med verksamhetsutveckling. Projekten fokuserar på bl.a. på att utveckla metoder för arbetsplatsförlagt lärande inom vuxenutbildningen och stärka etablering av nyanlända personer genom samverkan med civilsamhället. Medarbetare på förvaltningen har under året tagit del av goda exempel på arbetsförlagt lärande i Hamburg och Oslo samt studerat etablering av nyanlända i München.

Flera delegationer från andra länder har besökt staden under året. Äldreomsorg inklusive upphandling, avtalsuppföljning och kvalitetsutveckling har varit tema för delegationer från Ryssland, Nederländerna och Belgien. Anställda på EU-kommissionen och representanter för det grekiska kommunförbundet har studerat en svensk kommuns uppdrag och arbete. En delegation från Svenska Institutets Managementprogram Norra Europa har studerat hur staden och Solnaföretagen arbetar för att motverka matsvinn och öka matåtervinning.

Ulriksdalsskolan arbetar sedan flera år med projektet ”Kinesiska i Solna” som dels handlar om att införa kinesiska som modernt språk i skolan och dels om att etablera och utveckla kontakter med en skola i Peking. Våren 2018 kommer elever och lärare att besöka partnerskolan för utbyte på temat internationalisering och inkludering. Skytteholmsskolan deltar i Europaparlamentets ambassadörsskoleprogram. Programmet ger metoder och verktyg för att öka kunskapen om EU i skolan. Skolan har utsett juniorambassadörer bland eleverna och de ska i sin tur berätta om och undervisa sina kamrater om EU.

Inom fritidsverksamheten för unga har ett stort antal aktiviteter och utbyten genomförts både på hemmaplan och i andra europeiska länder. Europeiskt medborgarskap, unga på flykt, mänskliga rättigheter och socialt entreprenörskap är några av de teman som varit i fokus. De ungdomar som har deltagit har fått nya kunskaper, färdigheter och nätverk. Verksamheten har fått tillgång till en stor resursbank i Europa samt metoder som stärker möjligheterna att utveckla och behålla kompetens.

Internationella kommittén har beviljat resebidrag till sju studieresor för elev- och ungdomsgrupper. Resorna har fokuserat på vitt skilda områden. Grupperna har studerat socialt arbete i Lettland, språk, kultur & samhälle i Spanien och Tyskland, musik i Finland, ungdomskultur i Tyskland samt ungdomars entreprenörskap i Italien. Bland erfarenheterna märks bl.a. idéer till utvecklad musikverksamhet, möjlighet att nå vissa kursmål på ett inspirerande sätt, kontakt med en skola för fortsatt utbyte, språkträning, ökade möjligheter att göra internationella jämförelser samt intresse för fortsatt internationellt ungdomsutbyte på teman som samhällsutveckling, mänskliga rättigheter, demokrati och ungdomsdelaktighet.

Arbetet har bidragit till stadens övergripande mål, kommunstyrelsens mål om att ta tillvara digitaliseringens möjligheter och ge nyanlända goda förutsättningar att starta sitt nya liv i Sverige. Det har också bidragit till barn- och utbildningsnämndens mål om höjda kunskapsresultat, samt kultur- och fritidsnämndens mål att ge fler barn och ungdomar möjlighet att delta i nämndens aktiviteter liksom att utveckla verksamheten i nära samverkan med Solnas kultur-, idrotts- och föreningsliv. Det har även bidragit till omvårdnadsnämndens mål om samarbete, trygghet och god kvalitet, samtliga kompetensnämndens mål samt miljö- och hälsoskyddsnämndens mål om att säkerställa efterlevnad av lagstiftning.

Likabehandling

Alla solnabor ska få ett likvärdigt bemötande och en likvärdig service i mötet med samtliga av stadens finansierade verksamheter. Detta arbetar staden aktivt med genom likabehandlingsarbetet. Staden arbetar även aktivt med tillgänglig kommunikation och lättläst information.

I skola och förskola ligger likabehandlingsplanen till grund för verksamheternas fokus, att alla barn och elever behandlas med respekt. Alla enheter upprättar årligen en plan mot kränkande behandling. Inom samtliga skolor genomförs enkäter som följer upp hur eleverna mår, bl.a. har enkäter genomförts tillsammans med Friends. Resultaten följs sedan upp inom ramen för arbetet med likabehandlingsplanen.

Kultur- och biblioteksaktiviteter under året har genomförts för att uppmärksamma och stärka kulturuttryck på minoritetsspråk samt inom finsk förvaltning. Bibliotekets läxhjälp har många nyanlända barn och ungdomar som deltagare och särskilda satsningar har gjorts såsom barnvänligt språkcafé och månadens språk.

Kompetensförvaltningen arbetar med att stödja medborgare på vägen ut till arbete eller utbildning och att sträva efter att varje individ ska få samma möjligheter, ett gott bemötande och en god service. I stadens sommarjobbprojekt prioriterades ungdomar med funktionsnedsättning och nyanlända barn. I vuxenutbildning följer man bl.a. upp leverantörernas likabehandlingsplaner för att säkerställa att alla elever bemöts på lika sätt.

Omvårdnadsförvaltningen arbetar för att öka hälsa, välbefinnande och livsglädje hos äldre. Arbetet, som bl.a. sker i samverkan med frivilligorganisationer, syftar till att bryta social isolering, ge social stimulans samt erbjuda friskvård eller kulturaktiviteter. För medarbetarna ingår likabehandlingsarbetet som en naturlig del i introduktionen. Arbetet mot våld i nära relationer som riktar sig både till äldre och till personer med funktionsnedsättning fortsätter.

Socialförvaltningen arbetar för att säkerställa ett respektfullt bemötande och tydlighet i sitt arbete. Insatser ska genomföras utifrån individens behov med fokus på ett helhetsperspektiv.

Tekniska förvaltningens arbetar för att förbättra tillgängligheten i stadsmiljön genom olika tillgänglighetsanpassningar i befintliga fastigheter. I samarbete med barn- och utbildningsförvaltningen har tekniska förvaltningen även fortsatt arbeta för att förbättra trafiksäkerhet och trygghet i skolornas närmiljö.

Aktiviteter inom likabehandlingsområdet bidrar till att uppfylla stadens övergripande mål och nämndernas mål. Aktiviteterna bidrar till omvårdnadsnämndens mål om gott bemötande, trygghet och samverkan samt tekniska nämndens mål om tillgänglighet. De bidrar även till barn- och utbildningsnämndens mål om att barnen är trygga i förskolan, kultur- och fritidsnämndens mål om att staden ska kännetecknas av mångfald, kreativitet och upplevelser samt till kompetensnämndens mål om stöd och självförsörjning och socialnämndens mål om att insatser ska ges utifrån individens behov med fokus på ett helhetsperspektiv.

Miljö

Stadens miljöpolicy med tillhörande miljöstrategi lägger fast tre huvudområden för Solna stads fortsatta miljöarbete: hållbar stadsutveckling, effektiv resursanvändning och god livsmiljö. I miljöstrategin finns ett antal aktiviteter som respektive nämnd arbetar med för att uppnå målet om att Solna ska växa ihop och utvecklas på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt. Under året har stadens förvaltningar tillsammans arbetat för att stärka det systematiska miljöarbetet och miljöuppföljningen utifrån stadens miljöpolicy och miljöstrategi. Kommunstyrelsen har ansvarat för samordning och uppföljning av miljöpolicy och miljöstrategin genom stadsledningsförvaltningen.

Nämnderna har i sina årsredovisningar beskrivit genomförda aktiviteter utifrån stadens miljöstrategi. I stadens årsredovisning redovisas ett antal av de viktigare aktiviteterna som bidragit till måluppfyllelse av stadens övergripande mål och inriktningarna i stadens miljöpolicy med tillhörande miljöstrategi.

Under perioden har Solna stad genom sitt medlemskap i Sveriges Ekokommuner även genomfört en utvärdering

av stadens miljöarbete i jämförelse med övriga ekokommuner. Jämförelsen visade att staden placerar sig bra och till och med i toppen inom vissa kategorier.

Hållbar stadsutveckling

Kommunstyrelsen, byggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden har under året arbetat med att skapa förutsättningar för ett effektivt markutnyttjande, en tät stadsstruktur och ett resurseffektivt byggande samt god luft- och vattenkvalitet. I samband med utarbetande av exploateringsavtal tas miljöprogram och dagvattenutredningar fram. Staden har också bevakat att den höga anslutningsgraden till miljövänlig fjärrvärme av byggnader i Solna behålls, att sanering av mark, vid behov, genomförs och att solnaborna ska ha nära till parker och grönområden. Kvarteret Startboxen och kvarteret Faraö är två exempel på beslutade ärenden under perioden med stort fokus på hållbar stadsutveckling.

Effektiv resursanvändning

Kommunstyrelsen och byggnadsnämnden har under året skapat förutsättningar för solnaborna att resa miljövänligt genom att arbeta för utbyggnad av tunnelbanan och övrig kollektivtrafik samt för att byggnation sker i goda kollektivtrafiklägen. Tekniska nämnden har fortsatt genomförandet av cykelplanen genom att bl.a. skapa en ny och förbättrad cykelvägvisning med hjälp av 700 nya vägvisningsskyltar i hela staden. Projektet ”Fixa Laddplats” har under perioden erbjudit samtliga bostadsrättsföreningar i Solna information om hur de kan gå tillväga för att installera laddplatser för bilar. Till följd av projektet uppskattas minst 16 bostadsrättsföreningar ha installerat eller planerar att installera laddplatser, totalt cirka 115 stycken. Genom projektet ”Vi är cyklist” har information om hälso- och miljöfördelarna med att cykla spridits till solnaborna genom stadens kommunikationskanaler i syfte att främja cyklandet i staden.

Staden har under perioden arbetat för en effektiv energianvändning. På uppdrag av kommunstyrelsen har ett förslag till ny energiplan i form av en energipolicy tagits fram. Tekniska nämnden har fortsatt arbetet med energieffektivitet bl.a. genom installation av ny energisnål gatubelysning och belysning i tunnlar. Kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, familjerättsnämnden och omvårdnadsnämnden har under året genomfört energibesparande åtgärder såsom utbyte av befintlig belysning till mer energieffektiv belysning och behovsanpassad närvarostyrd belysning. Den nya ishallen i Solna inkluderar flera miljötekniska lösningar som bidrar till en mer hållbar drift.

Staden har sedan början av året ett nytt avtal för elenergi som är hundra procent förnybar. Staden har även fortsatt erbjuda kostnadsfri och oberoende energi- och klimatrådgivning till privatpersoner, organisationer och företag genom telefonrådgivning, rådgivningsbesök och seminarier. Vidare har Solna i ett samarbete med Järfälla, Sollentuna, Stockholm och Sundbyberg blivit beviljade statliga medel för att delta i en nationell satsning på coacher för energi och klimat riktat mot små och medelstora företag som vill minska sin energianvändning.

Staden har under året arbetat för att effektivisera avfallssystemet. En mobil miljöstation etablerades i början av 2016 som ett komplement till stadens återvinningscentraler. Under året har rutten utökats och sju nya platser har införts där solnaborna kan återvinna. Arbetet med insamling av matavfall har även fortsatt. Gemensamt har hushåll och verksamheter under 2017 samlat in runt 2490 ton matavfall, vilket är 244 ton mer än föregående år. Flera av stadens nämnder har också arbetat aktivt för att öka insamling av matavfall och minska matsvinnet i sina verksamheter.

God livsmiljö

Staden har under perioden arbetat aktivt med luft- och vattenfrågor. Genom det nybildade grundvattenrådet för Norra Stockholmsåsen har Solna, tillsammans med Norrvatten och kommunerna Upplands Väsby, Sollentuna och Sigtuna, genomfört en workshop och en översiktlig risk- och sårbarhetsanalys med syftet att säkra grundvattenkvaliteten i Norra Stockholmsåsen.

I december 2017 antog kommunstyrelsen stadens uppdaterade dagvattenstrategi i syfte att skapa förutsättningar för en hållbar dagvattenhantering i en växande och alltmer förtätad stad påverkad av ett förändrat klimat. Kultur- och fritidsnämnden har vid installation av nytt konstgräs på idrottsplatserna vidtagit åtgärder för att minska spridningen av mikroplaster från anläggningarna.

Under perioden har en fördjupad utredning av luftkvaliteten genomförts längs stadens gator. Beslut har därefter tagits om att sätta upp en mätstation för mätning av luftkvalitet i staden.

Staden har även fortsatt arbeta för att bevara och utveckla av stadens grönområden. På sitt sammanträde i december 2017 beslutade kommunfullmäktige om att inrätta ett naturreservat kring Råstasjön.

Barn- och utbildningsnämnden har under året arbetat aktivt med att undvika användningen av farliga ämnen och

hantera kemikalier så att risker minimeras i enlighet med den plan som tagits fram för att minska barns exponering för miljöskadliga ämnen i förskola och skola.

Staden har under året fortsatt ställa miljökrav vid upphandling av varor och tjänster, exempelvis vad gäller varor som används i entreprenader och ekologiska matvaror.

Inom stadens långsiktiga kapitalförvaltning har staden bytt ut sin globala indexfond mot en indexnära globalfond med en mer långtgående hållbarhetsinriktning. Den nya globalfonden investerar enbart i bolag som tillhör de 50 procent bästa i varje bransch och region utifrån hållbarhetsrankning. Fonden är dessutom fossilfri och placerar inte i företag som utvinner kol, olja eller gas. Den globala indexnära aktiefonden utgör cirka 50 procent av den totala långsiktiga kapitalförvaltningen.

Medarbetare

Ett av stadens prioriterade områden är kompetensförsörjning. Stadens rekryteringsstrategi, som utgår ifrån kompetensbaserad rekrytering, är implementerad i stadens verksamheter. För att förbättra kvaliteten i rekryteringar har rekryteringskompetensen förstärkts genom att staden har anställt rekryterare som stödjer chefer i rekryteringar. Staden har också ökat sin närvaro på relevanta utbildnings- och arbetsmarknadsdagar.

Staden fokuserar även på att utveckla medarbetare. Arbetet med att identifiera utvecklingsvägar sker på förvaltningarna och i samarbete med stadsledningsförvaltningen. Bland annat har:

- stadsledningsförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen tillsammans med lärarförbunden tagit fram ett förslag för kompetensförsörjning av lärare.
- socialförvaltningen fokuserat på bl.a. yrkesintroduktion för nya socialsekreterare samt arbetat med aktiviteter för att minska personalomsättningen.
- kompetensförvaltningen arbetat med att förebygga hotfulla situationer samt öka säkerheten.
- omvårdnadsförvaltningen arbetat kring faktorer för ökad hälsa och hållbar arbetshälsa.

Under året har stadens medarbetarundersökning, som mäter medarbetarengagemang, genomförts. Det totala HME-indexet för staden uppgick till 80, vilket är en ökning jämfört med 2016 (78). Stadens förvaltningar har analyserat HME-resultatet, hittat förbättringsområden och tagit fram handlingsplaner. De områden som generellt framstår med förbättringsområden är stress, ambassadörskap och uppskattning.

Under året har löneöversynsprocessen genomförts med följande prioriterade grupper; lärare, socionomer samt rektorer och förskolechefer.

Stadens satsning på medarbetarskapet "Medarbetarskap i partnerskap" har pågått under året och totalt 1 190 medarbetare har i 81 olika grupper genomgått utbildningen. Medarbetare från samtliga förvaltningar har deltagit och cirka 40 internutbildare har hållit i utbildningarna.

Ett nytt arbetstidsavtal och ett nytt lönesystem har implementerats från 1 januari 2017. Staden har också under året implementerat ny företagshälsövård. Ett arbete med "hållbar arbetshälsa" har genomförts med fokus främst på barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen.

Stadsledningsförvaltningen har säkerställt att förutsättningar finns för ett aktivt arbete med likabehandlingsfrågor. Detta görs genom t.ex. utbildningar i medarbetar- och lönesamtal, rekrytering och genom arbetet med resultatet av medarbetarundersökningen.

Medarbetare

Antalet medarbetare i staden uppgår per 31 december 2017 till 2 449, vilket är en minskning med 4 medarbetare jämfört med 2016. Det är antalet timanställda och antalet visstidsanställda som har minskat under året, vilket får till följd färre årsarbetare.

Antal medarbetare, 2016 – 2017

	2017	2016
Tillsvidareanställda kvinnor	1 602	1 592
Tillsvidareanställda män	485	482
Totalt tillsvidareanställda	2 087	2 074
Visstidsanställda kvinnor	234	237
Visstidsanställda män	128	142
Totalt visstidsanställda	362	379
Totalt antal anställda	2 449	2 453
Antal årsarbetare	2 261	2 322
Antal anställda per åldersgrupp:		
<30 år	272	276
30 - 49 år	1 143	1 123
50 -59 år	619	633
>60 år	426	421

Ökningen av tillsvidareanställda under året är från 2 074 till 2 087 (0,6 %). Förklaringen till ökningen på stadsledningsförvaltningen är dels att konsulter har ersatts av anställda inom bl.a. IT och HR samt att vissa funktioner har överförs till stadsledningsförvaltningen från övriga förvaltningar. Även inom tekniska förvaltningen har tillsvidareanställda till del ersatt tidigare konsulter.

Under året har även delar av fritidsklubbssverksamheten flyttat över från kultur- och fritidsförvaltningen till barn- och utbildningsförvaltningen, vilket påverkar antalet anställda på förvaltningarna.

Antal tillsvidareanställda, 2016 – 2017

	2017	2016
Stadsledningsförvaltningen	107	84
Tekniska förvaltningen	34	27
Kultur- och fritidsförvaltningen	141	150
Barn- och utbildningsförvaltningen	1 160	1 149
Kompetensförvaltningen	23	21
Socialförvaltningen	172	177
Omvårdnadsförvaltningen	402	414
Miljö- och byggnadsförvaltningen	50	52
Totalt	2 087	2 074

Sjukfrånvaro

Stadens totala sjukfrånvaro under 2017 ökar jämfört med 2016. Det är inom långtidsfrånvaro (60 dagar) som ökningen har skett under året. Den totala korta sjukfrånvaron är densamma som 2016. Stadens arbete med att minska antalet medarbetare med 6 eller fler sjukfall under en 12-månadersperiod har inneburit en minskning med 74 medarbetare jämfört med år 2016.

Staden fortsätter att arbeta aktivt med att sänka sjukfrånvaron under 2018 med bl.a. frekvent uppföljning och ett intensifierat samarbete mellan stadens chefer, HR och företagshälsovård.

Sjukfrånvaro av ordinarie tid, 2016 – 2017, procent

	2017	2016
Sjukfrånvaro	6,8	6,0
varav kvinnor	7,5	6,7
varav män	4,6	3,7
Sjukfrånvaro per åldersgrupp:		
<30 år	6,6	5,0
30 - 49 år	6,4	5,8
>50 år	7,4	6,3
Långtidsfrånvaro andel av total sjukfrånvaro	33,6	27,0
Långtidsfrånvaro (> 60 dagar)	2,3	1,6
Kort sjukfrånvaro (<15 dagar)	3,0	3,0

Framtida utmaningar och förändringar

Nationella utgångspunkter

Svensk ekonomi är inne i en högkonjunktur och bruttonationalprodukten (BNP) växer med närmare tre procent under 2018. Tillväxten i omvärlden förväntas stärkas under 2019, samtidigt som den inhemska efterfrågan försvagas. Sammantaget innebär det att svensk BNP växer något långsammare 2019 jämfört med under 2018. Högkonjunktoren når då sin topp och resursutnyttjandet i svensk ekonomi börjar minska. Antalet arbetade timmar förväntas inte öka alls, vilket medför att det sker en snabb minskning av skatteunderlagstillväxten.

Det innebär att ett betydande glapp kommer att uppstå mellan kommunsektorns intäkter och de kraftigt växande behoven av skola, vård och omsorg, som den snabba befolkningsutvecklingen för med sig. Kommunsektorn kommer på grund av detta ha problem att få sin ekonomi i balans under kommande år, vilket innebär en mindre ökning av den kommunala konsumtionen än vad demografin kräver.

Kommunsektorns tilltagande kostnader för mer äldreomsorg och hemtjänst genom en åldrande befolkning, belastar även Solnas ekonomi. Det sker främst genom högre kostnader för Solna i det nationella utjämningsystemet till andra kommuner. För Solna innebär dessutom regelförändringarna i inkomstutjämningsystemet ökade kostnader.

Solnas kostnader för inkomst- och kostnadsutjämnning till andra kommuner ökar med cirka 330 mkr under perioden 2014-2018. Under år 2018 innebär inkomst- och kostnadsutjämningsystemen en kostnad för Solna stad på cirka 830 mkr. Även framgent kommer utjämningsystemen vara den kostnadspost, som främst påverkar stadens framtida ekonomiska förutsättningar.

Vid sidan av utvecklingen av konjunktoren, befolkningen och utjämningsystemen kan även förändringar i statlig lagstiftning och uppgiftsfördelning innebära förändrade förutsättningar. Det kan också vara ändrade föreskrifter från statliga myndigheter, som ofta har stor påverkan på det kommunala uppdraget.

Lokala och regionala utgångspunkter

Stockholmsregionen är en tillväxtmotor, som svarar för en femtedel av rikets befolkning, en fjärdedel av arbetsmarknaden samt en tredjedel av den samlade produktionen. Stockholm är Sveriges jobb- och tillväxtmotor.

Stockholmsekonomin fortsätter att utvecklas starkare än normalt, där konjunktoren stärktes något under sista kvartalet 2017. Konjunktoren vek dock nedåt för flera branscher, som bl.a. byggsektorn, handeln och databranschen. Nyanställningarna i Stockholm ökade och läget på arbetsmarknaden i regionen är det bästa på sju år. Det innebär dock att arbetskraftsbristen i vissa branscher är hög. Särskilt företag inom bygg- och databranschen har svårt att hitta arbetskraft.

Stockholmsregionen är en gemensam bostads- och arbetsmarknad, som hålls samman av en geografisk närhet och kollektivtrafik. Det gör att kommunerna är beroende av varandra för att åstadkomma en positiv utveckling.

Solna har tagit ett stort ansvar för försörjningen av nya bostäder och arbetsplatser i Stockholmsregionen. Stadens befolkning har vuxit med cirka 35 procent under perioden 2000-2017. Staden avser även fortsättningsvis att ta ett stort ansvar för regionens tillväxt, i en takt som staden och solnaborna mäktar med. Staden planerar för att de närmaste åren ska byggas ungefär 800 nya bostäder per år i olika boende- och upplåtelseformer.

Enligt befolkningsprognosen kommer Solna att ha över 100 000 invånare år 2030. Befolkningen väntas öka i stort sett i alla åldersklasser, men framför allt i skolålder och bland vuxna i yngre yrkesverksam ålder. Åldersgruppen 85 år och äldre, väntas till skillnad från övriga åldersgrupper minska något fram till 2025.

Ur ett regionalt perspektiv är Solna en viktig företagsplats. Staden är Sveriges mest företagstät kommun med omkring 10 000 företag och omkring 90 000 arbetsplatser. Näringslivet domineras av kunskaps- och tjänsteintensiva verksamheter och det finns stor efterfrågan på etablering i Solna från företag i denna sektor.

Staden har under många år haft ett av de bästa företagsklimaten i landet till följd av bl.a. stadens strategiska läge, goda kommunikationer och ett välutvecklat samarbete med de lokala företagen. Solna ska fortsatt skapa goda förutsättningar för företag att etablera sig och växa i staden genom att erbjuda god service och attraktiva etablerings- och expensionsmöjligheter.

Solna har en god arbetsmarknad med många arbetsgivare inom privat och offentlig sektor. Staden bedriver också ett systematiskt arbete, genom Solnamodellen, för att få solnabor att gå från bidrag till egen försörjning via arbete eller studier. Det har gett goda resultat i form av minskad arbetslöshet och minskat ekonomiskt bistånd. Arbetslösheten i Solna ligger på en lägre nivå än i länet och riket och andelen biståndsmottagare är bland de lägsta i landet.

Solna har också en växande besöksnäring med nyetableringar av hotell, restauranger, handel och andra upplevelser. Det är en följd av att Solna blir allt viktigare i regionens besöksutbud med Friends Arena och Mall of Scandinavia som, tillsammans med attraktioner såsom Kungliga nationalstadsparken med Haga och Ulriksdals slottsområden, kommer att öka antalet besökare i Solna.

Stadsutveckling och trafik

För att möta efterfrågan på att bo och verka i Solna pågår utbyggnad av sex stadsdelar – Arenastaden, Hagastaden, Nya Ulriksdal, Järvastaden, Solna centrum samt Ingenting i Huvudsta. Inriktningen i den nya översiktsplanen är att fortsätta utveckla Solna i en takt som staden och solnaborna mäktar med. Arbetet med de nuvarande utvecklingsområdena ska fullföljas, samtidigt som Hagalunds arbetsplatsområde, Solna strand och Södra Huvudsta ska prövas som nya utvecklingsområden för bostäder och arbetsplatser. Även Bergshamra och Hagalund kan bli aktuella utifrån framtagna utvecklingsstrategier för stadsdelarna, liksom övriga Huvudsta, efter att en Huvudstaled i tunnel kommit till stånd.

Tillväxten innebär stora möjligheter för staden. Med nya invånare ökar skatteintäkterna, samtidigt som underlag skapas för en bättre närservice, utveckling av kollektivtrafik och en tryggare miljö. Inriktningen är att skapa en tät stadsstruktur med en varierad bebyggelse, som består av en blandning av bostäder, arbetsplatser och olika typer av service. Ambitionen är att skapa förutsättningar för ett tillgängligt serviceutbud i hela staden. Utifrån stadsdelarnas egna identiteter ska barriärer byggas bort och stadsdelarna länkas ihop för att skapa en mer sammanhållen stad.

I detta perspektiv är det också viktigt att säkerställa att planeringen för stadsutvecklingen samordnas med planeringen för olika typer av service. De nya stadsdelarna behöver försörjas med förskola, skola, äldreomsorg, gruppboheter, fritidsverksamhet, teknisk infrastruktur och annan kommunal service. Det ställer krav på staden att bygga ut den kommunala servicen i den takt och i de områden som Solna växer, för att kunna svara upp mot stadens åtaganden. Under 2017 tillkom nya skolor i Järvastaden och Hagalund och under 2018 öppnar en ny högstadieskola i Råsunda. Beslut har även fattats om att bygga en ny skola i Huvudsta.

Trafiken är en stor utmaning för Solna. En fortsatt utbyggnad av kollektivtrafiken med bl.a. den gula tunnelbanelinjen är nödvändig för att Solna ska kunna fortsätta utvecklas. Det krävs även nya trafiklösningar och en fortsatt utbyggnad av kollektivtrafiken. I ett större regionalt perspektiv finns utbyggnaden av Mälarbanan och Ostkustbanan. Det är viktigt att planeringen av dessa nationella infrastrukturprojekt, som får stor betydelse för Solnas stadsmiljö, samordnas med annan planering för att undvika ytterligare barriäreffekter till följd av stora trafikleder och järnvägssystem. Det kommer således att vara fokus på planering och utbyggnad av infrastruktur, som direkt eller indirekt påverkar Solna, under de kommande åren.

Utveckling av Solna stads verksamheter och fortsatt god ekonomi

Solna stad fortsätter att växa och utbyggnaden av den kommunala servicen behöver ske på ett ekonomiskt ansvarsfullt sätt. De långsiktiga investeringsbehoven måste balanseras mot behoven i den löpande verksamheten. Det kommer att ställa krav på prioritering, effektivisering och förnyelse i stadens verksamheter. Det utvecklingsarbete som har pågått i staden under de senaste åren måste fortsätta och intensifieras. Inriktningen ska vara att frigöra resurser genom att bl.a. förbättra samarbetet mellan nämnder samt minska kostnader för lokaler och administration.

I detta sammanhang är det också viktigt att beräkna hur stor andel av investeringsbehovet som staden behöver svara för och hur mycket externa intressenter kan tillhandahålla. Målsättningen är att både investeringar i infrastruktur och välfärdsrelaterade investeringar (förskolor, skolor, äldreboenden, gruppboheter m.m.), som behövs till följd av utbyggnaden ska finansieras inom respektive exploateringsprojekt. I driftverksamheten är det på motsvarande sätt viktigt att ta ställning till vilka delar och vilken andel som stadens egenregiverksamhet ska utföra och vad andra intressenter kan stå för.

Vid sidan av den utmaning som Solnas tillväxt med utbyggnad av den kommunala servicen innebär för stadens verksamheter behöver staden fokusera på att svara upp mot de befintliga solnabornas förväntningar på stadens tjänster och service. Det görs flera olika verksamhetsuppföljningar för att säkerställa att kvalitetskraven uppfylls. Resultaten från uppföljningarna visar hur kvaliteten utvecklas i verksamheterna och vilka utvecklings- och förbättringsområden som finns inom respektive verksamhet. Även brukar- och medborgarundersökningar samt synpunkter från solnaborna som kommer in till staden via kontaktcenter och andra kanaler ger viktig information i detta avseende.

Ett stadsövergripande utvecklingsområde för alla stadens verksamheter är tillgänglighet, bemötande och service. Det ska vara enkelt att komma i kontakt med staden, bemötandet ska vara gott, handläggningen ska vara rättssäker och effektiv. Serviceperspektivet ska genomsyra hela stadens organisation, inte minst i

myndighetsutövande verksamheter.

Solnaborna förväntar sig i allt högre grad att snabbt, enkelt och säkert kunna sköta sina ärenden, få tillgång till information och ha möjlighet till inflytande genom digitala kontaktvägar. Genom att utnyttja information och IT på ett smart sätt blir vardagen enklare för medborgare och företagare samt kvalitet och effektivitet stärks i verksamheterna. Detta utvecklingsarbete kommer att intensifieras för att möta behov och förväntningar.

Kompetensförsörjning

Solna stads förmåga att attrahera, rekrytera, utveckla samt behålla medarbetare med rätt kompetens blir allt viktigare i takt med ökat antal pensionsavgångar och ökad konkurrens om arbetskraften. Mot denna bakgrund har det pågått ett utvecklingsarbete inom HR-området i Solna under de senaste åren. Bland annat har medarbetarperspektivet integrerats i stadens styr- och uppföljningssystem, nya arbetstidsavtal har tecknats, en stor ledarskapsatsning för stadens chefer har genomförts, ett arbete för hållbar arbetshälsa i syfte att sänka sjukfrånvaron har gjorts samt en friskvårdssatsning har genomförts. Under 2016 och 2017 genomförs också en medarbetarskapsatsning för stadens alla medarbetare. Det är viktigt att fortsätta detta utvecklingsarbete i alla verksamheter för att säkra kompetensförsörjningen och att staden är en bra arbetsgivare med engagerade medarbetare. Ett särskilt fokus kommer under 2018 att ligga på att sänka sjukfrånvaron.

Etablering av nyanlända

Solna fortsätter också påverkas, liksom övriga landet, av att många människor söker sin tillflykt till Sverige i den svåra flyktingsituationen. Staden är, enligt den nya anvisningslagen, skyldig att ta emot och bosätta nyanlända som har fått permanent uppehållstillstånd. Under 2016 uppgick stadens åtagande till 268 nyanlända och under 2017 ökade åtagandet till 307 nyanlända. Stadens åtagande för 2018 uppgår till 215 nyanlända. Det är framför allt en stor utmaning att kunna tillhandahålla bostäder, men också etablering på arbetsmarknaden och erbjuda kommunal service. Det kommer att ställa krav på ett nära samarbete över förvaltningsgränser för att ordna boenden, skolgång, samhällsorientering som ger de nya solnaborna en bra start på livet i Sverige.

Konkurrensutsättning

Staden har drygt 900 aktiva avtal med olika leverantörer. Under 2017 har ett flertal större upphandlingar och avrop påbörjats varav några avslutats och andra avslutas i början av 2018. Avslutade är bl.a. avfallshantering för stadens verksamheter, bibliotekssystem, bevakningstjänster, klottersanering samt ledarutveckling och headhunting/rekrytering. Upphandlingar och avrop som på gång och avslutas 2018 är äldreboenden, köksråvaror och livsmedel, telefoni och system för stadens kontaktcenter, it-drift, tryckeritjänster, pensionsadministration och upplåtelse av utomhusreklam.

På grund av att fler och förändrade upphandlingsbehov har identifierats under året har viss omprioritering gjorts av konkurrensutsättningen, vilket lett till att några upphandlingar kommer att genomföras under 2018 i stället.

Utvecklingsarbetet avseende konkurrensutsättning och upphandling har under 2017 varit inriktat på att förbättra stadens avtalsuppföljning, vilket innebär ökat fokus på en mer systematisk avtalsuppföljning för de viktigaste avtalen inom respektive nämnd.

Internkontroll

Internkontroll är en del av ekonomi- och verksamhetsstyrningen som syftar till att säkerställa att de mål som kommunfullmäktige fastställt uppfylls utifrån givna förutsättningar och ekonomiska ramar. Avvikelse hanteras i enlighet med stadens reglemente och anvisning för internkontroll. Nämnderna ska i årsredovisningen rapportera om resultatet av uppföljningen av internkontrollen. Rapporten ska redovisa omfattningen av utförd uppföljning, utfallet och vidtagna åtgärder. Utifrån rapporterna gör kommunstyrelsen genom stadsledningsförvaltningen en analys av nämndernas internkontrollrapportering under året och vidtar verksamhetsutveckling inom området. Vid avvikelser av omfattande art ska nämnden omgående informera kommunstyrelsen.

En uppföljning av internkontrollen görs till kommunfullmäktige i årsredovisningen för 2017. Den samlade bedömningen av nämndernas redovisning av 2017 är att internkontrollen bidrar till utveckling av rutiner, processer och kontrollmoment. I uppföljningen märks arbetet med vidareutveckling av den interna kontrollen i och med införandet av en gemensam process i det gemensamma verksamhetsstyrningssystemet. 2017 års uppföljning av internkontrollplanerna visar inga stora avvikelser i de kontrollerade processerna. Återkommande åtgärd av flera nämnder är att personalens kompetens är viktigt för att upprätthålla rutiner och arbeta med kvalitetssäkrade metoder.

Stadens nämnder

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen leder, samordnar och har uppsikt över stadens samlade verksamheter. Kommunstyrelsen har också ansvar för arbetsgivarfrågor, mark- och exploateringsfrågor, trafik och översiktlig planering, frågor om näringspolitik samt ett övergripande integrationsansvar. Kommunstyrelsens verksamhetsplan och budget omfattar även valnämnden, överförmyndarnämnden, arvodeskommittén, internationella kommittén, likabehandlingskommittén samt de rådgivande organen; rådet för funktionshinderfrågor, trygghetsrådet samt pensionärsrådet.

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden är myndighet. Den ansvarar för frågor som rör detaljplaner, bygglov, byggnadsinspektion, kartframställning, geografiska informationssystem (GIS) och mätningsarbeten. Enligt plan- och bygglagen ska byggnadsnämnden bl.a. verka för en god byggnadskultur och en god stads- och landskapsmiljö.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden svarar för drift, underhåll och investeringar avseende stadens kommunaltekniska anläggningar såsom gator, byggnader, parker och grönområden. För att starta större investeringsprojekt krävs medgivande från kommunstyrelsens förvaltning. Vidare ansvarar nämnden för stadens parkeringsverksamhet samt den renhållning som staden enligt lag är skyldig att tillhandahålla. Tekniska nämnden är också trafiknämnd.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för stadens kultur- och fritidsverksamhet. Inom ramen för nämndens verksamhet finns konstförvaltning, museer och publika kulturmiljöer, föreställningar och evenemang, bibliotek samt kulturskola. Bidrag till föreningar och anläggningar och lokaler för idrotts- och motionsverksamheten tillhandahålls. Ungdomsgårdar och fritidsparker erbjuder aktiviteter för barn och ungdomar samt erbjuder särskilt stöd till ungdomar med funktionsvariationer.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för att barn och ungdomar mellan 1 – 16 år får sina behov av omsorg och obligatorisk utbildning tillgodosedda. Detta kan ske antingen inom ramen för Solna stads egna förskole- och grundskoleverksamheter eller genom att föräldrar väljer omsorg i andra kommuners eller enskilda huvudmäns regi. Nämnden ansvarar även för ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan. Eftersom eleverna har rätt att välja skola kan utbildningen antingen ske vid Solna Gymnasium eller i en friskola eller annan kommuns gymnasium. I nämndens ansvarsområde ingår också ungdomsmottagningen.

Kompetensnämnden

I kompetensnämndens ansvarsområde ingår arbetsmarknadsfrågor, vuxenutbildning samt mottagning av nyanlända enligt bosättningslagen. Verksamheterna samverkar för att höja utbildningsnivån, förbättra integrationen och sänka arbetslösheten.

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för att utifrån individens behov erbjuda skydd och social service i form av råd, stöd eller behandling, så att den enskildes eller familjens egna resurser kan utvecklas och tillvaratas. Nämnden ansvarar också för att personer med psykiska funktionshinder får stöd och därmed ökade möjligheter att leva som andra i samhället. Nämnden har ansvar för myndighetsutövning och styrs i huvudsak av socialtjänstlagen (SoL).

Familjerättsnämnden

Gemensamma familjerättsnämnden för Solna, Sundbyberg och Ekerö ger råd och stöd till separerade föräldrar och ansvarar för frågor som rör faderskap, adoption, skilsmässa, samarbetsavtal samt utredning om vårdnad, boende, och umgänge. Med den gemensamma nämnden ges bättre förutsättningar att upprätthålla och utveckla en god kvalitet.

Omvårdnadsnämnden

Omvårdnadsnämnden ansvarar för stadens äldreomsorg samt för omsorg om personer med funktionsnedsättning. Ansvarsområdet omfattar myndighetsutövning och verksamheterna styrs i stor utsträckning av socialtjänstlagen (SoL), hälso- och sjukvårdslagen (HSL) samt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Bland de verksamheter som nämnden ansvarar för finns boende, omsorg och service i ordinärt boende, daglig verksamhet, dagverksamhet, hälso- och sjukvård inom LSS-området m.m.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarar för tillsyn enligt miljöbalken, livsmedelslagen, smittskyddslagen, vissa delar av tobakslagen (platser med rökförbud) samt strålskyddslagen avseende strålskydd i solarier. Nämnden är även kommunstyrelsen behjälplig med kommunens övergripande miljöarbete samt bistår tekniska nämnden vid utvecklingen av avfallsfrågorna i staden.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden har dels till uppgift att ombesörja att de som av olika skäl inte klarar av att handha sin ekonomi m.m. kan få hjälp med detta av en god man, dels till uppgift att bevaka förmyndares hantering av underårigas förmögenheter.

Valnämnden

I varje kommun ska det finnas en valnämnd. Valnämnden ansvarar för förberedelse och genomförande av val på lokal nivå. Valnämnden ansvarar bl.a. för att lämna förslag till indelning i valkretsar och valdistrikt, identifiera vallokaler, samt rekrytera och utbilda valförrättare.

Kommittéer

Staden har två kommittéer; Internationella kommittén och Likabehandlingskommittén. De båda kommittéerna är politiskt sammansatta beredningsorgan till kommunstyrelsen. Deras uppdrag är att samordna, stimulera, främja, kunskapsutveckla och följa stadens internationella arbete respektive arbetet med likabehandling. Stadsledningsförvaltningen stödjer kommittéernas arbete med personella resurser.

Kommunrevisionen

Stadens revisorer ska enligt kommunallagen granska kommunstyrelsens och övriga nämnders verksamhet. Revisorerna ska bl.a. granska om stadens årsredovisning har upprättats enligt den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed. Revisorerna ska även pröva om verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vidare ska revisorerna pröva att räkenskaperna är rättvisande och att den kontroll som utövas inom nämnderna är tillräcklig samt att kommunstyrelsens och övriga nämnders beslut och åtgärder överensstämmer med för verksamheten gällande bestämmelser. Under 2017 har revisorerna haft 12 sammanträden.

Följande granskningar/projekt har genomförts under året:

- Årsredovisning 2016
- Delårsrapport 2017
- God ekonomisk hushållning
- Integration – strategier och insatser
- Skolans kompensatoriska uppdrag, förstudie
- Kvalitetsindikatorer inom socialtjänsten, förstudie
- Årlig granskning nämnderna
- Intern kontroll i lönehanteringen
- Kvalitetsarbetet inom äldreomsorgen
- Hantering av kommunens konst

Dessutom har revisorerna genomfört särskilda aktiviteter avseende:

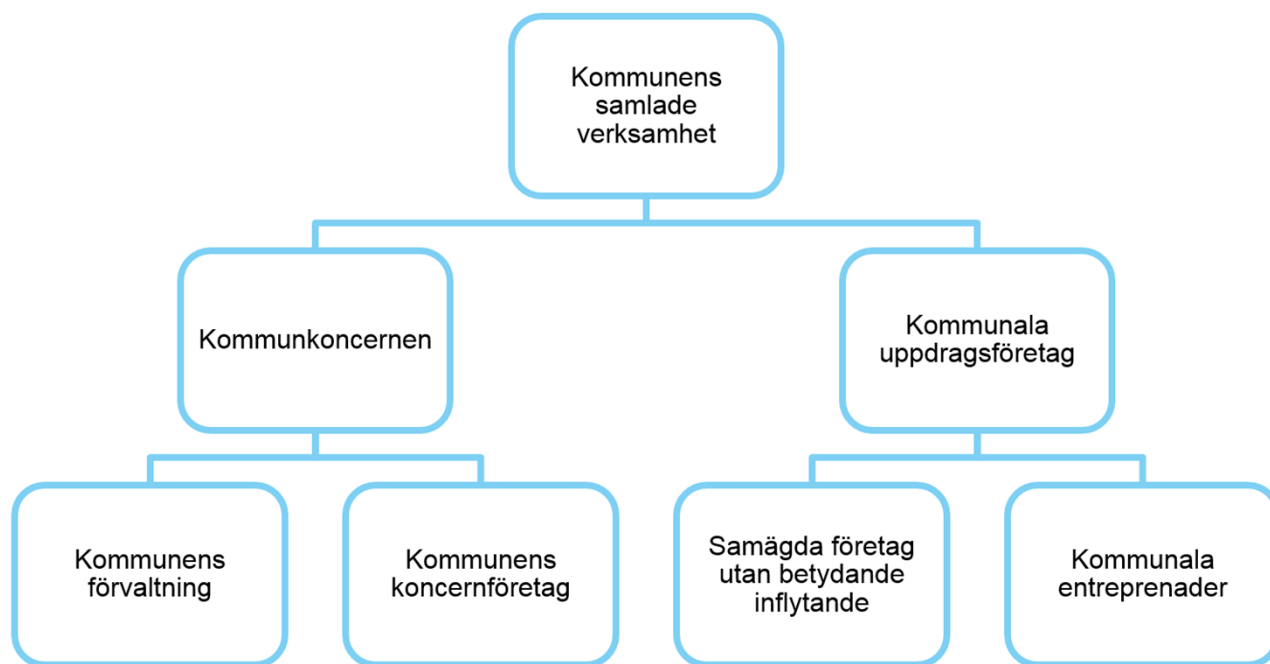
- Utbildningsinsatser kring ny kommunallag
- Deltagit i revisionskonferenser samt haft erfarenhetsutbyte med andra revisionsgrupper
- Informerat sig kring stadens arbete med IT-säkerhet
- Statusuppdatering kring stadens beställar- och upphandlingskompetens
- Haft gemensamma överläggningar med fullmäktiges presidium samt stadens tjänstemannaledning.
- Påbörjat väsentlighets- och riskanalys och revisionsplanering för 2018 och följande år.
- Informerat om planering, genomförande och resultat av lekmannarevisionen.
- Biträtt nämnder och förvaltningar med rådgivning.
- Löpande följt upp beslut i kommunfullmäktige.

Sammanställd redovisning och företagen

Enligt den kommunala redovisningslagen ska årsredovisningen omfatta en sammanställd redovisning (koncernredovisning). Syftet med koncernredovisningen är att ge en helhetsbild av stadens ekonomi och åtaganden. Enligt rekommendation nr 8.2 från Rådet för kommunal redovisning (RKR) ska årsredovisningen innehålla en beskrivning av kommunens samlade verksamhet, vilket är en vidare definition än kommunkoncernen.

I den sammanställda redovisningen visas stadens och de av staden ägda företagens verksamhet sammantaget. Här ingår företag där staden har ett betydande ägande och ett betydande inflytande. Utifrån analys av företagens redovisning av verksamhet samt revisorernas granskning, finner staden att företagen under 2017 har bedrivit verksamheten i enlighet med det fastställda kommunala ändamålet och inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Kommunala entreprenader ägs inte av staden utan dessa företag driver verksamhet på stadens uppdrag, upphandlade i konkurrens. Omfattningen av kommunala entreprenader redovisas i avsnittet Kostnader och intäkter.

Kommunkoncernen

Inom Solna kommunkoncern finns verksamheter som bedrivs i Solna stad och i företagsform genom aktieföretag och stiftelse. Företagen är helt eller delvis ägda av Solna stad. I stadens koncernredovisning ingår de företag, som staden har ett betydande inflytande i. Dessa är Bostadsstiftelsen Signalisten med dotterbolaget Solnabostäder AB, Råsunda Förstads AB med dotterbolaget Överjärva Gård AB, Norrenergi & Miljö AB med dotterbolaget Norrenergi AB samt Solna Vatten AB.

Ett betydande inflytande anses i allmänhet föreligga när röstandelen överstiger cirka 20 procent. Från och med år 2014 konsolideras inte längre Råsta Holding AB med ägarandelen 25 procent eftersom den andre ägaren är majoritetsägare med 75 procent.

Bostadsstiftelsen Signalisten, Råsunda Förstads AB och Norrenergi & Miljö AB utgör egna koncerner. Fastighets AB Falkeneraren bedriver ingen verksamhet och ingår i kommunkoncernen som vilande bolag.

Solna stad äger 30 procent av Solna Tenniscenter AB men då bolagets verksamhet är av obetydlig omfattning i relation till Solna stads skatteintäkter har staden valt att undanta bolaget från den sammanställda redovisningen. Kommunalförbunden Käppalaförbundet och Norrvatten ingår inte i den sammanställda redovisningen. Solna stads ägarandel uppgår till strax under 20 procent i dessa kommunalförbund.

Negativt resultat i koncernen

Årets resultat för koncernen är negativt och uppgår till minus 233,0 mkr (81,6 mkr år 2016). Resultatet före

extraordinära poster uppgår till 416,2 mkr år 2017 mot 20,2 mkr år 2016. I årets resultat 2017 ingår extraordinära kostnader om 654,2 mkr samt extraordinära intäkter om 5,0 mkr.

De extraordinära posterna avser stadens åtagande att medfinansiera en utbyggnad av tunnelbanestation i Hagalund enligt avtalet om Sverigeförhandlingen som belastar resultatet med 647,2 mkr och övriga extraordinära kostnader avser fördyring inom ram gällande medfinansiering av tunnelbanan enligt Stockholmsförhandlingen. Extraordinära intäkter om 5,0 mkr består av träffade avtal gällande bidrag till medfinansiering till tunnelbanan.

År 2016 ingick extraordinära intäkter med 61,3 mkr. År 2016 belastades resultatet med nedskrivningar på 490,6 mkr, varav 488,9 mkr avsåg stadens nedskrivning i samband med överlåtelsen av Arenabolaget i Solna KB och Sweden Arena Management KB.

Positiva resultat i koncernbolagen

Norrenergi & Miljö AB (inklusive dotterbolaget Norrenergi AB) redovisar ett positivt resultat efter finansnetto på 196,2 mkr (227,4 mkr år 2016). I slutet av 2004 förvärvade Norrenergi & Miljö AB samtliga aktier i Norrenergi AB. Förvärvet finansierades genom reverser från ägarkommunerna Solna och Sundbyberg.

Norrenergi AB redovisar ett positivt resultat efter finansnetto på 266,6 mkr (305,6 mkr år 2016). Intäkterna uppgår till 794,9 mkr 2017 jämfört med 809,6 mkr 2016. Den något varmare vädertiden under vintermånaderna 2017, jämfört med samma tid 2016, bidrar till att Norrenergi sålt 24 GWh mindre fjärrvärme än 2016. Försäljningsintäkterna har därför minskat något. All fjärrvärme och fjärrkyla som levereras till kund är märkt med Naturskyddsföreningens bra miljöval. Kostnaderna uppgår till 527,8 mkr, vilket är 24,0 mkr högre än föregående år. Bolaget har lämnat koncernbidrag till moderbolaget med 45,0 mkr.

Bostadsstiftelsen Signalisten (inklusive Solnabostäder AB) redovisar ett resultat efter finansiella poster på 19,7 mkr (58,2 mkr år 2016). Hyresintäkter och övriga förvaltningsintäkter uppgår till 383,4 mkr jämfört med 380,3 mkr 2016. Kostnaderna uppgår till 268,5 mkr, vilket är 37,0 mkr högre än föregående år. Underhållskostnaderna har ökat 20,7 mkr. Avskrivningarna på 77,7 mkr är 3,2 mkr högre än föregående år. Den totala omflyttningen bland hyresgästerna uppgick till 10,7 procent. Dotterbolaget Solnabostäders resultat efter finansiella poster uppgår till 27,8 mkr (39,2 mkr år 2016).

För koncernen Råsunda Förstads AB (inklusive dotterbolaget Överjärva Gård AB) är resultatet efter finansnetto positivt med 3,3 mkr (2,6 mkr år 2016). Moderbolagets resultat efter finansiella poster är 5,3 mkr (4,7 mkr år 2016). Dotterbolaget Överjärva Gårds resultat efter finansiella poster är negativt med 2,0 mkr (-2,1 mkr år 2016). Moderbolaget har lämnat koncernbidrag på 2,2 mkr till dotterbolaget Överjärva Gård AB.

Solna Vatten AB redovisar ett positivt resultat efter finansiella poster på 4,1 mkr (0,8 mkr år 2016). Intäkterna uppgår till 104,5 mkr, vilket är 4,8 mkr högre än år 2016, främst beroende på en ökning av övriga rörelseintäkter med 7,2 mkr. Kostnaderna inklusive avskrivningar uppgår till 100,3 mkr, vilket är 1,3 mkr högre än föregående år beroende på högre personalkostnader och ökade avskrivningar.

Nettokostnaderna ökar i kommunkoncernen

Verksamhetens nettokostnader i kommunkoncernen, exklusive jämförelsestörande poster och nedskrivningar, ökar med 63,8 mkr (2,6 %) i jämförelse med 2016. Verksamhetens intäkter minskar med 71,0 mkr (-3,7 %) medan verksamhetens kostnader ökar med 83,0 mkr (2,0 %).

Staden minskar sina intäkter med 60,2 mkr. Minskningen förklaras främst av att bidragen från Migrationsverket minskar med 106,6 mkr, vilket huvudsakligen beror på antalet ensamkommande flyktingbarn minskar samt ett nytt ersättningssystem för mottagande av ensamkommande barn och unga. Intäkterna för Norrenergi & Miljö AB minskar med 14,7 mkr medan Signalistens intäkter ökar med 3,1 mkr.

Stadens kostnader ökar med 42,6 mkr (1,2 %) jämfört med föregående år. Den förhållandevis låga ökningen beror på att kostnader för köp av huvudverksamhet, lämnade bidrag samt konsulttjänster och inhyrd personal minskar med sammantaget 44,8 mkr. Främsta anledningen till minskningen är färre köpta platser för ensamkommande flyktingbarn. Personalkostnaderna ökar däremot med 69,4 mkr (5,5 %) till 1 330,7 mkr.

Koncernen Signalisten ökar sina fastighetskostnader med 41,7 mkr, främst beroende på ökade underhållskostnader. Samtidigt minskar Signalistens övriga rörelsekostnader med 6,3 mkr. Koncernen Norrenergi & Miljö AB ökar sina rörelsekostnader med 19,7 mkr jämfört med 2016, vilket främst beror på att råvarukostnaderna ökar med 20,9 mkr.

Stadens skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ökar med 152,1 mkr jämfört med föregående år och uppgår till 2 951,4 mkr. Skatteintäkterna ökar med 195,1 mkr, vilket innebär en ökning med 5,8 procent. Nettokostnaderna för generella statsbidrag och utjämning ökar med 43,0 mkr till 611,9 mkr.

Koncernens finansnetto uppgår till minus 22,0 mkr 2017, en försämring med 183,1 mkr jämfört med föregående år. Koncernens finansiella kostnader ökar med 29,1 mkr och finansiella intäkterna minskar med 154,0 mkr. Under 2017 uppgår stadens realisationsvinster i medelsförvaltningen till 14,5 mkr, jämfört med 164,3 mkr år 2016. Stadens finansiella kostnader ökar med 32,7 mkr, vilket främst beror på en finansiell kostnad på 34,3 mkr hänförlig till indexuppräknig av stadens medfinansiering av tunnelbanan till Arenastaden och Hagalund under 2017, motsvarande siffra var 8,2 mkr för 2016. Koncernen Norrenergi & Miljö AB minskar de finansiella kostnaderna med 7,7 mkr och medan Signalistens finansiella kostnader ökar med 1,3 mkr.

Solna stads företag

Företag	Juridisk form	Solnas ägarandel, %	Medeltal anställda	Resultat efter finansnetto, mkr
Bostadsstiftelsen Signalisten	stiftelse	100	53	19,7
Norrenergi & Miljö AB (koncern)	aktiebolag	67	78	196,2
Norrenergi & Miljö AB	aktiebolag	67	0	-44,9
Norrenergi AB	aktiebolag		78	266,6
Solna Vatten AB	aktiebolag	100	4	4,1
Råsunda Förstads AB (koncern)	aktiebolag	100	5	3,3
Råsunda Förstads AB	aktiebolag	100	2	5,3
Överjärva Gård AB	aktiebolag		3	-2,0
Norrvatten	kommunalförbund	20	54	-6,5
Käppalaförbundet	kommunalförbund	19	63	0,9
Råsta Holding AB	aktiebolag	25	0	-2,2
Storstockholms Brandförsvär	kommunalförbund	5	737	10,5
SÖRAB	aktiebolag	5		
AB Vårlyjus	aktiebolag	7		
Solna Tenniscenter AB	aktiebolag	30		
Stockholmsregionens Försäkring AB	aktiebolag	6		
Fastighets AB Falkeneraren	vilande aktiebolag	100		

Staden har 2 087 tillsvidareanställda per sista december 2017 (2 074 år 2016). Medelantalet anställda hos de företag som ingår i den sammanställda redovisningen var 140 anställda år 2017 (137 år 2016), varav 50 kvinnor och 90 män.

Om kommunkoncernen

Koncernens balansomslutning

Koncernens balansomslutning uppgår till 8 981,3 mkr kr vid utgången av 2017 jämfört med 8 704,5 mkr år 2016.

Stiftelsen Signalisten, inklusive Solnabostäder AB, svarar för 1,7 miljarder kr och staden för 2,5 miljarder kr av totalt cirka 5,6 miljarder kr i materiella anläggningstillgångar i koncernen, dvs. mark, byggnader, tekniska anläggningar, maskiner och inventarier.

Koncernens likvida medel, uppgick den 31 december 2017 till 738,0 mkr, en ökning på 51,4 mkr jämfört med 31 december 2016. Likviditeten visar förmågan att betala löpande utgifter och förfallna skulder i rätt tid.

Soliditet och låneskuld

Mättet soliditet visar hur stor del av tillgångarna som finansieras med eget kapital och om det finns en "buffert" för framtida eventuella negativa årsresultat. Koncernens soliditet uppgår till 47,9 procent, vilket innebär en minskning med 4,2 procent jämfört med föregående år. Solna stad har i sitt eget bokslut en soliditet på 58,3 procent, en minskning med 8,4 procentenhet jämfört med föregående år.

Koncernens långfristiga skulder uppgår till 1 855,5 mkr (1 954,2 mkr år 2016). Koncernen Norrenergi & Miljö AB:s externa långfristiga skulder uppgår till 972,9 mkr, en minskning med 248,5 mkr jämfört med 2015. Bostadsstiftelsen Signalistens långfristiga skulder uppgår till 650,0 mkr, vilket är samma som 2016. Stadens förutbetalda intäkter i form av gatukostnadsersättning, som redovisas som långfristig skuld, uppgår till 553,2 mkr, vilket är en ökning med 63,2 mkr netto jämfört med föregående år.

Solna stads kommunkoncern, 2016 – 2017, mkr

	2017	2016
Resultat före extraordinära poster	416,2	20,2
Extraordinära poster	-649,2	61,3
Årets resultat	-233,0	81,5
Eget kapital	4 301,7	4 534,7
Balansomslutning	8 981,3	8 704,5
Investeringar	589,8	678,7
Långfristiga skulder	1 855,5	1 954,2
Soliditet (%)	47,9	52,1

Investeringar

Årets nettoinvesteringar, dvs. årets investeringar i immateriella och materiella anläggningstillgångar efter avdrag för investeringsbidrag, uppgår till 589,8 mkr, jämfört med förra årets investeringar på 678,7 mkr. Stadens nettoinvesteringar exklusive exploateringsverksamheten ökar med 56,0 mkr jämfört med 2016. Stadens nettoinvesteringar uppgår till 333,0 mkr.

Norrenergi & Miljö AB investerar under året för 63,8 mkr. Investeringarna utgörs till största delen av maskinutrustning och ledningsnät. År 2016 uppgick investeringarna till 159,2 mkr.

Signalistens investeringar uppgår till 164,9 mkr jämfört med 168,1 mkr föregående år. Signalistens förnyelse i Ritorp har fortsatt med andra etappen under 2017. Arbetet omfattar renovering och stambyten av 212 lägenheter. Råsunda Förstads AB investeringar uppgår till 16,2 mkr, främst hyresgäst Anpassningar i Industrivägen.

Solna Vatten AB investerar 22,8 mkr under året. Investeringssprojektet vid Kolonnvägen/Gårdsvägen har slutförts och omfattat nybyggnad av ledningar samt en ny pumpstation vid Kolonnvägen. Arbetet med en utloppsledning till Brunnsviken, vilken ska leda bort dagvatten från Hagastaden och östra Karolinska har slutförts. Investeringen samt drift- och underhållskostnader finansieras till hälften av Stockholm Vatten AB.

Kommunens företag**Bostadsstiftelsen Signalisten**

Bostadsstiftelsen Signalisten är ett allmännyttigt bostadsföretag i form av en stiftelse till vilken staden tillskjutit hela grundfondskapitalet. Signalisten betraktas ur koncernsynpunkt som ett helägt företag. Från och med år 2001 ingår även det helägda dotterbolaget Solnabostäder AB i koncernen. Verksamheten omfattar cirka 3 900 bostadslägenheter och cirka 500 kommersiella lokaler.

Norrenergi & Miljö AB

Norrenergi & Miljö AB har till uppgift att äga, förvalta och utveckla verksamheter med inriktning mot energiförsörjning och miljövård samt därmed sammanhängande verksamheter. Bolaget verkar inom Solna och Sundbyberg samt till dessa kommuner angränsande områden genom dotterbolaget Norrenergi AB. Norrenergi & Miljö AB ägs till 2/3 av Solna stad och till 1/3 av Sundbybergs stad. Norrenergi & Miljö AB förvärvade år 2004 samtliga aktier i Norrenergi AB för köpeskillingen 1 600 mkr.

I december 2017 fattade kommunfullmäktige i Solna och kommunfullmäktige i Sundbyberg likalydande beslut om att genomföra en nedströmsfusion av Norrenergi och Miljö AB med dotterbolaget Norrenergi AB. Fusionen beräknas vara klar under 2018.

Norrenergi AB

Norrenergi AB producerar, köper, distribuerar och säljer fjärrvärme och fjärrkyla till kunder inom Solna och Sundbyberg med angränsande områden. Bolaget ingår sedan år 2004 i koncernen Norrenergi & Miljö AB, som ägs till 2/3 av Solna stad och 1/3 av Sundbybergs stad.

Solna Vatten AB

Solna Vatten AB driver sedan år 1995 vatten- och avloppsverksamheten i Solna. Bolagets uppgift är att förse stadens invånare med dricksvatten samt att transportera avloppsvatten till reningsverk. Vattnet köps från kommunalförbundet Norrvatten och avloppsvattnet renas av Käppalaförbundet vid Käppalaverket på Lidingö. Bolaget är helägt av Solna stad och drivs både med egen personal och genom uppdragsavtal med staden. För drift- och underhåll av VA-nätet finns från år 2018 ett flerårsavtal med Veolia.

Råsunda Förstads AB

Råsunda Förstads AB är helägt av Solna stad och dess verksamhet omfattar i huvudsak förvaltning av egna fastigheter. Bolaget äger sedan år 2005 samtliga aktier i dotterbolaget Överjärva Gård AB. Bolaget förvaltar fastigheterna Banken 2 (Stadshuset), Banken 3 (Biblioteket), Hagalund 4:2 (Industriviadukten) samt Järva 2:18 (mark och byggnader vid Överjärva Gård).

Överjärva Gård AB

Överjärva Gård AB bedriver verksamhet inom natur- och kulturområdet samt verksamheter som syftar till att utveckla Överjärva Gård som ett miljöpedagogiskt centrum. Överjärva Gård AB är ett helägt dotterbolag till Råsunda Förstads AB sedan år 2005.

Råsta Holding AB

Råsta Holding AB äger och förvaltar bolag med ansvar för utveckling och exploatering av Arenastadsområdet. Bolaget äger genom dotterbolag en stor del av den mark som exploateras i Arenastadsområdet. Solna stad äger 25 procent.

Norrvatten

Norrvatten är ett kommunalförbund som bildades 1926 och som har till uppgift att förse medlemskommunerna Danderyd, Järfälla, Norrtälje, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Sundbyberg, Täby, Upplands-Bro, Upplands Väsby, Knivsta, Vallentuna, Vaxholm och Österåker med dricksvatten. Solna stads andel av förbundets tillgångar är 19,9 procent vid 2017 års utgång.

Käppalaförbundet

Käppalaförbundet är ett kommunalförbund vars medlemskommuner är Danderyd, Lidingö, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Täby, Upplands-Bro, Upplands Väsby, Vallentuna, Värmdö och Nacka. Käppalaförbundet bildades 1957 och har som uppdrag att ta hand om och rena avloppsvattnet från medlemskommunerna. Avloppsvattnet leds till förbundets reningsverk, Käppalaverket, som är beläget på Lidingö. Solna stads andel av förbundets tillgångar är 18,7 procent vid 2017 års utgång.

Storstockholms Brandförsvär

I kommunalförbundet Storstockholms brandförsvär ingår kommunerna Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker. Kommunalförbundet ska skapa trygghet för de som bor och vistas i medlemskommunerna samt verka för ökad riskmedvetenhet, minskad sårbarhet, färre olyckor och skador i samhället. Solnas medlemsavgift till Storstockholms brandförsvär under 2017 är 31,9 mkr.

SÖRAB

SÖRAB (Söderhalls Renhållningsverk AB) bildades 1978. Företaget är ett samarbete mellan tio kommuner i Stockholms län. SÖRAB har som uppgift att bygga och driva regionala avfallsanläggningar. Solna stads aktiekapital i företaget uppgår till 0,4 mkr.

AB Vårlyus

AB Vårlyus är ett kommunalt aktiebolag som grundades 1994. Företaget erbjuder ett brett utbud av vård-, behandlings- och rådgivningstjänster riktade till socialtjänst, skola och familjer. Företaget ägs av Stockholms 25 kranskommuner. Solna stads aktiekapital i företaget uppgår till 0,7 mkr.

Solna Tenniscenter AB

Tenniscentret startade hösten 1985. De fyra intressenterna i klubben är Solna stad, Huvudsta tennisklubb, SJ tennisklubb och Solna tennisklubb. Solna stads aktiekapital i företaget uppgår till 0,03 mkr.

Stockholmsregionens Försäkring AB

Stockholmsregionens Försäkring AB bildades 2008 och är ett kommungemensamt försäkringsbolag inom Stockholms län. Företaget ägs av tjugo kommuner inom Stockholms län. Solna stads aktiekapital i företaget uppgår till 6,2 mkr.

Fastighets AB Falkeneraren

Fastighets AB Falkeneraren är helägt av Solna stad. Företaget är vilande och bedriver inte någon verksamhet. Solna stads aktiekapital i företaget uppgår till 0,5 mkr.

Ekonomi och noter

Resultaträkning

Mkr	Not	Staden 2017	Staden 2016	Koncernen 2017	Koncernen 2016
Verksamhetens intäkter	1	894,1	954,3	1 846,2	1 917,2
Jämförelsestörande intäkter	2	100,4	11,5	83,4	11,5
Verksamhetens kostnader	3	-3 562,8	-3 520,3	-4 148,6	-4 065,6
Skatter				-22,4	-58,7
Jämförelsestörande kostnader	4	-13,0	-22,4	-13,0	-22,4
Avskrivningar	5	-118,3	-98,4	-258,9	-231,7
Nedskrivningar	6		-490,6		-490,6
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		-2 699,6	-3 165,7	-2 513,3	-2 940,1
Skatteintäkter	7	3 563,3	3 368,2	3 563,3	3 368,2
Generella statsbidrag och utjämning	8	-611,9	-568,9	-611,9	-568,9
Finansiella intäkter	9	71,7	225,3	68,5	222,5
Finansiella kostnader	10	-45,7	-13,0	-90,5	-61,4
RESULTAT FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER		277,9	-154,2	416,2	20,2
Extraordinära intäkter	11	5,0	61,3	5,0	61,3
Extraordinära kostnader	12	-654,2		-654,2	
ÅRETS RESULTAT (förändring av eget kapital)		-371,3	-92,9	-233,0	81,6
Samtliga realisationsvinster					
Orealiserade förluster i värdepapper					
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper					
ÅRETS RESULTAT EFTER		-371,3	-92,9		
BALANSKRAVSJUSTERINGAR					
Medel från pensionsreserv		20,0	20,0		
Reserverat för stadens utbyggnad, omstrukturering, strukturella utvecklingsinsatser, synnerliga skäl		13,0	322,3		
Tunnelbaneåtaganden, synnerliga skäl		649,2	-61,3		
ÅRETS RESULTAT EFTER		310,9	188,1		
BALANSKRAVSJUSTERINGAR OCH					
SYNNERLIGA SKÅL					

Kassaflödesanalys

Mkr	Not	Staden 2017	Staden 2016	Koncernen 2017	Koncernen 2016
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	24	-371,3	-92,9	-233,0	81,6
Justering för gjorda avskrivningar/nedskrivningar		118,3	589,0	258,9	722,2
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster:	13	449,3	-194,6	447,7	-165,5
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapitalet		196,3	301,5	473,7	638,3
Ökning/minskning exploateringsfastigheter/förråd				2,3	20,0
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		-16,2	5,3	-6,7	35,5
Ökning/minskning kortfristiga placeringar		-0,7	249,1	-0,7	249,1
Ökning/minskning kortfristiga skulder		97,9	79,5	148,8	81,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten		277,3	635,3	617,4	1 024,6
INVESTERINGAR					
Investering i materiella och immateriella anläggningstillgångar		-360,1	-324,9	-589,8	-678,7
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0,1	0,2	39,1	101,4
Investering i finansiella anläggningstillgångar		0,0	-313,3	0,0	-315,0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		83,4		83,4	
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-276,7	-638,0	-467,3	-892,2
FINANSIERING					
Ökning/minskning långfristiga fordringar					
Ökning lång skuld förutbetalda gatukostnadsersättning som regleras över flera år.	27	63,2	-5,1	63,2	-5,1
Amortering				-162,0	-99,3
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		63,2	-5,1	-98,7	-104,4
ÅRETS KASSAFLÖDE/FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		63,9	-7,9	51,4	27,9
Likvida medel vid årets början		551,3	559,1	686,6	658,7
Likvida medel vid periodens slut		615,2	551,3	738,0	686,6

Balansräkning

Mkr	Not	Staden 2017	Staden 2016	Koncernen 2017	Koncernen 2016
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	14	26,3	20,2	26,3	20,2
Materiella anläggningstillgångar					
- Mark, byggnader och tekniska anläggningar	15	2 450,5	2 211,4	5 519,0	5 228,7
- Maskiner och inventarier	16	51,3	54,8	54,6	59,4
Finansiella anläggningstillgångar	17- 19	1 275,8	1 359,2	473,0	556,3
Summa anläggningstillgångar		3 804,0	3 645,6	6 072,9	5 864,6
Omsättningstillgångar					
Exploateringsfastigheter m.m.	20	5,6	5,6	40,0	42,3
Fordringar	21	462,8	446,6	649,3	642,6
Kortfristiga placeringar	22	1 481,0	1 468,4	1 481,0	1 468,4
Kassa och bank	23	615,2	551,3	738,0	686,6
Summa omsättningstillgångar		2 564,6	2 471,8	2 908,4	2 839,9
SUMMA TILLGÅNGAR		6 368,6	6 117,4	8 981,3	8 704,5
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
<i>varav årets resultat</i>	24	3 711,6	4 082,9	4 301,7	4 534,7
<i>varav övrigt eget kapital</i>		-371,3	-92,9	-233,0	81,6
		414,8	397,7		
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	25	347,4	327,9	354,6	335,7
Andra avsättningar	26	983,7	541,8	1 179,1	738,3
Summa avsättningar		1 331,0	869,7	1 533,7	1 074,0
Skulder					
Långfristiga skulder	27	553,7	490,4	1 855,5	1 954,2
Kortfristiga skulder	28	772,2	674,4	1 290,4	1 141,6
Summa skulder		1 325,9	1 164,8	3 145,9	3 095,8
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		6 368,6	6 117,4	8 981,3	8 704,5
Ansvars- och borgensförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulder eller avsättningar	29	1 188,3	1 213,7	1 188,3	1 213,7
Övriga ansvars- och borgensförbindelser	30	1 201,1	1 367,7	213,8	213,7

Driftbudget och utfall

Tkr	Budget Netto 2017	Bokslut Intäkt 2017	Bokslut Kostnad 2017	Bokslut Netto 2017	Avvikelse Netto 2017	Bokslut Netto 2016
Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen	-146 803	86 530	-207 723	-121 193	25 610	-125 654
Revisionen	-2 722		-2 586	-2 586	136	-2 649
Byggnadsnämnden	-10 729	26 771	-36 782	-10 011	718	-9 584
Tekniska nämnden	-18 237	405 282	-423 968	-18 686	-449	-26 924
Affärsverksamheten	0	59 504	-59 504	0	0	0
Kultur- och fritidsnämnden	-153 803	25 784	-183 791	-158 007	-4 204	-151 967
Barn- och utbildningsnämnden	-1 249 411	1 125 930	-2 393 290	-1 266 360	-16 949	-1 190 857
Kompetensnämnden	-40 819	28 686	-63 739	-35 053	5 766	-35 084
Socialnämnden	-227 337	122 825	-347 989	-225 164	2 173	-190 619
Familjerättsnämnden	-3 635	4 724	-8 664	-3 940	-305	-4 165
Omvårdnadsnämnden	-880 267	219 252	-1 094 703	-875 451	4 816	-859 688
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-10 515	9 583	-19 428	-9 845	670	-10 361
Summa nämnder	-2 744 278	2 114 870	-4 841 166	-2 726 296	17 982	-2 607 551
Pensionskostnader	-123 000		-123 268	-123 268	-268	-111 494
Semesterlöneskuld m.m.			394	394	394	-2 917
Verksamhetens intäkter/kostnader	-2 867 278	2 114 870	-4 964 040	-2 849 170	18 108	-2 721 962
Reserverat eget kapital <i>varav pensionskostnader</i>			-32 977 -20 000	-32 977 -20 000	-32 977 -20 000	-42 324 -20 000
Finansiering	2 952 278	3 914 285	-754 241	3 160 044	207 766	2 610 105
- skatteintäkter	3 478 779			3 563 302	84 523	3 368 220
- generella statsbidrag, utjämning	-631 935			-611 873	20 062	-568 928
- avskrivningar, kapitalkostnadseliminering	31 935			30 586	-1 349	39 088
- finansnetto	35 500			27 154	-8 346	212 239
- personalförsäkring, övriga bidrag, nyttjanderätt	37 999			50 473	12 474	38 863
- jämförelsestörande intäkter				100 403	100 403	11 549
- nedskrivning						-490 578
Extraordinära intäkter		5 000		5 000	5 000	61 300
Extraordinära kostnader			-654 172	-654 172	-654 172	
TOTALT	85 000	6 034 156	-6 405 431	-371 275	-456 275	-92 881

Noter

<i>Samtliga noter i mkr</i>	Staden 2017	Staden 2016	Koncernen 2017	Koncernen 2016
Not 1. Verksamhetens intäkter				
- försäljningsmedel	25,8	25,1	568,0	570,0
- taxor och avgifter	299,7	274,4	339,9	296,4
<i>varav gatukostnadsersättning</i>	7,7	3,8		
- hyror och arrenden	120,9	106,8	490,6	502,8
- erhållna bidrag	351,3	454,8	351,3	454,8
- försäljning av verksamhet	96,4	93,2	96,4	93,2
Summa	894,1	954,3	1 846,2	1 917,2
Not 2. Jämförelsestörande intäkter				
- exploateringsfastigheter, tomträtter	100,4	11,5	83,4	11,5
Summa	100,4	11,5	83,4	11,5
<i>Noten 2016 är ändrad. Jämförelsestörande intäkter på 61,3 mkr är omklassificerade till extraordinära intäkter.</i>				
Not 3. Verksamhetens kostnader				
- personal	-1 330,7	-1 261,2	-1 423,0	-1 346,1
<i>varav pensionskostnader, inkl. reserverat eget kapital *)</i>	<i>-143,3</i>	<i>-131,5</i>		
- lämnade bidrag	-79,8	-91,5	-79,8	-91,5
- köp av huvudverksamhet	-1 615,8	-1 644,1	-1 615,8	-1 644,1
- konsulttjänster, tillfälligt inhyrd personal **)	-66,5	-71,3	-66,7	-71,6
- lokal- och markhyror	-104,5	-95,0	-60,0	-95,0
- övriga verksamhetskostnader	-365,6	-357,1	-903,2	-817,2
Summa	-3 562,8	-3 520,3	-4 148,6	-4 065,6
<i>*) varav belopp som reserverats i eget kapital.</i>	<i>-20,0</i>	<i>-20,0</i>		
<i>***) fr.o.m. 2017 ingår samtliga konton under 614 i konsulttjänster. Noten är justerad för 2016 med 0,5 mkr mellan konsulttjänster och övriga verksamhetskostnader</i>				
Not 4. Jämförelsestörande kostnader				
- strukturomvandlingskostnader, omstrukturering personal	-11,1	-6,2	-11,1	-6,2
- strukturella utvecklingsinsatser	-1,8	-16,1	-1,8	-16,1
<i>varav stadens utbyggnad</i>	<i>-1,3</i>	<i>-4,7</i>	<i>-1,3</i>	<i>-4,7</i>
- utrangering/försäljning anläggningstillgång	0,0	-0,1	0,0	-0,1
Summa	-13,0	-22,4	-13,0	-22,4
Not 5. Avskrivningar				
Planenliga avskrivningar på anläggningstillgångarnas anskaffningsvärden				
- immateriella anläggningstillgångar	-8,6	-3,6	-8,6	-3,6
- verksamhetsfastigheter	-72,1	-60,8	-140,3	-126,1
- fastigheter för affärsverksamhet	-0,2	-0,2	-72,1	-67,8
- publika fastigheter	-24,8	-18,6	-24,8	-18,6
<i>varav avskrivningar som matchas med gatukostnadsersättning</i>	<i>-7,6</i>	<i>-3,8</i>	<i>-7,6</i>	<i>-3,8</i>
- fastigheter för annan verksamhet	-3,8	-3,8	-3,8	-3,8
- inventarier	-8,7	-11,4	-9,3	-11,7
Summa	-118,3	-98,4	-258,9	-231,7
Not 6. Nedskrivningar				
- stadens andel motsvarande förlusttäckning i Sweden Arena Management KB		-33,6		-33,6
- stadens andel motsvarande förlusttäckning i Arenabolaget i Solna KB		-455,2		-455,2
- data- och telefoniupphandling		-1,7		-1,7
Summa	0,0	-490,6	0,0	-490,6
Not 7. Skatteintäkter				
Skatteintäkter				
- preliminär skattebetalning	3 575,2	3 380,8	3 575,2	3 380,8
- preliminär slutavräkning innevarande år	-15,9	-15,7	-15,9	-15,7
- slutavräkningsdifferens föregående år	4,1	3,1	4,1	3,1

<i>Samtliga noter i mkr</i>	Staden 2017	Staden 2016	Koncernen 2017	Koncernen 2016
Summa	3 563,3	3 368,2	3 563,3	3 368,2
Not 8. Generella statsbidrag				
Bidragsintäkter	126,0	133,1	126,0	133,1
- införandebidrag		17,8		17,8
- regleringsbidrag				
- generella statsbidrag	36,4	28,2	36,4	28,2
- kommunal fastighetsavgift	89,6	87,1	89,6	87,1
Bidragskostnader	-737,8	-702,1	-737,8	-702,1
- utjämningsavgift inkomstutjämning	-185,7	-193,1	-185,7	-193,1
- utjämningsavgift kostnadsutjämning	-402,3	-368,8	-402,3	-368,8
- regleringsavgift	-0,8	-2,6	-0,8	-2,6
- utjämningsavgift LSS	-149,1	-137,6	-149,1	-137,6
Summa	-611,9	-568,9	-611,9	-568,9
Not 9. Finansiella intäkter				
- utdelning på aktier i koncernföretag		0,1		0,1
- utdelning Kommuninvest ekonomisk förening	2,3	2,1	2,3	2,1
- utdelning på aktier och aktiefonder	25,5	32,0	25,5	32,0
- utdelning i räntefonder	3,7	2,1	3,7	2,1
- ränteintäkter	5,7	6,1	5,8	6,7
- realisationsvinst	14,5	164,3	14,5	164,3
- fondrabatt kapitalförvaltning m.m.	8,0	8,4	8,0	8,4
- optionsersättning	5,0	5,0	5,0	5,0
- borgensavgifter	4,1	5,2	0,8	1,8
- intäkt indexreglering medfinansiering tunnelbana	2,9		2,9	
Summa	71,7	225,3	68,5	222,5
Not 10. Finansiella kostnader				
- räntekostnader	-1,5	-0,4	-46,3	-48,8
- realisationsförlust	-2,5	-2,1	-2,5	-2,1
- ränta på pensionsavsättning	-6,8	-1,8	-6,8	-1,8
- förvaltningsarvode, bankavgifter m.m.	-0,5	-0,4	-0,5	-0,4
- kostnad indexreglering medfinansiering tunnelbana	-34,3	-8,2	-34,3	-8,2
Summa	-45,7	-13,0	-90,5	-61,4
Not 11. Extraordinära intäkter				
- JM, kv Motorn, bidrag till stadens medfinansiering av tunnelbana	3,2		3,2	
- Fabege, kv Signalen, bidrag till stadens medfinansiering av tunnelbana	1,8		1,8	
- Skanska, kv Tygeln 2, bidrag till stadens medfinansiering av tunnelbana		58,0		58,0
- Wählins, kv Bellona 5, bidrag till stadens medfinansiering av tunnelbana		3,3		3,3
Summa	5,0	61,3	5,0	61,3
<i>Noten 2016 är ändrad. Jämförelsestörande intäkter på 61,3 mkr är omklassificerade till extraordinära intäkter.</i>				
Not 12. Extraordinära kostnader				
- Solna Stads medfinansiering av tunnelbana	-654,2		-654,2	
Summa	-654,2	0,0	-654,2	0,0
Not 13. Justeringsposter				
Löpande verksamhet: justering av ej rörelsekapitalpåverkande poster				
- förändring pensionsavsättning	19,4	3,2	19,0	-32,1
- förändring övriga avsättningar	441,9	-33,9	440,7	29,4
- justering övrigt ej resultatpåverkande				-0,7
- resultatförd felaktigt pågående investering		-1,7		
- utrangering inventarier och byggnader		0,0		
- reavinst försäljning av kortfristig placering	-14,5	-164,3	-14,5	-164,3

<i>Samtliga noter i mkr</i>	Staden 2017	Staden 2016	Koncernen 2017	Koncernen 2016
- reaförlust försäljning av kortfristig placering	2,5	2,1	2,5	2,1
- reaförlust försäljning anläggningstillgångar		0,0		
Summa	449,3	-194,6	447,7	-165,5
Not 14. Immateriella anläggningstillgångar				
- ingående bokfört värde	20,2	7,9	20,2	7,9
- årets investeringar	14,7	15,9	14,7	15,9
- årets avskrivningar	-8,6	-3,6	-8,6	-3,6
Summa	26,3	20,2	26,3	20,2
Immateriella anläggningstillgångar				
- anskaffningsvärde	81,0	66,3	81,0	66,3
- ackumulerade avskrivningar enligt plan	-54,7	-46,1	-54,7	-46,1
Restvärde	26,3	20,2	26,3	20,2
Not 15. Mark, byggnader och tekniska anläggningstillgångar				
- ingående bokfört värde	2 211,4	1 996,2	5 228,7	4 892,4
- årets investeringar	329,7	298,6	557,8	650,9
- årets avskrivningar	-101,0	-83,4	-238,8	-213,4
- utrangeringar/försäljningar/överföringar	10,3		-28,7	-101,3
Summa	2 450,5	2 211,4	5 519,0	5 228,7
<i>varav markreserv, exploateringsverksamhet</i>	<i>352,5</i>	<i>256,6</i>		
<i>varav verksamhetsfastigheter</i>	<i>1 254,2</i>	<i>1 022,8</i>		
<i>varav fastigheter för affärsverksamhet</i>	<i>6,5</i>	<i>6,3</i>		
<i>varav publika fastigheter, naturreservat</i>	<i>502,5</i>	<i>473,9</i>		
<i>varav fastigheter för annan verksamhet</i>	<i>255,3</i>	<i>142,1</i>		
<i>varav pågående investeringar</i>	<i>79,5</i>	<i>309,7</i>		
Not 16. Maskiner och inventarier				
- ingående bokfört värde	54,8	56,0	59,4	62,3
- årets investeringar	15,7	10,3	17,2	11,9
- årets avskrivningar	-8,7	-11,4	-11,5	-14,7
- utrangeringar/försäljningar/överföringar	-10,4	-0,1	-10,4	-0,1
Summa	51,3	54,8	54,6	59,4
Materiella anläggningstillgångar				
- anskaffningsvärde	4 547,5	4 203,7		
- ackumulerade avskrivningar enligt plan	-2 045,7	-1 937,5		
Restvärde	2 501,8	2 266,2	5 573,7	5 288,1
Not 17. Finansiella anläggningstillgångar				
- aktier	123,4	123,3	67,4	67,3
- andelar	812,1	812,1	62,0	62,0
<i>varav i Bostadsstiftelsen Signalisten</i>	<i>88,5</i>	<i>88,5</i>		
<i>varav i Kommuninvest</i>	<i>60,6</i>	<i>60,6</i>		
<i>varav i Storstockholms brandförsvär</i>	<i>1,3</i>	<i>1,3</i>		
<i>varav i Råstahems Folketshusförening (610 andelar à 10 kr)</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>		
<i>varav i Råsunda Förstads AB</i>	<i>75,0</i>	<i>75,0</i>		
<i>varav i Solna Vatten AB</i>	<i>220,0</i>	<i>220,0</i>		
<i>varav i Norrenergi AB</i>	<i>366,7</i>	<i>366,7</i>		
- bostadsrätter	2,0	2,0	5,1	5,1
- grundfondskapital Stiftelsen Filmstadens Kultur	5,0	5,0	5,0	5,0
- långfristiga fordringar	0,5	0,5	0,5	0,5
- bidrag till stadens medfinansiering av tunnelbana*	332,9	416,3	332,9	416,3
- kapitalförsäkring				0,0
Summa	1 275,8	1 359,2	473,0	556,3
* 91,3 mkr avser exploateringsavtal som enligt plan väntas inbetalas 2018. Under året har två nya avtal på totalt 5,0 mkr tillkommit. Intäkter för indexreglering tillkommer.				
Not 18. Aktier				
- Råsunda Förstads AB (150 000 aktier à 50 kr)	7,5	7,5		

<i>Samtliga noter i mkr</i>	Staden 2017	Staden 2016	Koncernen 2017	Koncernen 2016
- Solna Vatten AB (100 aktier à 100 000 kr)	10,0	10,0		
- Norrenergi & Miljö AB	38,0	38,0		
<i>varav aktiekapital (800 aktier à 10 000 kr)</i>	8,0	8,0		
- Råsta Holding AB	60,0	60,0	60,0	60,0
<i>varav aktiekapital (250 aktier à 100 kr)</i>	0,0	0,0	0,0	0,0
- Sweden Arena Management KB	186,5	186,5	186,5	186,5
- Nedskrivning Sweden Arena Management KB	-186,5	-186,5	-186,5	-186,5
<i>varav aktiekapital i Sweden Arena Management AB (167 aktier à 100 kr) / såld 2016</i>				
- Arenabolaget i Solna KB	500,1	500,1	500,1	500,1
- Nedskrivning Arenabolaget i Solna KB	-500,1	-500,1	-500,1	-500,1
<i>varav aktiekapital i Arenabolaget i Solna AB (167 aktier à 100 kr) / såld 2016</i>				
- AB Vårlyjus (7 100 aktier à 100 kr)	0,7	0,7	0,7	0,7
- Stockholmsregionens Försäkring AB (61 717 aktier à 100 kr)	6,2	6,2	6,2	6,2
- Söderhalls Renhållningsverk AB (400 aktier à 1 000 kr)	0,4	0,4	0,4	0,4
- Solna Tenniscenter AB (300 aktier à 100 kr)	0,0	0,0	0,0	0,0
- Fastighets AB Falkeneraren (5 000 aktier à 100 kr)	0,5	0,5		
- Inera AB (5 aktier à 8 500 kr)	0,0		0,0	
Summa	123,4	123,3	67,4	67,3
Not 19. Långfristiga fordringar				
- Stiftelsen Stockholms studentbostäder	0,5	0,5	0,5	0,5
Summa	0,5	0,5	0,5	0,5
Not 20. Exploateringsfastigheter m.m.				
- tomträtter	0,2	0,2	0,2	0,2
- exploateringsfastigheter	5,4	5,4	5,4	5,4
- varulager			34,3	36,7
Summa	5,6	5,6	40,0	42,3
Not 21. Kortfristiga fordringar				
- kundfordringar	47,8	41,6	114,4	132,1
<i>varav koncerninterna kundfordringar</i>	5,0	4,1		
- fordringar hos staten	40,2	104,6	65,7	119,6
- fordringar på renhållningskollektivet	1,9		1,9	
- förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	49,1	32,8	137,8	120,3
- upplupna skatteintäkter		6,3		6,3
- mervärdesskatt	218,7	251,9	218,7	251,9
- fordran bidrag till statlig medfinansiering tunnelbana	91,3		91,3	
- andra fordringar	13,8	9,4	19,5	12,5
Summa	462,8	446,6	649,3	642,6
Not 22. Kortfristiga placeringar				
- svenska aktier (kapitalförvaltning)	279,9	273,7	279,9	273,7
- globala aktier (kapitalförvaltning)	730,2	695,8	730,2	695,8
- obligationer (kapitalförvaltning)	273,1	267,3	273,1	267,3
- certifikat (kapitalförvaltning)		43,0		43,0
- räntefonder (kapitalförvaltning)	197,8	188,6	197,8	188,6
Summa	1 481,0	1 468,4	1 481,0	1 468,4
Marknadsvärde - kortsiktiga placeringar				
- svenska aktier	367,6	332,5	367,6	332,5
- globala aktier	772,8	699,0	772,8	699,0
- obligationer	283,2	279,3	283,2	279,3
- certifikat		42,9		42,9
- räntefonder	198,4	197,2	198,4	197,2
Summa	1 621,9	1 550,9	1 621,9	1 550,9
Not 23. Kassa och bank				
- bankkonton	612,7	548,1	735,6	683,4
- likvida medel kapital-/likviditetsförvaltning	2,4	3,2	2,4	3,2
Summa	615,2	551,3	738,0	686,6

<i>Samtliga noter i mkr</i>	Staden 2017	Staden 2016	Koncernen 2017	Koncernen 2016
Not 24. Eget kapital				
Ingående eget kapital	4 082,9	4 175,8	4 534,7	4 453,8
- årets resultat	-371,3	-92,9	-233,0	81,6
- korrigerig för förändring i eget kapital i Signalisten 2015 (koncern)				-0,7
Utgående eget kapital	3 711,6	4 082,9	4 301,7	4 534,7
<i>varav övrigt eget kapital (se tilläggsupplysning)</i>	<i>414,8</i>	<i>397,7</i>		
<i>varav reserverat i bokslut 2017/2016</i>	<i>50,0</i>	<i>170,0</i>		
Not 25. Avsättningar för pensioner				
Ingående avsättning, inkl. löneskatt	327,9	324,8		
- Pensionsutbetalningar	-13,9	-14,2		
- Nyintjänad pension	22,5	17,3		
- Ränte- och basbeloppsuppräknig	5,1	1,3		
- Förändring av löneskatten	3,8	-0,4		
- Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0		
- Övrigt	1,9	-0,8		
Utgående avsättning, inkl. löneskatt	347,4	327,9	354,6	335,7
<i>varav avsättning pensioner omstruktureringskostnader:</i>				
- ingående avsättning SAPsök, omstrukturering, inkl. löneskatt	13,7	22,6		
- nya förpliktelser under året	2,2	0,7		
<i>varav arbetstagare som pensionerats</i>	<i>2,1</i>	<i>0,6</i>		
<i>varav ränte- och basbeloppsuppräknig</i>	<i>0,2</i>	<i>0,1</i>		
- årets utbetalningar	-6,0	-7,8		
- förändring av löneskatt	-0,9	-1,7		
Avsättning pensioner omstruktureringskostnader	9,1	13,7		
Summa avsättningar pensioner	347,4	327,9		
<i>varav förmånsbestämd/kompletteringspension</i>	<i>207,2</i>	<i>189,9</i>		
<i>varav särskild avtals/ålderspension</i>	<i>6,5</i>	<i>6,8</i>		
<i>varav ålderspension</i>	<i>49,3</i>	<i>47,7</i>		
<i>varav pension till efterlevande</i>	<i>5,7</i>	<i>4,5</i>		
<i>varav visstidspension</i>	<i>3,6</i>	<i>3,9</i>		
<i>varav särskild avtalspension enl. överenskommelse, SAPsök</i>	<i>7,3</i>	<i>11,0</i>		
<i>varav löneskatt</i>	<i>67,8</i>	<i>64,0</i>		
Aktualiseringsgrad i procent	97,0	97,0		
Antal visstidsförordnanden	3	3		
Not 26. Andra avsättningar				
Summa ingående andra avsättningar	541,8	575,7		
Summa ianspråktaget	-148,4	-42,2		
Summa årets avsättningar	590,3	8,3		
Summa utgående avsättning	983,7	541,8	1 179,1	738,3
Tilläggsupplysning andra avsättningar:				
IB Avsättning naturreservat Igelbäcken	9,6	9,8		
- ianspråktaget, reservatets skötsel	-0,1	-0,2		
- årets avsättning, kapitaliserad ränta	0,0	0,0		
UB avsättning naturreservat Igelbäcken	9,5	9,6		
IB Förpliktelse medfinansiering av tunnelbana Arenastaden*	530,2	564,0		
- överföring enligt betalplan till kort skuld	-147,5	-42,0		
- ianspråktaget	-0,8			
- årets avsättning	16,6	8,2		
UB Förpliktelse medfinansiering av tunnelbana Arenastaden	398,6	530,2		
*Medfinansiering tunnelbanan enligt tilläggsavtal till Huvudavtal och delprojektavtal avseende utbyggd tunnelbana enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse. Årliga betalningar väntas uppgå till: 148 mkr 2018, 158 mkr 2019, 119 mkr 2020, 73 mkr 2021 och 28 mkr 2022. Dessutom tillkommer kostnader för indexering. År 2016 betalades				

Samtliga noter i mkr	Staden 2017	Staden 2016	Koncernen 2017	Koncernen 2016
<i>nominellt 20 mkr och år 2017 betalades nominellt 61,5 mkr ut i enlighet med avtalet.</i>				
IB Förpliktelse medfinansiering av tunnelbana Hagalund**	0,0			
- ianspråktaget				
- årets avsättning	573,6			
UB Förpliktelse medfinansiering av tunnelbana Hagalund	573,6			
<i>** Medfinansiering utbyggnad av tunnelbanestation i Hagalund enligt avtal Sverigeförhandlingen. Årliga betalningar väntas uppgå till 60 mkr 2018, 95 mkr 2019, 130 mkr 2020, 105 mkr 2021, 180 mkr 2022, 80 mkr 2023 och 10 mkr 2024. Kostnader för indexering tillkommer. Av beloppen avser 50 mkr bostadstillskott som återbetalas tidigast 2035. Under 2017 har nominellt 40 mkr lyfts i enlighet med avtalet.</i>				
IB Tvistiga skulder omvårdnadsnämnden	2,0	2,0		
- ianspråktaget, avgjorda tvister				
- årets avsättning				
UB tvistiga skulder omvårdnadsnämnden	2,0	2,0		
Not 27. Långfristiga skulder				
- Fastighets AB Falkeneraren	0,5	0,5		
- Övriga skulder till kreditinstitut			1 302,3	1 464,3
Långfristiga skulder	0,5	0,5	1 302,3	1 464,3
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år: *)				
- gatukostnadsersättningar pågående	307,6	295,5	307,6	295,5
- gatukostnadsersättningar aktiverat	245,6	194,4	245,6	194,4
Summa förutbetalda intäkter som regleras över flera år	553,2	489,9	553,2	489,9
Summa långfristiga skulder	553,7	490,4	1 855,5	1 954,2
<i>Gatukostnadsersättningar över 3 mkr periodiseras linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång. Aktivering sker när byggnation i området är färdigställd. Upplösning sker över 33 år. Förutbetalda intäkter som regleras nästkommande år redovisas bland kortfristiga skulder.</i>				
Ingående förutbetald intäkt	489,9	495,1		
- årets intäkter	75,8	17,5		
- upplösning	-12,5	-22,7		
Utgående förutbetalda intäkter	553,2	489,9		
*) Tilläggsupplysning förutbetalda intäkter per exploateringsprojekt:				
- Kv Stora Frösunda (pågående)	28,5	81,1		
- Kv Grönlingen, Järvastaden (pågående)	5,5	5,5		
- Kv KS-KI Solnavägen (pågående)	4,8	4,8		
- Kv Rovån, Huvudsta (pågående)	2,0	2,0		
- Kv Laboratoriet, Ingentingområdet (pågående)	2,2	2,2		
- Kv Lagern Råsunda (pågående)	3,3	3,3		
- Kv Uarda, Arenastaden (pågående)	7,7	7,7		
- Kv Signalen, Frösunda (pågående)	8,0	8,0		
- Kv Styckjunkaren, Huvudsta (pågående)	11,6	11,6		
- Kv Furiren, Huvudsta (pågående)	0,3	0,3		
- Kv Tomtebodan (pågående)	21,1	-		
- Kv Startboxen, Nya Ulriksdal (pågående)	43,5	-		
- Kv Charlottenburg, Råsunda (pågående)	5,0	5,0		
- Kv Ulriksdalsfältet, förskott kommersiella lokaler (pågående)	50,0	50,0		
- Kv Ulriksdalsfältet, detaljplan 1 och 3 (pågående)	114,2	114,2		
- Kv Ulriksdalsfältet, detaljplan 1 (aktiverat)	81,1	86,3		
- Kv Stora Frösunda, Kolonnvägen och Frösundaleden (aktiverat)	49,9	-		
- Kv Rudan, Hagalund (aktiverat)	4,2	4,5		
- Kv Rödlöken, ombyggnad Storgatan (aktiverat)	5,6	5,9		
- Kv Repslagaren, Ingentingområdet (aktiverat)	8,7	9,1		
- Kv Frösunda park, gator och vägar (aktiverat)	51,9	42,7		
- Kv Ingenting förbindelseväg, rondell (aktiverat)	27,9	29,0		

Samtliga noter i mkr	Staden 2017	Staden 2016	Koncernen 2017	Koncernen 2016
- Kv Järva 2:18 gångbro, Järvastaden (aktiverat)	16,4	17,0		
Summa	553,2	489,9		
Not 28. Kortfristiga skulder				
- upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	245,0	218,9	697,1	637,6
<i>varav övertidsskuld inkl. sociala avgifter</i>	3,0	5,0		
<i>varav semesterlöneskuld inkl. sociala avgifter</i>	66,4	69,1		
<i>varav förutbetalda skatteintäkter</i>	27,6	15,7		
<i>varav exploateringsbidrag, gatukostnadsersättning *)</i>	10,0	5,2		
- upplupna pensionskostnader, avgiftsbestämd del	42,4	39,7	42,4	39,7
- upplupen löneskatt pensioner, avgiftsbestämd del	19,9	18,5	19,9	18,5
- skulder till koncernföretag	57,2	35,9		
- leverantörsskulder	144,5	226,2	240,0	281,3
<i>varav koncerninterna leverantörsskulder</i>	6,7	18,8		
- personalens skatter, arbetsgivaravgifter och löneavdrag	42,5	41,6	42,5	41,6
- skulder till staten	6,1	16,6	6,1	16,6
- skuld till renhållningskollektivet		3,7		3,7
- skatteskulder			3,7	7,3
- kort skuld betalplan tunnelbana	208,0	62,3	208,0	62,3
- andra kortfristiga skulder	6,6	10,9	30,6	32,8
Summa	772,2	674,4	1 290,4	1 141,6

*) Tilläggsupplysning exploateringsbidrag, gatukostnadsersättning under 3,0 mkr

- Kv Juvenalen, Råsunda	0,5	0,5		
- Kv Sparrisen, Huvudsta	1,0	1,0		
- Förutbetalda gatukostnadsersättningar som regleras nästa år	8,5	3,6		
Summa	10,0	5,2		

Ansvars- och borgensförbindelser

Not 29. Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna

Ingående pensionsförpliktelse avseende pensionsförmåner intjänade före 1998 (inkl. löneskatt)	1 213,7	1 254,6	1 213,7	1 254,6
- pensionsutbetalningar	-49,1	-47,1	-49,1	-47,1
- nyintjänad pension	0,0	12,1	0,0	12,1
- ränte- och basbeloppsuppräkning	23,3	9,8	23,3	9,8
- ändrade försäkringstekniska grunder	10,4	0,0	10,4	0,0
- förändring löneskatt	-5,0	-8,0	-5,0	-8,0
- övrig post	-5,0	-7,7	-5,0	-7,7
Utgående pensionsförpliktelse	1 188,3	1 213,7	1 188,3	1 213,7
Aktualiseringsgrad i procent	97,0	97,0		
<i>varav pensionsförpliktelser för visstidspension och ålderspension till aktiva och passiva förtroendevalda m.fl.</i>	53,1	48,9		
Antal förtroendevalda (aktiva)	7	7		
Summa	1 188,3	1 213,7	1 188,3	1 213,7

Därutöver omfattas fr.o.m. år 2015, 5 förtroendevalda i staden av rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL.

Pensionsförpliktelserna för stadens andel i Solna Sundbybergs brandförsvarsförbund är tryggade genom försäkring tecknad 2009. Försäkringen redovisar överskottsmedel på ca 1,4 mkr 2017. År 2016 redovisades överskottsmedel på ca 1,0 mkr.

Not 30. Övriga ansvars- och borgensförbindelser

- Borgensåtagande mot kommunens företag	1 201,1	1 367,7		
<i>varav Norrenergi AB</i>	51,1	51,1		
<i>varav Norrenergi & Miljö AB</i>	600,0	766,7		
<i>varav Signalisten*)</i>	550,0	550,0		
- Fastighetsinteckningar			213,3	213,3
- Övriga ansvarsförbindelser Signalisten			0,5	0,4
Summa	1 201,1	1 367,7	213,8	213,7

*) I borgensförbindelse för Signalisten ingår checkräkningskredit på 100,0 mkr, vilken har varit outnyttjad per 31/12 2017 och per 31/12 2016.

Samtliga noter i mkr	Staden 2017	Staden 2016	Koncernen 2017	Koncernen 2016
Total ansvarsförbindelse	2 389,3	2 581,4	1 402,1	1 427,4

Solna stad har i augusti 2011 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 288 kommuner som per 2017-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Solna stads ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2017-12-31 uppgick Kommuninvest Sverige AB:s totala förpliktelser till 342 483 929 484 kronor och totala tillgångar till 349 243 746 321 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 466 116 628 och andelen av de totala tillgångarna till 1 480 518 121 kronor.

Garantiförpliktelser	2 017	2 016
- Käppalaförbundet	243,1	215,5
- Kommunalförbundet Norrvatten	135,5	176,6

Solna stad har som delägare av Käppalaförbundet och Norrvatten garantiförpliktelser för kommunalförbundens lån motsvarande "ägarandelen".

Tilläggsupplysning operationell leasing

Framtida hyres-/leasingavgifter (avtalstid längre än 3 år)

- hyreskostnad förfaller inom ett år	35,9	5,4
- hyreskostnad förfaller senare än ett år men inom fem år	94,8	173,6
- hyreskostnad förfaller senare än fem år	19,6	31,8
Summa hyreskostnad	150,3	210,8

Tilläggsupplysning reserverat eget kapital (se not 24)

Omstrukturering:

- reserverat för omstrukturering i 2005 - 2007 och 2009 års bokslut	176,0	176,0
- ianspråktaget år 2006 - 2012	-123,4	-123,4
- reserverat för omstrukturering i 2013 års bokslut	40,0	40,0
- ianspråktaget 2013	-40,4	-40,4
- reserverat för omstrukturering i 2014 års bokslut	13,0	13,0
- ianspråktaget 2014	-20,8	-20,8
- ianspråktaget 2015	-9,8	-9,8
- ianspråktaget 2016	-6,2	-6,2
- ianspråktaget 2017	-11,1	
- reserverat för omstrukturering i 2017 års bokslut	50,0	
Summa omstrukturering	67,2	28,3

Pensioner:

- reserverat för pensioner i 2005 - 2008 års bokslut	330,7	330,7
- ianspråktaget 2009, 2011 - 2014, 2015	-115,6	-115,6
- ianspråktaget 2016	-20,0	-20,0
- ianspråktaget 2017	-20,0	
Summa pensioner	175,1	195,1

Strukturella utvecklingsinsatser (2014 - 2016):

- reserverat för utvecklingsinsatser i 2013 års bokslut		20,0
- ianspråktaget 2015		-1,7
- ianspråktaget 2016		-11,4
Summa strukturella utvecklingsinsatser, reservation upphör 2016-12-31	0,0	6,9

Strukturella utvecklingsinsatser (2017 - 2019):

- reserverat för utvecklingsinsatser i 2016 års bokslut	30,0	30,0
- ianspråktaget 2017	-0,6	
Summa strukturella utvecklingsinsatser	29,4	30,0

Strukturella utvecklingsinsatser, medfinansiering infrastrukturella investeringar:

<i>Samtliga noter i mkr</i>	Staden 2017	Staden 2016	Koncernen 2017	Koncernen 2016
- reserverat för medfinansiering 2010 års bokslut	100,0	100,0		
- ianspråket 2012	-72,8	-72,8		
- ianspråket 2013	-21,2	-21,2		
- ianspråket 2014	-3,1	-3,1		
Summa medfinansiering infrastrukturella investeringar	2,9	2,9		
Strukturella utvecklingsinsatser, stadens utbyggnad:				
- reserverat för stadens utbyggnad i bokslut 2011	100,0	100,0		
- reserverat för stadens utbyggnad i bokslut 2012	70,0	70,0		
- ianspråket 2012	-28,3	-28,3		
- ianspråket 2013	-5,1	-5,1		
- reserverat för stadens utbyggnad i bokslut 2013	120,0	120,0		
- ianspråket 2014	-1,7	-1,7		
- ianspråket 2015	-3,7	-3,7		
- reserverat för stadens utbyggnad i bokslut 2015	55,0	55,0		
- ianspråket 2016	-304,7	-304,7		
- reserverat för stadens utbyggnad i bokslut 2016	140,0	140,0		
- ianspråket 2017	-1,3			
Summa stadens utbyggnad	140,2	141,5		
Totalt kvar av reservation i eget kapital	414,8	397,7		

Anm: beloppen i tabellerna är avrundade och summerar därför inte exakt.

Redovisningsprinciper

God redovisningssed och rättvisande bild

Tillämpade uppställningar och redovisningsprinciper överensstämmer med den kommunala redovisningslagen. Staden strävar efter att följa god redovisningssed. Staden följer de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning (RKR) i allt väsentligt, i den mån avvikelser sker kommenteras de under respektive avsnitt.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna har periodiserats i enlighet med rekommendation nr 4.2 från RKR. Enligt rekommendationen ska kommunalskatten periodiseras och redovisas det inkomstår då den beskattningsbara inkomsten intjänats. Årets resultat har påverkats av en positiv slutavräkning avseende 2016 på 4,1 mkr samt en negativ prognos för slutavräkning 2017 på 15,9 mkr (enligt decemberprognos från SKL, cirkulär 17:68).

Gatukostnadsersättningar och övriga investeringsbidrag

Enligt RKR:s rekommendation nr 18.1 Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar ska alla investeringsbidrag som avser att täcka investeringsutgifter bokföras initialt som en skuld. Ersättningen, bidraget, intäktsförs sedan proportionellt i förhållande till nedlagda utgifter och beräknad nyttjandeperiod för de olika investeringsobjekten. Staden redovisar alla förutbetalda intäkter från exploateringsverksamheten i form av exploateringsbidrag, gatukostnadsersättning som långfristig skuld, förutom de intäkter som regleras nästkommande år, vilka redovisas bland kortfristiga skulder. Staden avviker från rekommendationen vad gäller investeringsbidrag och gatukostnadsersättning under 3 mkr, som netto redovisas i investeringsredovisningen.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande intäkter eller kostnader är av engångskaraktär. De ska uppgå till väsentligt belopp och är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Staden redovisar intäkter från försäljning av anläggningstillgångar och exploateringsmark samt kostnader för främst omstrukturering och övriga kostnader, som är reserverat i eget kapital som jämförelsestörande. Upplysningar lämnas i not.

Extraordinära poster

För att en intäkt/kostnad ska klassificeras som extraordinär ska följande tre kriterier vara uppfyllda;

- Händelsen eller transaktionen som ger upphov till intäkten/kostnaden saknar klart samband med kommunens ordinarie verksamhet.
- Händelsen eller transaktionen är av sådan typ att den inte kan förväntas inträffa ofta eller regelbundet.

- Intäkten/kostnaden uppgår till väsentligt belopp.

Staden redovisar avtalen om bidrag till stadens medfinansiering av tunnelbanebygget som extraordinär intäkt samt överenskommelsen med Stockholms läns landsting om medfinansiering av tunnelbanebygget till Arenastaden samt Hagalund som extraordinär kostnad. Upplysningar lämnas i not.

Pensioner

Stadens pensionsförpliktelse redovisas enligt den s.k. blandmodellen. Den del av pensioner till personalen som kan hänföras till den avgiftsbestämda delen har särredovisats och klassificerats som kortfristig skuld i balansräkningen. Övriga pensionsåtaganden som avser pensioner intjänade från 1998 redovisas som avsättningar i balansräkningen. Pensionsåtaganden före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse. Pensionsförpliktelse är beräknade enligt RIPS17. Not 25 Avsättningar för pensioner har ändrats från och med 2014 och är uppställt enligt rekommendation nr 17.2 från RKR.

Anläggningstillgångar

Materiella och immateriella anläggningstillgångar har i balansräkningen tagits upp till anskaffningsvärdet efter avdrag för planenliga avskrivningar. Beloppsgränsen för att skilja mellan förbruknings- och kapitalinventarier i Solna stad är ett prisbasbelopp, vilket är 44 800 kr för 2017. Beloppsgränsen för att skilja mellan driftkostnader och investeringsutgifter på fastigheter och anläggningar är också ett prisbasbelopp. Förväntas skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter vara väsentlig, ska tillgången delas upp på dessa. Respektive komponent ska skrivas av separat. Återanskaffning av komponent redovisas som anskaffning av ny anläggningstillgång och eventuellt kvarvarande redovisat värde för den ersatta enheten kostnadsförs.

Solna stad har gjort praktiska överväganden om det ger väsentlighet och nytta att även komponentuppdelade gamla anläggningar och bedömningen är att det i allt väsentligt inte medför någon resultatskillnad. Staden följer rekommendation RKR nr 11.4 vad gäller komponentuppdelad avskrivning sedan 2014 och framåt. Staden har också schablonmässigt komponentuppdelat större gamla anläggningar, men har gjort bedömningen att det inte är ekonomiskt försvarbart att utreda status på övriga äldre anläggningar.

Staden avviker från del av rekommendation RKR nr 11.4, Materiella anläggningstillgångar vad gäller redovisning av anskaffningsvärde för en materiell anläggningstillgång, som förvärvats genom byte av icke monetär tillgång, gåva eller annan överlåtelse utan symboliskt vederlag. Skäl till avvikelsen är osäkerhet i nuläget att bedöma värdet på tillgången av allmän platsmark (cirka 110 mkr) på ett tillförlitligt sätt. En översyn av tillämpning av rekommendationen ska göras.

Avskrivningar av anläggningstillgångar görs efter en egen bedömning av tillgångens nyttjandeperiod. Viss vägledning finns i RKR:s skrift om avskrivningar. Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk. Internräntan beräknas på bokfört värde till 1,75 procent under 2017.

Avskrivningar

Utgångspunkt för antaganden om nyttjandetid är RKR:s förslag till avskrivningstider för kommunal verksamhet.

Använda avskrivningstider:

- Immateriella anläggningstillgångar 3-5 år
- Verksamhetsfastigheter 10-100 år
- Fritidsanläggningar 7-33 år
- Gator, parker, planteringar 10-33 år
- Inventarier, maskiner, datorer 3-20 år
- Konst obegränsad livslängd
- Mark obegränsad livslängd

Exploatering

Exploateringsfastigheter och tomträttsfastigheter som ska avyttras klassificeras som en omsättningstillgång. Utgångspunkten för omklassificeringen av en exploateringsfastighet från anläggningstillgång till omsättningstillgång är att detaljplanen för området vunnit laga kraft och avtal upprättats med exploatör.

För tomträtter utgör fullmäktiges beslut att erbjuda tomträttsinnehavaren att friköpa marken utgångspunkten för omklassificeringen från anläggningstillgång till omsättningstillgång. För exploateringsfastigheter bokförs intäkten på tillträdesdagen efter det att kommunfullmäktiges beslut vunnit laga kraft. Intäkter vid försäljning av

tomträttsfastigheter bokförs senast vid tillträdesdagen.

Kortfristiga placeringar

Staden följer god redovisningssed enligt vilken värdepapper och fonder i stadens medelsförvaltning värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen. Staden har en finanspolicy som reglerar hur den finansiella verksamheten ska bedrivas och hur finansiella risker ska hanteras. Inom ramen för finanspolicyen har kommunstyrelsen fastställt riktlinjer för medelsförvaltning.

Riktlinjer för medelsförvaltning reglerar placeringar i likviditetsförvaltning, obligationsförvaltning, långsiktig medelsförvaltning samt reglerar finansieringsrisk och ränterisk då det sammanlagda värdet på den långfristiga länestocken överstiger 200 mkr.

Staden har inga upptagna lån. Koncernföretagen har upplåning. Marknadsvärde för stadens samtliga finansiella tillgångar som handlas på en aktiv marknad, se not "Kortfristiga placeringar".

Avsättningar

Avsättningar redovisas i balansräkningen när det finns en befintlig förpliktelse, men där belopp eller tidpunkt för betalning är osäker. De största posterna utgörs av pensionsavsättningar samt förpliktelsen angående tunnelbanebygget.

Hyses-/leasingavtal

Stadens hyres-/leasingavtal har bedömts som operationella. Framtida kostnader för hyresavtal längre än tre år redovisas i tilläggsupplysning operationell leasing.

Sammanställd redovisning

Enligt den kommunala redovisningslagen ska årsredovisningen även omfatta sådan verksamhet som bedrivs av andra juridiska personer. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad bild av nämndernas och bolagens verksamheter och ekonomiska ställning. Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att det egna kapital som förvärvats vid anskaffningstillfället elimineras. Med proportionell konsolidering menas att endast ägda andelar av dotterföretagens räkenskaper tas med i den sammanställda redovisningen. Grundprincipen är att företag där staden har mer än ca 20 procent av rösterna och där inflytandet får anses vara betydande konsolideras. I Råsta Holding AB är ägarandelen 25 procent men den andre ägaren är majoritetsägare med 75 procent. Hel- och delägda bolag, vars storlek är ringa konsolideras inte.

Koncerninterna kostnader och intäkter samt fordringar och skulder elimineras. Dotterbolagens obeskattade reserver beaktas i balansräkningen som eget kapital. I resultaträkningen återförs dotterbolagens bokslutsdispositioner. Skatteskuld i obeskattade reserver redovisas som avsättning i den sammanställda redovisningen. Den sammanställda redovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med Rekommendation 8:2 från RKR. Skillnader i redovisningsprinciper mellan företagen och staden kan förekomma på grund av att olika rekommendationer tillämpas för staden respektive företagen. Stadens majoritetsägda bolag, som ingår i den sammanställda redovisningen, har under 2014 övergått till redovisning enligt K3-regelverket. I staden sker en successiv övergång till komponentavskrivning på materiella anläggningstillgångar enligt RKR:s rekommendation nr 11.4. Huvudmetoden är att varje enskilt koncernföretag ska konsolideras för sig. Som alternativ metod kan civilrättsliga underkoncerners bokslut konsolideras förutsatt att nödvändiga justeringar görs. I den sammanställda redovisningen har den alternativa metoden använts.

Entreprenader och köp av verksamhet

Enligt RKR nr 8.2 Sammanställd redovisning ska kommunala uppdragsföretag redovisas i förvaltningsberättelsen. Ett uppdragsföretag är en annan juridisk person till vilken kommunen med stöd av kommunallagen överlämnat värdet av en kommunal angelägenhet, men där överlämnandet skett på ett sätt att ett betydande inflytande inte erhållits. Bland uppdragsföretagen ingår;

- Andra samägda företag: företag där kommunens röstandelar understiger 20 procent.
- Kommunala entreprenader: företag som helt ägs av andra juridiska personer än kommunen och till vilken kommunen överlämnat värdet av en kommunal angelägenhet. Det ska finnas ett avtal mellan kommunen och entreprenören om att denna ska bedriva kommunal verksamhet av större omfattning. Kommunen har ett huvudansvar för att tjänsterna erbjuds kommunmedborgarna och verksamheten skulle annars utförts i egen regi. Enligt definitionen räknas inte verksamhet som köpts av annan kommun till entreprenader. Inte heller friskolor definieras som entreprenad eftersom de tillkommer

genom avtal med staten. Staden avviker från rekommendationen och redovisar även ersättning till friskolor och andra kommuner som köp av verksamhet.